KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA

Instans: KOMMUNFULLMÄKTIGE

Tid: Tisdag den 14 november kl 18.30
med ev. fortsättning den 16 november kl. 18.30*

Plats: Kommunhusets sessionssal

***OBS**

En ev. fortsättning kan behövas beroende på de ärenden vi har att hantera, där budgeten är ett sådant som kan ta lång tid. Behöver vi utnyttja reservdagen, tar kommunfullmäktige beslut om en ajournering till den 16 nov.

Protokollsjustering: Administrations- och kommunikationsenheten,
tisdag 2017-11-21 kl 15.30

Kent Johansson
Ordförande

Marie Nordqvist
Sekreterare

Nr	*Ärende*	*DNR*	*Kommentar*
1	Allmänhetens frågestund	KS 026/2017 910	
2	Information från revisionskollegiet	KS 009/2017 912	
3	Svar på frågor till socialnämndens ordförande	KS 101/2016 150	
4	Budget och verksamhetsplan 2018-2020	KS 033/2017 942	KS 171023
5	Revidering av Integrationspolicy	KS 284/2016 761	KS 171023
6	Tillsättande av fullmäktigeberedningar	KS 193/2017 901	KS 170925
7	Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun	KS 192/2017 901	KS 170925
8	Inrättande av arvodesberedning	KS 194/2017 901	KS 170925
9	Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun	KS 191/2017 901	KS 170925
10	Medborgarförslag om cykel och gångväg från Eggvena via Fölene till Herrljunga tätort	KS 220/2017 351	

Nr	*Meddelanden*	*DNR*	*Kommentar*
1	Revisionsrapport – Projektstyrning i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 3/2017 992	
2	Granskning internkontroll i lönehantering	KS 226/2017 910	

KF § 102 DNR KS 101/2016 150

Bordläggning av svar på frågor till socialnämndens ordförande

Sammanfattning
Följande frågor inkom 2017-10-05 från Bert-Åke Johansson (S).

Motion - Avskaffa delade turer (DNR KS l 01/2016 150)
Motion från Robert Andersson (S) inkommen 2016-03-04 där det yrkas:

*Att den normala anställningsformen i Herrljunga kommun är heltid och tillsvidareanställning med möjlighet till partiell tjänstledighet för den som önskar.
*Att arbetstiden ska vara sammanhållen.
*Att delade turer avskaffas i så stor utsträckning som möjligt.

2017-02-14 återremitterade fullmäktige ärendet för att kompletteras med en ekonomisk konsekvensanalys samt en risk-och konsekvensanalys för verksamheten. Risk-och konsekvensanalyserna ska ske i samverkan med Kommunal.

I april 2016 tecknade SKL och Kommunal ett treårigt avtal.
I avtalet sägs bland annat att: *"Centrala parter ska gemensamt arbeta för att andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid."*

Vidare har man också kommit överens om att: *"Lokala parter ska processa fram lokala handlingsplaner, som ska vara klara senast 2017 i syfte att andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid. Planen ska följas upp årligen och sträcka sig fram till 2021."*

Idag (4/9-17 kl 17:00) ligger 14 lediga tjänster som undersköterska ute på Herrljunga kommuns hemsida och INGEN av dessa är en heltidstjänst!
Detta rimmar illa med överenskommelsen och jag önskar därför svar på följande frågor.

1. Har arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan ihop med kommunal påbörjats för att bli klar till 31/12-17?

2. Vid rekrytering av personal till vården, hur stor andel erbjuds heltidstjänst?

3. Hur många av de som har deltidstjänster inom vården har blivit erbjudna heltidstjänst respektive ökad tjänstefaktor?

4. Håller man avslutningssamtal med vårdpersonalen?

Fortsättning KF § 102

5. Har det framkommit att personal slutat på grund av att de nekats gå upp i verksamhetsgrad/begärt heltidstjänst?

Önskar få svaren skriftligt.

I kommunfullmäktige föreslår socialdemokraterna att ärendet bordlägges.

Ordförande frågar om ärendet ska bordläggas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet bordlägges.

Svar på frågor från Bert-Åke Johansson (S) till socialnämndens ordförande.

En handlingsplan skall innan den 31 december 2017 vara framtagen. Deltagande och ägare av denna handlingsplan är personalavdelningen och kommunal lokalt i Herrljunga. Sedan har socialförvaltningen fram till 2021 på sig att genomföra verksamhetsförändringar i form av borttagande av delade turer samt erbjuda möjligheten till 100 % tjänster. Socialnämnden kan inte skynda på i detta ärende, eftersom om dessa åtgärder ska kunna genomföras så måste vi vara försäkrade om att vi också tilldelas de resurser i form av ökade kommunbidrag som krävs, för detta kommer att kosta stora pengar.

1. *Har arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan ihop med kommunal påbörjats för att bli klar till 31/12-17?*
   Personalavdelningen skall ta fram handlingsplanen tillsammans med kommunal innan den 31/12 2017.

2. *Vid rekrytering av personal till vården, hur stor andel erbjuds heltidstjänst?*
   Vi erbjuder tjänster utifrån behov och tittar inte på rätt till heltid just nu, vi har nämligen ingen budgettäckning för detta i dagsläget.

3. *Hur många av de som har deltidstjänster inom vården har blivit erbjudna heltidstjänst respektive ökad tjänstefaktor?*
   Ingen vad jag vet, det kan finnas någon. I vår personalenkät frågar vi ”Är du nöjd med din nuvarande sysselsättningsgrad?” och där är det ca 20 personer som vill ändra sin sysselsättningsgrad. Några vill gå upp i sysselsättningsgrad och några vill arbeta mindre.

4. *Håller man avslutningssamtal med vårdpersonalen?*
   Man håller avslutningssamtal på vissa enheter. Utgångspunkten är att man skall göra detta. Vi har dock 100% kontroll på varför personer väljer att sluta.

5. *Har det framkommit att personal slutat på grund av att de nekats gå upp i verksamhetsgrad/begärt heltidstjänst?*
   Nej det har inte framkommit att någon slutat på grund av att man inte har den sysselsättningsgrad man önskar.

Lennart Ottosson
Socialnämndens ordförande

Frågor till socialnämndens ordförande.

Motion - Avskaffa delade turer (DNR KS l 01/2016 150)
Motion från Robert Andresson (S) inkommen 2016-03-04 där det yrkas:

*****Att den normala anställningsformen i Herrljunga kommun är heltid och tillsvidareanställning med möjlighet till partiell tjänstledighet för den som önskar.
*****Att arbetstiden ska vara sammanhållen.
*****Att delade turer avskaffas i så stor utsträckning som möjligt.

2017-02-14 återremitterade fullmäktige ärendet för att kompletteras med en ekonomisk konsekvensanalys samt en risk-och konsekvensanalys för verksamheten.
Risk-och konsekvensanalyserna ska ske i samverkan med Kommunal.

I april 2016 tecknade SKL och Kommunal ett treårigt avtal.
I avtalet sägs bland annat att: *”Centrala parter ska gemensamt arbeta för att andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid.”*

Vidare har man också kommit överens om att: *”Lokala parter ska processa fram lokala handlingsplaner, som ska vara klara senast 2017 i syfte att andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka. Målsättningen är att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid. Planen ska följas upp årligen och sträcka sig fram till 2021.”*

Idag (4/9-17 kl 17:00) ligger 14 lediga tjänster som undersköterska ute på Herrljunga kommuns hemsida och INGEN av dessa är en heltidstjänst!
Detta rimmar illa med överenskommelsen och jag önskar därför svar på följande frågor.

1. Har arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan ihop med kommunal påbörjats för att bli klar till 31/12-17?

2. Vid rekrytering av personal till vården, hur stor andel erbjuds heltidstjänst?

3. Hur många av de som har deltidstjänster inom vården har blivit erbjudna heltidstjänst respektive ökad tjänstefaktor?

4. Håller man avslutningssamtal med vårdpersonalen?

5. Har det framkommit att personal slutat på grund av att de nekats gå upp i verksamhetsgrad/begärt heltidstjänst?

Önskar få svaren skriftligt.

Bert-Åke Johansson (S)

KS § 178 DNR KS 33/2017 942

Budget och verksamhetsplan 2018-2020

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2017 om Budget 2018 – 2020 omfattande resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget, kommunbidrag samt skattesats för år 2018.
Enligt gällande ekonomistyrningsprinciper skall kommunfullmäktige i november månad fastställa Budget och verksamhetsplan för kommande tre år. Det förslag som nu presenteras överensstämmer i stort med det beslut som kommunfullmäktige beslutade om den 20 juni 2017. De förändringar som föreslås består i en uppdaterad resultat- och balansräkning avseende prognos 2017, reviderade kommunbidrag där den centralt avsatta potten för lönerevidering fördelats ut till nämnderna avseende januari-mars. Budgetförslaget innehåller även Budget och verksamhetsplan 2018 – 2020 för styrelse och nämnder.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-10-06
Kommunfullmäktige §71/2017-06-20 inkl. bilaga
Budget och verksamhetsplan 2018 – 2020 omfattande:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Investeringsbudget
- Kommunbidrag
- Nämndernas och styrelses budget och verksamhetsplan för perioden

(bilaga 1, KS § 178/2017-10-23)

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige;

- fastställa Budget och verksamhetsplan för 2018-2020.
- fastställa den kommunala skattesatsen för 2018 till 21:94 kronor.
- uppdra åt styrelse och nämnder att lämna information om fördelat kommunbidrag till kommunfullmäktiges vid dess första sammanträde 2018.

Christina Abrahamsson (M) föreslår följande ändring i investeringsbudgeten;
Till Budget 2018 tillförs 200 tkr till förstudie för Od skola/förskola
Till Budget 2018 tillförs 300 tkr till förstudie för Altorpskolan
Summan 200 000:- tas från Budget 2019, 4 miljoner minskar till 3800 tkr.
Summan 300 000:- tas från Budget 2020, 20 miljoner minskas till 19 700 tkr.

Björn Wilhelmssons (S) föreslår att kommunstyrelsen antar det budgetförslag som föreslogs av socialdemokraterna, liberalerna och miljöpartiet på kommunfullmäktiges sammanträde 2017-06-20, § 71.

Fortsättning kommunstyrelsen §178

Elin Hegg (MP) bifaller Björn Wilhelmssons (S) förslag.

Christina Glad (KV) bifaller Christina Abrahamssons (M) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot Björn Wilhelmssons (S) förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller förvaltningens förslag.

Omröstning.

Ordföranden ställer följande förslagsordning
Ja – i enlighet med förvaltningens förslag.
Nej – i enlighet med Björn Wilhelmssons (S) förslag.
Med 6 ja-röster mot 5 nej-röster beslutar kommunstyrelsen i enlighet med förvaltningens förslag (omröstningsbilaga 1, KS § 178/2017-10-23).

Ordföranden frågar därefter om kommunstyrelsens bifaller Christina Abrahamssons (M) ändringsförslag och finner att så sker.

Omröstning.

Ordföranden ställer följande förslagsordning
Ja – bifall till Christina Abrahamssons (M) ändringsförslag.
Nej – avslag för Christina Abrahamssons (M) ändringsförslag.
Med 6 ja-röster mot 5 nej-röster beslutar kommunstyrelsen i enlighet med Christina Abrahamssons (M) förslag (omröstningsbilaga 1, KS § 178/2017-10-23).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige fastställer Budget och verksamhetsplan för 2018-2020 med följande ändringar:
   Till Budget 2018 tillförs 200 tkr till förstudie för Od skola/förskola
   Till Budget 2018 tillförs 300 tkr till förstudie för Altorpskolan
   Summan 200 000:- tas från Budget 2019, 4 miljoner minskar till 3800 tkr.
   Summan 300 000:- tas från Budget 2020, 20 miljoner minskas till 19 700 tkr.
2. Kommunfullmäktige fastställer den kommunala skattesatsen för 2018 till 21:94 kronor.
3. Kommunfullmäktige uppdrar åt styrelse och nämnder att lämna information om fördelat kommunbidrag till **kommunfullmäktiges** vid dess första sammanträde 2018.

Reservation

Socialdemokraterna, Liberalerna och Miljöpartiet reserverar sig till förmån för Björn Wilhelmssons (S) förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2017-10-06
DNR KS 33/2017

Budget och verksamhetsplan 2018-2020 för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2017 om Budget 2018 – 2020 omfattande resultaträkning, balansräkning, investeringsbudget, kommunbidrag samt skattesats för år 2018.

Enligt gällande ekonomistyrningsprinciper skall kommunfullmäktige i november månad fastställa Budget och verksamhetsplan för kommande tre år. Det förslag som nu presenteras överensstämmer i stort med det beslut som kommunfullmäktige beslutade om den 20 juni 2017. De förändringar som föreslås består i en uppdaterad resultat- och balansräkning avseende prognos 2017, reviderade kommunbidrag där den centralt avsatta potten för lönerevidering fördelats ut till nämnderna avseende januari-mars.

Budgetförslaget innehåller även Budget och verksamhetsplan 2018 – 2020 för styrelse och nämnder.

Beslutsunderlag

KF §71 2017-06-20 inkl bilaga
Budget och verksamhetsplan 2018 – 2020 omfattande:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Investeringsbudget
- Kommunbidrag
- Nämndernas och styrelses budget och verksamhetsplan för perioden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige;

- fastställa Budget och verksamhetsplan för 2018-2020.
- fastställa den kommunala skattesatsen för 2018 till 21:94 kronor.
- uppdra åt styrelse och nämnder att lämna information om fördelat kommunbidrag till kommunfullmäktiges vid dess första sammanträde 2018.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Nämnder och revisorer
För kännedom till:

Ärende 4

DIARIENUMMER: KS 33/2017
FASTSTÄLLD/INSTANS: Kommunfullmäktige
VERSION:1
SENAST REVIDERAD:
GILTIG TILL: Tills vidare
DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Budget och verksamhets-plan 2018-2020

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Den positiva trenden för en kommun som vill växa håller i sig. Prognosen för en fortsatt ökad befolkningsutveckling ser ut att fortsätta! Enligt SKL:s prognos kommer skatteunderlaget att växa kraftfullt under de närmaste åren. Den starka tillväxten ger oss bra förutsättningar att investera i nödvändiga byggnader för våra verksamheter inom både bildnings- och socialnämndens ansvarsområden. Herrljunga kommun har nu en stabil ekonomi med god kontroll över utgifterna där våra nämnder håller sina kostnader inom angiven budgetram. En fortsatt kontroll av våra utgifter är en absolut nödvändighet för att inte hamna i tidigare års underskott med följande krav på sparåtgärder med allt som detta innebär. Den ekonomiska plattformen finns och den vill vi fortsätta utveckla och stabilisera. Bildningsnämnden har många utmaningar, så även inför budget 2018. En av utmaningarna är att ta hand om den stora ökningen av barn som kräver förskoleplatser. Att det föds många barn är mycket glädjande för en kommun som vill växa! En av utmaningarna är att i tid ta fram bra lokaler som är anpassade till förskoleverksamhet till en rimlig kostnad och i lagom takt.

Vi behöver investera för framtiden! Kommande höga investeringsnivåer kommer att påverka driftsbudgeten kommande år, främst inom bildningsnämndens ansvarsområde. Investeringsnivån ligger även fortsättningsvis på en nivå som är dubbelt så hög mot den nivå vi bör ligga på för att klara av att hålla det av fullmäktige antagna målet med en självfinansieringsgrad på 100 procent. Den totala investeringsnivån för 2018 landar på 67,4 miljoner kronor. I den summan ligger ett belopp på 4,6 miljoner kronor för VA-anslutningar. Ska vi även kommande år vara en attraktiv kommun krävs det en högre investeringstakt för att garantera tillgången på bland annat förskoleplatser och äldreboenden. Investeringstakten måste dock anpassas till en nivå som inte framkallar ett behov av framtida skattehöjningar. För att möjliggöra fortsatt höga investeringsnivåer är kravet på goda resultat en nödvändighet även kommande år. För 2018 är resultatnivån satt till 2,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Asfaltering och underhåll av våra gator, hantering av snöröjning och halkbekämpning både inom våra tätorter och inte minst snöröjning på landsbygden måste fungera. Vi vill ha en hög servicenivå oavsett var man bor. Detaljplanearbetet har fortsatt hög prioritet för att möjliggöra en ökad byggnation av de bostäder som vi så väl behöver. Nya områden, Horsby etapp 2, planeras för byggnation där en pågående arkeologisk utredning ligger närmast i tiden.

Altorpskolans renovering ryms inom posten reinvesteringar fastigheter under tekniska nämnden. Det akuta problemet med en ventilation som inte uppfyller dagens krav på luftombyte är ett pågående projekt som ska vara färdigställt våren 2018.

Låt oss tillsammans fortsätta att utveckla vår kommun i samma positiva anda som nu råder. Enade är vi starka i en attraktiv kommun med stark framtidstro och stora utvecklingsmöjligheter.

Johnny Carlsson(C)
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Innehållet i detta avsnitt är hämtat från Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) publikation *Ekonomirapporten – om kommunerna och landstingens ekonomi* som publicerades i maj 2017.

Kommunernas resultat 2016 var ett av de starkaste någonsin, trots att kostnaderna ökade ovanligt kraftigt. Den främsta orsaken till de goda resultaten beror på realisationsvinster i försäljningar av mark och höga bidrag för ensamkommande flyktingbarn. Under de kommande åren kommer den kraftiga ökningen av antalet barn och äldre att fortsätta. Denna ökning motsvaras inte av en lika stor tillväxt i skatteunderlaget. Fram till 2020 kommer ett gap uppstå mellan underliggande intäkter och kostnader på 40 miljarder kronor om verksamheten fortsätter utvecklas som hittills. Gapet måste täckas, vilket kan ske på olika sätt och det troligaste är en kombination av olika åtgärder.

Behoven av välfärdstjänster ökar snabbare än någonsin tidigare

Befolkningen växer, särskilt i yngre och äldre åldrar, vilket ökar kommunsektorns kostnader om alla ska få samma välfärd som i dag. Sedan början av 1980-talet har demografiska förändringar inneburit ökade verksamhetskostnader med i genomsnitt cirka en halv procent per år. Det innebär att kostnaderna för välfärd ökat som en följd av förändrad befolkning, men kostnaderna har dessutom ökat utöver vad den förändrade befolkningen har föranlett. De senaste årens stora befolkningsökning har resulterat i att behoven nu ökar tre gånger så snabbt, cirka 1,5 procent per år. Det är en ökningstakt som förväntas fortsätta under lång tid framöver. Det innebär att kostnaderna skulle öka med cirka 10 miljarder kronor mer per år än vi varit vana vid, räknat i dagens kostnadsnivå. Den främsta orsaken till befolkningsökningen är nettomigration, men även födelseöverskott bidrar till ökningen. Framtida nettomigration är svår att prognostisera och beror på en rad faktorer, inte minst förhållanden i omvärlden. Födelseöverskottet beror främst på att generationen från slutet av 1980- och början av 1990-talen kommit upp i barnafödande åldrar, men också på att en relativt stor andel av den invandrade befolkningen är i barnafödande åldrar. Samtidigt som vi har en snabb ökning av barn och unga blir kostnaderna för den stora fyrtiotalistgenerationen allt mer märkbara inom hälso- och sjukvården och så småningom även i äldreomsorgen.

De personer som föranleder de högsta kostnaderna är barn, unga och gamla, då välfärdens verksamheter, såsom äldreomsorg, barnomsorg, skola och sjukvård, främst riktar sig mot dessa grupper. Dilemmat är att ökningen av de personer som står för det mesta av skatteintäkterna, personer i yrkesverksam ålder, är betydligt blygsammare. Om vi inte hade haft någon invandring skulle antalet personer i åldern 20–64 år till och med minska fram till år 2020. Så hela ökningen av gruppen i yrkesverksam ålder är ett resultat av vår nettoinvandring.

Högkonjunkturen förstärks 2017 och 2018

Svensk ekonomi har utvecklats överraskande starkt under första halvan av 2017. Framförallt har produktionen i byggsektorn ökat påtagligt som en följd av kraftigt växande byggnadsinvesteringar. Inte minst bostadsbyggandet har fortsatt öka i snabb takt. Under kommande period väntas ökningen i investeringarna mattas av. Också utvecklingen för svensk ekonomi i stort beräknas dämpas. För helåret 2017 ger det en BNP-ökning på 3,1 procent. Färre arbetsdagar jämfört med 2016 försvagar tillväxten ett par tiondelar. I kalenderkorrigerade termer beräknas BNP under 2017 växa med 3,3 procent vilket kan jämföras med en ökning på 2,9 procent under 2016. Under 2018 beräknas BNP i kalenderkorrigerade termer öka med 2,3 procent.

Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter växa i relativt snabb takt under 2017 och 2018. Arbetslösheten pressas tillbaka och når mot slutet av 2017 ner mot 6,5 procent. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Tolvmånaderstalen för KPI har tillfälligt nått över 2 procent, men en starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under 2018. Den fortsatt svaga prisökningstakten gör att Riksbanken dröjer att höja styrräntan till hösten 2018.

Resursutnyttjandet i svensk ekonomi beräknas stabiliseras på en hög nivå under 2018. Under 2019 och 2020 förutsätts konjunkturläget normaliseras. BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas dessa år därför svagare än normalt. BNP-ökningarna begränsas till 1,4 procent samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin stagnerar. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa i snabb takt.

Ökat fokus på effektivisering

Det gap som uppstår fram till 2020 i kalkylen stannar inte där utan det fortsätter att växa under lång tid framöver. Det gäller därför att hitta långsiktiga lösningar. Detta kan vara möjligt med hjälp av digitalisering och ändrade arbetssätt. Ökade behov behöver inte bara mötas med fler anställda utan även med arbetsbesparande lösningar som möjliggörs av ny teknik. Det är dock inte troligt att sådana effektiviseringar kommer på plats tillräckligt snabbt, varför andra åtgärder behövs på kort sikt. Det finns sannolikt ett visst utrymme för skattehöjning och även för kostnadsminskningar genom traditionella rationaliseringar eller rena besparingar. Dessutom är statens ekonomi så god att det finns möjligheter att kraftig öka de generella statsbidragen.
En viktig förutsättning är att insikten ökar om att sämre tider väntar och att det därför krävs ett ökat fokus på effektiviseringar. En annan förutsättning är att staten, kommuner och landsting samarbetar. Det är kommunernas och landstingens uppgift att effektivisera sina verksamheter medan staten har en viktig roll att skapa förutsättningar för detta.

Kalkylen

Kommunernas resultat 2016 uppgick preliminärt till 22 miljarder kronor. Endast nio kommuner redovisade underskott. Det goda resultatet förklaras av en bra utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd och stora reavinster.

Åren 2006–2014 ökade skatteunderlaget, totalt sett, i samma takt som kommunsektorns kostnader i fasta priser. Åren därefter, 2015–2016 ökade kostnaderna kraftigt, främst som en följd av det stora antalet asylsökande. Staten har dock kostnadsansvaret för asylmottagandet och har därför kompenserat kommunerna. Även de demografiskt betingade kostnaderna ökade snabbare dessa år, vilket uppvägdes av att konjunkturen och skatteintäkterna utvecklades starkt. Åren 2018–2020 räknar SKL med att tillväxten i skatteunderlaget sjunker medan demografiskt betingade kostnader fortsätter öka i snabb takt. Kostnaderna ökar också av andra skäl än demografiska. Framförallt som en följd av höjd ambitionsnivå på nationell och/eller lokal nivå. Men kostnadsökningar kan även komma av omställningskostnader, engångshändelser, ökade pensionskostnader etc. Historiskt har kostnadsökningen som kommer från annat än befolkningens utveckling varit drygt ½ procent per år. Effekten av de demografiska förändringarna blir tydlig när man tar del av kommunernas och landstingens investeringsplaner. Enligt en enkät anger de 233 kommuner (motsvarande 85 procent av befolkningen) som svarat att man fram till och med år 2020 planerar bygga cirka 600 förskolor, cirka 350 grundskolor och gymnasieskolor, cirka 350 gruppbostäder och äldreboenden samt cirka 150 nya idrottsanläggningar. Därutöver finns ett betydande behov av upprustning av befintliga byggnader och anläggningar. Dessutom byggs ett stort antal nya bostäder av de kommunala bostadsbolagen. De omfattande investeringar som planeras framöver finansieras genom försäljning av mark och tillgångar, samt likviditet som uppstår av överskottsresultat, avskrivningar och pensionsavsättningar. Därutöver sker en betydande extern upplåning som ökar kommunernas och landstingens befintliga lånestock. Stigande räntor framöver kommer att leda till ökade lånekostnader. Men framförallt leder de kraftiga investeringarna till ökade kostnader för drift och underhåll och personal i den mån verksamheterna byggs ut. När investeringarna planeras kan det emellertid också finnas möjlighet att hitta nya effektivare lösningar.

Befolkningsutveckling

Herrljunga kommun har i sin vision ”Växtkraft 10 000” satt som mål att år 2020 ska det bo 10 000 invånare i kommunen.

Under den senaste 10-årsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 182 personer (2007-2016). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2016 till 9 486 (9 349) personer. Befolkningen ökade ytterligare första halvåret 2017 och uppgick den 30 juni 2017 till 9 501 personer, en ökning med 15 personer.

Enligt SCB:s långtidsprognos, daterad mars 2016, kommer befolkningen i Herrljunga kommun att kunna komma upp till den önskade mängd som uttrycks i visionen, dock först år 2036. Beräknat antal personer i Herrljunga år 2036 är dryga 10 000 personer, vilket är en ökning på ca 6,3 procent mot befolkningsprognosen för 2016. Befolkningsökningen beror främst på ett positivt nettoflyttande där inflyttning från utlandet är den drivande faktorn.

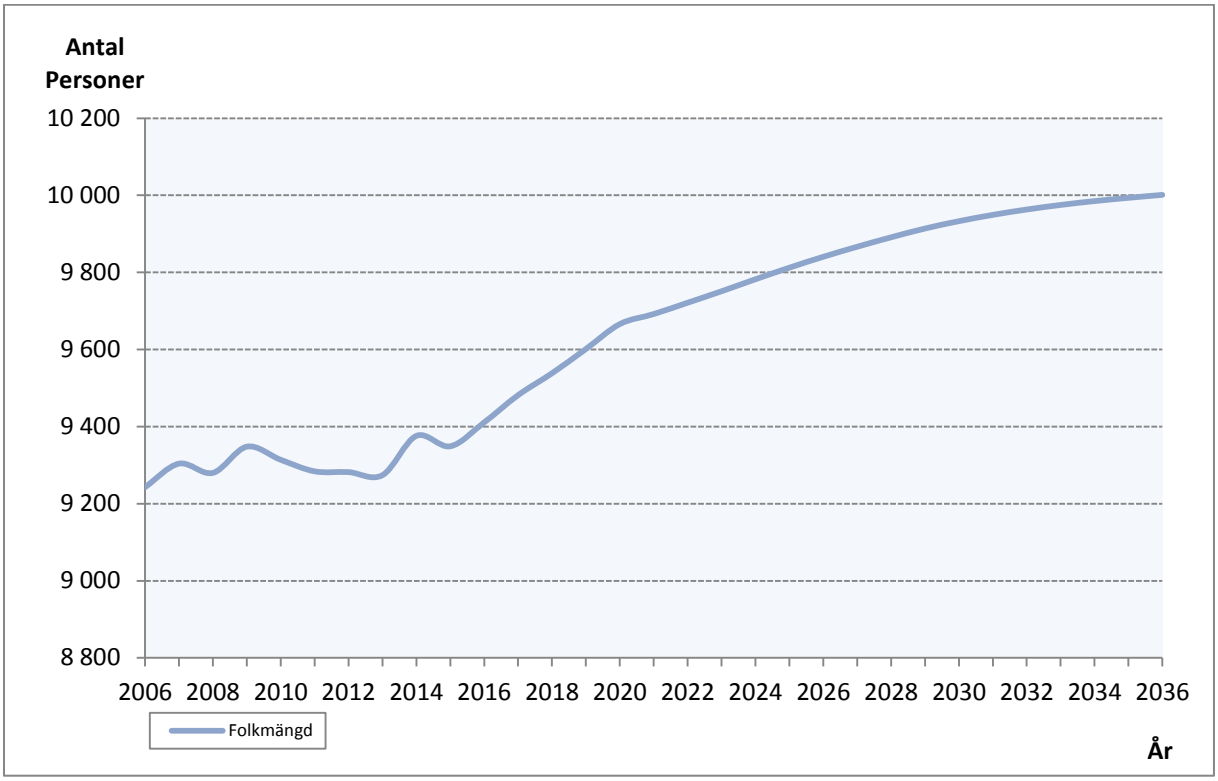

Diagram: Befolkningsutveckling Herrljunga kommun

SCB:s prognos bygger bland annat på kommunens inrapporterade siffror om bostadsbyggande. Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur. Prognosen är en ökning i alla befolkningskategorier, mest i kategorierna 0-18 och 65+. Personer som är 65 år eller äldre förväntas öka med ca 320 personer och personer upp till 18 år förväntas att öka med ca 300 personer fram till 2036. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader/svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar

Skattesatsen

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2018 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2017.

Skatteintäkter

Skatteintäkter för åren 2018 - 2020 utifrån SKL:s skatteprognos publicerad den 16 februari 2017 uppjusterad med 5 488 tkr. Uppjustering är gjord utifrån den höga befolkningsutvecklingen 2016 och bedömning om att den höga befolkningsutvecklingen håller i sig under 2017. Marginalintäkten per invånare är beräknat till 56 tkr.

PKV (prisindex kommunal verksamhet)

Kommunbidraget exklusive personalkostnader har räknats upp med 1,9 procent.

Löneökning

I budgeten ligger en central lönepott för 2018 som är beräknad på den samlade lönekostnaden. Uppräkningen är beslutat till 2,6 procent.

Internränta

Internräntan justeras ned från 2,5 procent till 1,75 procent och ligger fast under hela budgetperioden.

Avskrivnings- och kapitalkostnader

Beräkningarna baserar sig på investeringsutfallet 2016, budgeterade investeringar 2017, ombudgeteringar från 2016 till 2017 samt den beslutade investeringsbudgeten för åren 2018 - 2020.

Komponentavskrivningar

I samband med övergången till komponentredovisning har ett antal förändringar gjorts under de senaste åren som påverkar avskrivningar och drift. Det första steget genomfördes 2015 och förändringen bestod i att alla nya investeringar inom Fastighet och Gata/Park delades upp till komponenter, vilket ökade avskrivningskostnaderna men minskade driftskostnaderna. Steg två har genomförts under 2017 och har haft som syfte att följa RKRs rekommendation nr 23 fullt ut. Steg två har inneburit att samtliga anläggningsobjekt inom Fastighet och Gata/Park nu har nya uppdelningar i komponenter med olika avskrivningstider. I budgeten 2018-2020 har hänsyn tagits till gällande regelverk för komponentavskrivningar avseende steg ett, men inte steg två. Budgeten för 2019-2021 kommer att ta hänsyn till förändringen i steg två.

Personalsociala kostnader

PO-pålägget för 2018 - 2020 är beräknat till 38,43 procent av lönesumman 2018 vilket är i enlighet med 2017 års siffror. I PO-pålägget ingår arbetsgivaravgifterna enligt lag som beräknas för budgetperioden 2018 - 2020 till 31,42 procent av lönesumman samt avtalspensionerna motsvarande 7,01 procent.

Vision och övergripande mål

Herrljunga kommuns vision

Den övergripande visionen, Växtkraft 10 000 anger vägen till Herrljungas långsiktiga framgång. Där anges att Herrljunga kommun år 2020 har 10 000 invånare. Tillväxten av antalet invånare är väsentlig för att Herrljunga kommun ska kunna utvecklas och fortsätta vara en bra kommun för sina invånare och företagare.

Som begrepp fångar ”Växtkraft 10 000 – våga – vilja – växa” essensen av vad arbetet med visionen och dess genomförande handlar om; en uthållig och påtaglig växtkraft ska leda till att Herrljunga kommun blir en än mer framgångsrik kommun samt uppnår det övergripande målet om 10 000 invånare år 2020.

Inriktningsmål och prioriterade mål 2018

Kommunens vision, ”Växtkraft 10 000 – Våga – Vilja – Växa” och dess övergripande inriktningsmål är vägledande för kommunens verksamheter men den ligger även till grund för kommunens ägardirektiv för de kommunala bolagen.
Nämnderna har antagit ett antal prioriterade mål med målindikatorer samt mätetal, vilka utgår från antagna inriktningsmål. I detta budgetdokument framgår inriktningsmålen samt nämndernas prioriterade mål. Målindikatorer och mätetal finns att läsa i respektive nämnds budgetdokument.

Nämnd	Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva! Prioriterade mål
KS	Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka
KS	Andel av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka
BN	Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva
SN	En välmående arbetsplats skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet
TN	Försäljningen av tomter för bostadsändamål ska öka
TN	Så många som möjligt i kommunen ska ha ett aktivt fritidsliv
BMN	Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt
BMN	Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande räddningstjänst

Nämnd	Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun! Prioriterade mål
KS	Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt
KS	Natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas
BN	All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar
SN	En välmående arbetsplats skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.
TN	Kommunens fastighetsdrift ska bli mer energieffektiv
TN	Andelen hållbara livsmedelsinköp ska öka
BMN	Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka
BMN	Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden

Nämnd	Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla! Prioriterade mål
Alla	Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare
KS	Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka
BN	Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer
BN	Förskola och skola som präglas av god tillgång och hög kvalitet
SN	En välmående arbetsplats skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet
TN	Lyfta fram och marknadsföra marknaden och torget i Herrljunga
TN	Fördjupat samarbete mellan förvaltningen och mellan nämnder
BMN	Antalet bostäder i kommunen ska öka
BMN	Antalet attraktiva bostadsområden i kommunen ska öka

Nämnd	Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv! Prioriterade mål
KS	Samarbetet gymnasieskola - näringsliv ska stärkas
KS	Företagsklimatet ska förbättras
BN	Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande
BN	Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd
SN	En välmående arbetsplats skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet
TN	Köp av industrimark ska underlättas
TN	Industrimark ska marknadsföras
BMN	Underlätta för företag att följa miljöbalken
BMN	Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare

Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi! Prioriterade mål
Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till minst 2 % av kommunens skatter och generella statsbidrag
Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat
För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70 %. (Ansvarsförbindelsen ej medräknad)

Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet Prioriterade mål
Sjukfrånvaron ska minska
Andelen heltidsanställda ska öka

Ekonomisk analys

Herrljunga kommun budgeterar ett resultat för 2018 på 11,9 mkr. Relateras kommunens budgeterade resultat till skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas kommunens resultat hamna på 2,2 procent. Resultatet för 2019 och 2020 budgeteras även de åren till 2,2 procent.
Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2018 uppgå till 68,4 mkr vilket fortfarande är en mycket hög investeringsnivå historiskt sett. För åren 2019 och 2020 är investeringarna budgeterade till 65,6 mkr respektive 77,0 mkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 211 mkr. Kommunen kommer inte att kunna självfinansiera 2018 års investeringsutgifter då självfinansieringsgraden beräknas till 52 procent. Självfinansieringsgraden minskar årligen, från 105 procent bokslut 2016, 68 procent i prognos för 2017 till 52 procent i budget 2018. För hela budgetperioden beräknas självfinansieringsgraden till 56 procent.

Modell för finansiell analys

Utifrån 2018 - 2020 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv. Dessa perspektiv är Resultat, Kapacitet, Risk och Kontroll.

Mål för "God ekonomisk hushållning"

Herrljunga kommun har antagit tre finansiella mål som tillsammans skapar grundförutsättning för att uppnå det som kommunallagen kallar för "God ekonomisk hushållning". Dessa tre mål utgörs av:

- *Resultatmål* - Det årliga resultatet ska i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag långsiktigt uppgå till minst 2 procent.
- *Soliditeten* - Ska långsiktigt uppgå till minst 70 procent. (ansvarsförbindelsen ej medräknad)
- *Investeringar* - Nettoinvesteringarna ska under en rullande femårsperiod (budgetperioden + två år dessförinnan) finansieras av egna medel (årligt resultat + avskrivningskostnader)

Den ekonomiska analysen tar sin utgångspunkt i dessa tre finansiella mål.

RESULTAT

Resultatutveckling

Under 2000-talet har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid 4 tillfällen. I början av 2000-talet har resultatnivån legat på en relativt sett låg nivå men har under senaste åren förbättrats. Under de senaste 5 åren (2012-2016) har resultaten förbättrats och uppgår i snitt till 2,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatutvecklingen har varit stark under de senaste fem åren och nivån har under alla år förutom 2012 varit över 2 procent. Under åren 2012, 2013 och 2015 har återbetalningar från AFA-försäkring återbetalats till kommunen, vilket i nedanstående uppställning förbättrat 2015 års resultat med 3,8 mkr.

Resultatutveckling	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Resultat mkr	10,5	18,8	11,4	11,9	12,2	12,5
Resultat/skatter & statsbidrag	2,2%	3,7%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%

Tabell 1: Resultatutveckling

För budgetperioden 2018 – 2020 uppgår resultatnivån till 2,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att det finansiella resultatmålet är uppnått för budgetperioden. För 2018 uppgår resultatet till 11,9 mkr, för 2019 till 12,2 mkr och för 2020 till 12,5 mkr. Dessa resultatnivåer är inte tillräckliga för att kunna finansiera kommunens budgeterade investeringsutgifter samt kommande pensionsutbetalningar men ligger ändå på en acceptabel nivå.

Andel av skatteintäkter

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad kommunens främsta intäktskälla – skatteintäkter och generella statsbidrag gör. I tabell 2 framgår en bra följsamhet mellan utvecklingen av verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter och generella statsbidrag. Under redovisad budgetperiod 2017-2020 har skatteintäkter och generella statsbidrag en något lägre procentuell utveckling än nettokostnaderna. Kommunen följer dock resultatmålet.

Förändring %	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Nettokostnader	3,3	2,5	4,8	3,9	2,4	2,7
Skatter & statsbidrag	3,3	4,2	3,8	3,2	2,4	2,7

Tabell 2: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent.

En annan förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader långsiktigt understiger 98 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag.

Av tabell 3 framgår att verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag befunnit sig på en bra nivå. För budgetperioden 2018 – 2020 är andelen nettokostnader 97,8procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är precis under den nivå som anges som god ekonomi. Andelen nettokostnader i förhållande till skatter och generella statsbidrag ökar jämfört med tidigare år. Både verksamheternas nettokostnader och avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budgetperioden.

Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Stora investeringsåtaganden kommer succesivt att minska det finansiella utrymmet för verksamhetens nettokostnader.

Kostnader %	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Nettokostnad	-94,0	-92,5	-92,8	**-93,6**	-93,2	-92,7
Avskrivningar	-4,0	-3,9	-4,4	**-4,4**	-4,7	-5,2
Finansiellt netto	0,2	0,2	0,1	**0,1**	0,1	0,1
Totalt netto	**-97,8**	**-96,3**	**-97,1**	**-97,8**	**-97,8**	**-97,8**

Tabell 3: Kostnader i förhållanden till skatteintäkter och generella statsbidrag

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan självfinansiera alla investeringsutgifter, vilket tar bort behov av extern upplåning och då även räntekostnader.
Under perioden 2010 – 2015 har kommunen totalt sett haft förmågan att finansiera investeringsutgifterna med egna medel. För budgetperioden 2018 – 2020 klarar kommunen inte av målet att självfinansiera budgeterade investeringsutgifter. För året 2017 är prognostiserad självfinansieringsgrad 68 procent, för perioden 2018-2020 ligger självfinansieringsgraden på 56procent. För den löpande femårsperioden, 2016 – 2020 ligger självfinansieringsgraden i genomsnitt på 65 procent, vilket är långt under målsättningen om 100 procent.

KAPACITET

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Av tabell 4 framgår att soliditeten för budgetperioden 2018 – 2020 kommer att ligga kvar på en hög nivå, men kommer att minska något under perioden. Skuldsättningsgraden ökar lite mer under 2018-2020 främst på grund av den höga investeringsnivån. Det finansiella målet att soliditeten ska uppgå till minst 70procent kommer att uppfyllas år 2018 men inte 2019-2020.

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Soliditet	73,6	70,2	74,2	**71,1**	69,6	69,1
Skuldsättningsgrad	21,8	29,8	25,8	**28,9**	30,4	30,9

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

RISK

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder.

Herrljunga har en idag en betryggande likviditet. Under de senaste fem åren har likviditeten pendlat mellan drygt 40 procent till över 100 procent. Orsaken till de senaste årens förbättrade likviditet beror på höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna inte varit allt för höga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2018-2020 sjunker likviditeten drastiskt, vilket kan förklaras i de investeringsnivåer kommunen planerat under perioden.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2016 uppgick till 365 mkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Under 2016 har kommunens borgensåtaganden ökat. Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler har startat upp byggnation av lokaler för uthyrning inom industrin samt att Herrljunga kommun ingått en solidarisk borgen med Kommuninvest.

KONTROLL

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla ”God ekonomisk hushållning” är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Hit hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag.

Under åren 2010-2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Under de senaste åren har budgetföljsamheten på ett påtagligt sätt förbättrats. Bra uppföljningar och snabbt agerande vid befarade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin.

AVSLUTANDE KOMMENTARER

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Med andra ord har de finansiella mål som kommunfullmäktige antagit i stor utsträckning kunnat infrias, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om ”God ekonomisk hushållning”.

För budgetperioden 2018 – 2020 kan inte alla de tre finansiella målen uppnås. Kommunen har en hög ambition i investeringsbudget, vilket skapar ett glapp mellan budgeterade investeringsutgifter och årens resultat och avskrivningar. Målet om att långsiktigt nå 100 procent självfinansiering kan därför inte uppnås under kommande budgetperiod. Den höga investeringsnivån skapar också en lägre soliditet under 2019 och 2020 än målsättningen om 70 procent. Resultatnivån befinner sig över 2 procent och kommer att följa målsättningen även om det inte är fullt tillräckligt för att kunna självfinansiera de kommande investeringarna.

Sammantaget kan det konstateras att budgeten för 2018 – 2020 är en budget med en hög ambitionsnivå i investeringar som kommer att utmana de finansiella målen. Framöver kommer driften att påverkas med högre kapitalkostnader, vilket eventuellt kan medföra lägre resurser till verksamhet. För åren framöver finns även anledning att förvänta sig en ökad ekonomisk belastning för de kommunala verksamheterna till följd av förändringar i demografin. Befolkningsprognosen pekar på en allt äldre befolkning och därmed också på sikt ökade vårdbehov. Förskoleverksamheten har under senare år vuxit och kommer att fortsätta växa.

Under 2015 har vi sett en dramatisk flyktingvåg skölja över Europa och även Sverige. För kommunerna i landet men också för Herrljunga kommun har flyktinginvandringen i det korta perspektivet varit en utmaning för kommunen. Boendesituationen och anpassningar i verksamheterna har varit utmanande områden och kommer även framöver att vara det.

Avslutningsvis kan konstateras att budgeten för 2018-2020 klarar balanskravet som innebär att de budgeterade intäkterna måste överstiga de budgeterade kostnaderna. De budgeterade resultaten uppgår till 2,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för hela budgetperioden. Detta innebär att balanskravet är uppfyllt.

Ekonomisk budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Verksamhetens nettokostnader	-466 838	-485 962	-480 779	-505 663	-515 768	-527 063
Planenliga avskrivningar	-19 706	-22 928	-22 613	-23 682	-26 099	-29 645
Verksamhetens nettokostnader	**-486 544**	**-508 890**	**-503 392**	**-529 345**	**-541 867**	**-556 708**
Skatteintäkter	388 898	405 022	408 433	430 045	441 183	454 655
Generella statsbidrag	115 480	108 780	108 474	106 741	109 446	112 194
Extra statsbidrag		6 170	6 292	3 649	2 610	1 564
Finansiella intäkter	1 150	900	600	1 000	1 000	1 000
Finansiella kostnader	-182	-625	-300	-200	-200	-200
Årets resultat	**18 801**	**11 357**	**20 107**	**11 890**	**12 172**	**12 505**
Resultat i % av skatteintäkter	3,7%	2,2%	3,9%	2,2%	2,2%	2,2%
Investeringsnivå	-36 421	-56 535	-77 306	-68 430	-65 605	-76 975
Egna tillförda medel	38 507	34 285	42 720	35 572	38 271	42 150
Finansiellt över- resp underskott	2 086	-22 250	-34 586	-32 858	-27 335	-34 825
Ack Egna medel/Externa lån	0	22 250	56 836	89 694	117 028	151 853
Kommunbidrag	**-483 378**	**-505 593**	**-499 279**	**-525 688**	**-539 121**	**-554 390**
Kapitalkostnad - avskrivningar	19 706	22 928	22 613	23 682	26 099	29 645
Kapitalkostnad - Internränta	6 989	9 173	8 357	5 913	7 324	8 152
Gemensamma intäkter/kostnader	-10 155	-12 470	-12 470	-9 570	-10 070	-10 470
Avskrivningar	-19 706	-22 928	-22 613	-23 682	-26 099	-29 645
Verksamhetens nettokostnader	-486 544	-508 890	-503 392	-529 345	-541 867	-556 708
Gemensamma kostnader						
Pensionsutbetalningar	-8 600	-8 900	-8 900	-9 500	-10 000	-10 400
Utvecklingsmedel		-3 000	-3 000	-1 000	-1 000	-1 000
Bankkostnader		-70	-70	-70	-70	-70
Pensionskostnader						
Medfinansiering E20	-2 750	0	0	0	0	0
Medfinansiering E20, sparbanken	800	0	0	0	0	0
Över/underskott PO-pålägg	0			500	500	500
Deponi Tumberg	895			1 000	1 000	1 000
Semesterlöneskuld	-500	-500	-500	-500	-500	-500
Återbetalning AFA						
Gemensamma kostnader	**-10 155**	**-12 470**	**-12 470**	**-9 570**	**-10 070**	**-10 470**

Balansräkning

tkr	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
TILLGÅNGAR						
Materiella anläggningstillgångar	279 576	363 399	334 269	379 017	418 523	465 853
Finansiella anläggningstillgångar	149 620	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Summa anläggningstillgångar	**429 197**	**513 399**	**484 269**	**529 017**	**568 523**	**615 853**
Bidrag till statlig infrastruktur	**2 596**	**500**	**500**	**500**	**500**	**500**
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	3 045	2 200	3 000	3 000	3 500	3 500
Kortfristiga fordringar	71 482	30 000	30 000	30 000	30 000	20 000
Kassa och bank	76 279	5 000	70 000	50 000	40 000	30 000
Summa omsättningstillgångar	**150 806**	**37 200**	**103 000**	**83 500**	**74 000**	**54 000**
SUMMA TILLGÅNGAR	**582 598**	**551 099**	**587 769**	**612 517**	**642 523**	**669 853**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Summa eget kapital	**408 985**	**408 662**	**429 092**	**420 552**	**432 724**	**445 229**
(därav årets resultat)	18 801	11 357	20 107	11 890	12 172	12 505
(därav RUR)	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Avsättningar för pension	8 728	7 500	9 000	9 000	9 000	9 000
Övriga avsättningar	26 536	15 200	25 000	25 000	25 000	20 000
Summa avsättningar	**35 264**	**22 700**	**34 000**	**34 000**	**34 000**	**29 000**
Långfristiga skulder	0	20 000	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	138 350	99 737	124 677	157 965	175 800	195 625
Summa skulder	**138 350**	**119 737**	**124 677**	**157 965**	**175 800**	**195 625**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**582 599**	**551 099**	**587 769**	**612 517**	**642 524**	**669 854**

Investeringsbudget

Skattefinansierade investeringsutgifter	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Markköp	1 000	1 000	1 000
Genomförande IT-strategi + trådlöst nätv/Herrlj	2 000	2 000	
IT kapacitetsutökning*	2 000	2 000	2 000
Konstgräsplan Herrljunga			5 000
Delsumma kommunstyrelsen	**5 000**	**5 000**	**8 000**
Inventarier / Inventarier IT BN	1 000	1 000	1 000
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier vid Horsby förskola och skola	750	750	
Förstudie förskola Herrljunga	300		9 000
Förstudie förskola Eggvena		200	2 500
Delsumma bildningsnämnden	**2 350**	**2 250**	**12 800**
Inventarier	500	500	500
Hagen etapp 5 förstudie + ombyggnad	200		
Delsumma socialnämnden	**700**	**500**	**500**
Räddningsmaterial	200	200	200
Inventarier Räddningstjänst		80	
Vatten/skumtank		1 000	
Lastväxlare inkl tank			2 700
Delsumma bygg och miljönämnden	**200**	**1 280**	**2 900**
Fastighet			
Reinvesteringar fastigheter	8 400	7 000	7 200
Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200
Verksamhetsanpassningar	750	750	750
Säkerhetshöjande åtgärder	800	800	800
Hagens soprum	200		
Gata & Park			
Mindre gatuanläggningar	1 000	1 000	1 000
Asfaltering/reinvestering gata	2 000	1 000	1 000
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Upprustning av torget	0	800	
Gatubelysningsstyrning		300	
Utanför stationshuset uppr av mark, ny cykel-P	475		

Skattefinansierade investeringsutgifter forts	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Intern service			
Städ och tvättmaskiner	200	200	200
Torktumlare (inventarier tvätten)	80		
Fritid			
Idrottsmaterial/redskap simhall	125	125	125
Kassa/bokningssystem	175		
Vattenrutschbana	800		
Skyltning	75		
Beställningar via Tekniska			
Horsby förskola/skola/kök och matsal	35 100	32 700	5 800
Ombyggnad av Mörlanda förskola/skola		7 500	7 500
Ombyggnad Od skola / fsk		4 000	4 000
Ventilation Altorp	3 000		
Ombyggn Altorpskolan			20 000
Kontor	2 000		
Delsumma tekniska nämnden	**55 580**	**56 575**	**48 775**
Summa skattefinansierade inv. utg.	**63 830**	**65 605**	**72 975**
Avgiftsfinansierade investeringsutgifter			
Omlastningsstation Tumberg	0	0	0
Summa avgiftsfinansierade inv. utg.	**0**	**0**	**0**
Exploateringsinvesteringar			
Exploatering			4 000
VA-anslutningar	4 600		
Summa exploateringsinvesteringar	**4 600**	**0**	**4 000**
Summa investeringar	**68 430**	**65 605**	**76 975**

* Investeringen görs för hela IT-avdelningens verksamhet, kapitalkostnaderna kommer att delas med Vårgårda

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och mål 2015-2020, ”Växtkraft 10 000-Våga-Vilja-Växa”. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelsers kommunbidrag för 2018. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV, procentuell löneuppräkning, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2018 gäller uppräkning med PKV, 1,9 procent och lönerevision med 2,6 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 525 688 tkr. Se tabell nedan.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2016	Kommunbidrag 2017	Kommunbidrag 2018
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	1 588	1 595	1 725
Kommunstyrelsen	34 749	32 501	33 446
Bildningsnämnden	230 500	237 415	244 196
Socialnämnden	182 559	193 680	203 276
Tekniska nämnden	16 203	18 563	19 765
Bygg- och miljönämnden	13 849	14 543	14 938
Lönerevidering 2016	7 324		
Lönerevidering 2017		7 520	
Lönerevidering 2018			7 802
Förändring kapitalkostn 2016	3 619		
Förändring kapitalkostn 2017		(3 906 utfördelat)	
Förändring kapitalkostn 2018			-2 506
Politiska justeringar			3 046
SUMMA	**490 391**	**505 817**	**525 688**

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 525 688 tkr, vilket jämfört med 2017 års kommunbidrag är uppräknat med 20 095 tkr eller 3,9 procent. En förklaring till varför kommunstyrelsen kommunbidragsram är lägre 2017 än 2016 är att utvecklingsmedel som kommunstyrelsen under året tar löpande beslut om ligger som en gemensam kostnad 2017 och 2018. Förändring av kapitalkostnader visar för 2018 en negativ post, vilket beror på att internräntan har sänkts från 2,5 procent till 1,75 procent.

Gemensamma kostnader/intäkter

Budgeten för gemensamma kostnader och intäkter avser intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Tabellen nedan visar de gemensamma kostnader och intäkter som budgeterats för 2016-2018. Under 2016 fanns kommunstyrelsens utvecklingsmedel budgeterade under kommunstyrelsens kommunbidrag. År 2017 och framåt har kommunstyrelsens utvecklingsmedel istället budgeterats under gemensamma intäkter och kostnader. Två poster som tillkommit för 2018 är över/underskott PO (personalomkostnader) samt ett överskott på affärsverksamheten Tumberg, som delas med Vårgårda. Nettokostnader för E20 bedöms inte uppstå under 2018.

Gemensamma intäkter/kostnader (tkr)	Budget 2016	Budget 2017	Budget 2018
Pensionsutbetalningar	-8 600	-8 900	-9 500
Utvecklingsmedel	0	-3 000	-1 000
Bankkostnader	0	-70	-70
Förändring semesterlöneskuld	-500	-500	-500
Medfinansiering E20	-1 950	0	0
Över/underskott PO	0	0	500
Deponi Tumberg	0	0	1000
SUMMA	**-11 050**	**-12 470**	**-9 570**

Nämndernas budget

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation.
Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Allmänheten kan lämna in frågor samt förslag till fullmäktige. Dessa bereds och hanteras på samma sätt som de motioner som ledamöterna lämnar. Sammanträdena anslås på anslagstavla och annonseras i lokala medier. Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, nästkommande val sker 2018.

Revision
Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också bidra med förslag till förbättring och utveckling.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige med uppgift att granska styrelse och nämnder. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten.
Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionssed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.
Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.
Val till EU-parlamentet kommer att ske under 2019, val till riksdag, region och kommunfullmäktige sker under 2018.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting.

Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.
En extra ordinär händelse kännetecknas av att den:

- Avviker från det normala
- Innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- Kräver skyndsamma åtgärder.

Planeringen inför en extra ordinär händelse är en uppgift för den normala organisationen.
Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur extra ordinära händelser ska hanteras.

Ekonomi

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Kommunfullmäktige	987	902	902	**924**
Revision	630	675	675	**682**
Valnämnd	11	18	18	**118**
Summa	**1 628**	**1 595**	**1 595**	**1 724**
Kommunbidrag	1 588	1 595	1 595	**1 724**
Resultat	**-40**	**0**	**0**	0
Intäkter	*-1 588*	*-1 595*	*-1 595*	*-1 724*
Kostnader	*1 628*	*1 595*	*1 595*	*1 724*
Nettokostnad	**40**	**0**	**0**	**0**

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd har i budget 2018 tilldelats en ram på 1 725 tkr. Det är en ökning med 130 tkr jämfört med föregående års budget. Utöver de generella ökningarna har extra medel om 100 tkr tilldelats valnämnden då 2018 är ett valår.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.
Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella ägardialoger och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Gemensamma servicenämnder

Två gemensamma servicenämnder inrättades 1 januari 2015 mellan Herrljunga kommun och Vårgårda kommun. En servicenämnd består av verksamheterna ekonomi och personal och har Vårgårda kommun som huvudman. Den andra består av verksamheterna IT, växel och telefoni och har Herrljunga som huvudman. 2017 var tredje året med den nya ansvarsfördelningen. Omorganisationen har genomförts på ett tillfredsställande vis. Nämnden har beslutat att genomföra en utvärdering med extern part. Utvärderingen kommer att genomföras under första delen av 2018.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning
Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot uppsatta mål.

Kommunledning ansvarar för att säkerhetsarbete och samordning genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Kommunledning ansvarar för näringslivsutveckling som sker genom ett samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs även det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Administration och kommunikationsenheten
Avdelningen består av verksamheterna administration och kommunikation.
Arbetet fortgår med att säkerställa att den digitala nämndadministrationen fungerar väl och att förbättra medborgardialogen samt den interna och externa kommunikationen. Arbetet med att ta fram en ny hemsida med användarvänligare profil och bättre innehåll fortskrider. Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv nämnds- och ärendeadministration. Enheten har det strategiska uppdraget kring utveckling av kommunikation och medborgardialog samt ansvarar för centralarkivet och övergripande arkivfrågor. Arkivföring i kommunarkiv och förtroendemannaregister tillhör också enhetens funktioner. Enheten stödjer även kommunstyrelsen i arbetet att upprätta kommunövergripande riktlinjer och styrdokument. Enheten är systemägare för det kommunövergripande ärendehanteringssystemet och ansvarar för support, utbildning i och utveckling av detta system.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni
Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT,Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för att den tekniska IT-säkerhetsnivån är rätt. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa.

Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Servicenämnd Ekonomi/Personal
Servicenämnden för ekonomi och personal inrättades den 1 januari 2015. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska vara en gemensam ekonomi- och personalresurs för samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska bidra till kvalitetshöjning och optimera effektivisering av den kommunala verksamheten så att resurserna räcker längre. Nämnden ska möjliggöra för kommunerna att långsiktigt säkerställa kostnads- och kompetenseffektivitet till efterfrågad kvalité inom kommunala ekonomi- och personaladministrativa tjänster. Nämnden ska öka attraktionskraften för kommunen som arbetsgivare för att på så sätt locka och behålla kompetent personal.

Vårgårda kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Verksamheten under 2018

Kommunledning
Arbetet med att skapa bästa möjliga klimat för företagande och utveckling fortsätter. Fokus kommer att ligga på aktiviteter som förbättrar tillgången på kompetens i vår kommun, både genom nära samarbete mellan företag och skola och genom att verka för en ökad inflyttning.
Med Herrljunga kommuns antagna översiktsplan (ÖP) 2017 som grund, kommer arbetet med tillväxt och utveckling, genom nya detaljplaner, ges förbättrade förutsättningar för bostadsbyggande, verksamhetsutveckling och företagande.

Administration och kommunikationsenheten
Under verksamhetsåret 2018 ska enheten fortsätta sitt arbete med att utveckla Herrljunga kommuns medborgardialog, där ett av målen är att kommuninvånarna i ett tidigt skede ska få deltaga i beslutsprocesserna. Utöver det kommer arbetet fokusera kring valet samt den nya dataskyddsförordningen. Arkiven behöver förtecknas och verksamhetens arbetssätt behöver digitaliseras och effektiviseras.

Den nylanserade hemsidan ska utvecklas, med satsningar på kommunens profilering och närvaro i sociala medier.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

<u>IT-strategin</u>
Arbetet med att sätta samman de två kommunernas organisationer till en enhet är genomfört. Arbetet med att genomföra IT strategin 2018 – 2019 påbörjas i de båda kommunerna, vilket innebär byte av grundsystem från Novell till Microsoft. Bytet kommer att ge synergieffekter mellan kommunerna, samt en standardisering till övriga marknaden.

”Sätta” ekonomin
Arbetet med att ta fram avtal mot verksamheterna fortsätter vilket medför en bättre kontroll av de ekonomiska transaktionerna till servicenämnden.

”Sätta” tjänsterna
Under 2018 kommer IT/Växel/Telefoni att beskriva leverans i form av tjänster som ska vara tydlig ut till verksamheterna och på så vis får en tydlig bild av vad som förväntas av IT/Växel/Telefoni.

”Sätta” processerna
ITIL är en processtandard som används av IT organisationer, delar av denna modell kommer under 2017 att implementeras. Processer som kommer att användas är: Incident (händelser), Problem (temporära lösningar) och Change (förändringsarbete).

Servicenämnd Ekonomi och personal
Ekonomiavdelningen huvudsakliga fokus kommer under 2018 vara att fortsätta sitt arbete med att gå igenom och se över processerna för att få en så förutsägbar och liknande verksamhet som möjligt. Genom att säkerställa rutiner och se till att arbetssätt följer en viss standard skapas stabilitet och trygghet.
Grundinställningen hos ekonomiavdelningen är att arbeta proaktivt, ge stöd och service till chefer, politiker och övriga intressenter inom kommunen samt utveckla de processer, rutiner och arbetssätt som vi idag arbetar utefter.

Personalavdelningens huvudsakliga fokus 2017-2019 är två kommunövergripande projekt inriktade på kommunens politiska mål för personal- att sänka sjukfrånvaron och öka andel heltidsanställningar utifrån centralt avtal, SKL och Kommunal HÖK 16. Projekt heltid har fått en trevande start och arbetet påbörjades först under hösten 2017. Projekt sänkt sjukfrånvaro har varit igång sedan januari 2017 med fördjupat arbete inom förskoleverksamheten och vissa enheter inom Äldreomsorgen.

Ekonomi

Kommunstyrelsens budgetram för 2018 är 33 483 tkr vilket är en ökad tilldelning med 982 tkr jämfört med föregående år. Budgetens förändring mot föregående år kan härledas till följande områden:

- Utvecklingsmedel om 1 000 tkr finns inte med i internbudgetarna. Likt förgående år för att läggas på gemensamma intäkter/kostnader. Kommunstyrelsen är fortfarande beslutande över medlen, det läggs på ett annat kostnadsställe för att lättare kunna följa upp medlen.
- Löneökningar enligt tidigare fastställda beslut
- Indexuppräkning enligt tidigare fastställda beslut
- Politisk justering enligt tidigare fastställda beslut
- Ramväxling 37 tkr enligt tidigare fastställda beslut

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2017	416	2,6 % uppräkning
Politisk justering	250	Extra ram
Prisuppräkning	279	1,9 % uppräkning
Volymförändringar	0	Finns inte inom KS
Ramväxlingar	37	Föreningsarkivet flyttas
Totalt	**982**	

Budgetfördelning
Budgetfördelningen år 2018 bygger på uppräkningar från 2017. Hänsyn har tagits till följande:

- Lönerevidering på 2,6 procent
- KPI-uppräkningar 1,9 procent
- Politisk justering till kommunstyrelsen 250 tkr
- Ramväxling 37 tkr för föreningsarkivet

Budgetfördelningen bygger på att respektive kostnad bryts ut och räknas upp med antingen PKV eller löneuppräkningen. Varje verksamhet får kompensation motsvarande uppräknade belopp.

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Kommunstyrelse	7 023	4 149	4 149	**2 918**
Kommunledning	8 000	7 980	8 780	**8 885**
Adm.-och kommunikation	3 841	4 037	4 037	**4 136**
IT/Växel/Telefoni	5 456	5 840	5 840	**5 978**
Reception	428	443	443	**455**
Ekonomi	4 197	4 580	4 180	**4 667**
Personal	6 229	6 324	6 174	**6 444**
Evakueringsboende	2	0	0	**0**
Summa	**35 176**	**33 353**	**33 603**	**33 483**
Kommunbidrag	35 389	33 353	33 353	33 483
Resultat	**213**	**0**	**– 250**	**0**
Intäkter	*– 14 726*	*– 13 217*	*– 13 037*	*– 13 468*
Kostnader	*49 902*	*46 570*	*46 640*	*49 952*
Nettokostnad	**35 176**	**33 353**	**33 603**	**33 483**

Mellan kommunstyrelsen och kommunledningen har det skett en intern budgetjustering för 2018 där kommunledningen blir tilldelad större budgetram. Anledningen till att kommunledningen har en större budgetram beror på att flertalet kostnader som tidigare funnits under kommunstyrelsen idag ses som kostnader som bör ligga under kommunledningen.

Sedan 2016 har utvecklingsmedlen lagts på gemensamma kostnader/intäkter. Utvecklingsmedlen kan på detta sätt följas upp bättre. Utvecklingsmedel är för 2018 budgeterat till totalt 1 000 tkr.

Bildningsnämnd

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och musikskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannaansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt de statliga styrdokumenten så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt, men också krav som går förbi huvudmannen direkt till rektorer och lärare.
Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete vid sina verksamheter.

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledningen
Under förvaltningsledningen ryms verksamheterna Bildningskontoret, Bildningsnämnden och Elevhälsan. Bildningskontoret består av en stab med bildningschef som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter.

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola och elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan, som leds av verksamhetschef, syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna och fokus ligger på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan bildnings- och socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagningen, BMM, Närhälsan och Vårdcentral, BVC, Närhälsan. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker.

Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter som i vardagen leds och samordnas av bildningschefen. I bildningsförvaltningens stab finns en utvecklingsledare och två handläggare.

Förskola
Förskoleverksamheten är organiserad i två områden; Innerby och Ytterby och varje område leds av en förskolechef. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi under benämningen gemensamt. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och i Ytterby område är förskolor knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola
Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Molla/Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horsbyskolan är indelad i skolenheterna F-3 samt 4-6. De små enheterna samt Horsby och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6 medan Altorp är kommunens enda högstadieskola med årskurs 7-9.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola
Verksamheten omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem
Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor utom Altorpskolan. Jämfört med andra kommuner har Herrljunga kommun en mycket stor andel av elever från förskoleklass till och med åk 6 i fritidshemsverksamheten.

Gymnasieskola
Verksamheten omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Den interna verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av dels små specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal små studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Eleverna samläser i hög utsträckning programövergripande ämnen, vilket krävs för att göra det stora programutbudet möjligt.

Komvux
Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och med verksamhet förlagd i Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Musikskola
Musikskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler som är anpassade för ändamålet men också vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift dels för undervisning, dels för instrumenthyra, tas ut. Många publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av musikskolans verksamhet.

Bibliotek
Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning.

Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar eller medverkar till varierande kulturprogram för barn och vuxna.

Fritidsgård
Fritidsgården är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 7 till dess att man fyller 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i huvudsak i Herrljunga med viss verksamhet i Ljung/Annelund.

Verksamheten under 2018

Förvaltningsledningen
Bildningsförvaltningen söker de riktade statsbidrag som finns att söka. Under 2018 kommer förvaltningen att ta del av statsbidrag för lågstadielyft, fritidshemslyft och statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan, dock med en betydligt lägre tilldelning. Lågstadielyftet syftar till att ge förutsättningar för att öka lärarbemanningen i förskoleklass och åk 1-3 för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Fritidshemslyftet syftar till att öka bemanning och vuxentätheten i fritidshemmen. Statsbidraget för mindre barngrupper i förskolan kan endast erhållas om barnantalet i grupperna minskar och för 2018 blir tilldelningen minimal.

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till en positiv löneutveckling. Bildningsförvaltningen har tilldelats statsbidrag och lärare som bedöms särskilt kvalificerade enligt reglerna har erhållit en högre lön. Satsningen fortsätter under 2018.

Legitimationskravet, som trädde i kraft i de flesta skolformer den 1 juli 2015, blir en utmaning att klara då vissa behörigheter är mycket svårrekryterade. Legitimationskravet vidgas ytterligare den 1 juli 2018 och gäller då också lärare i grund- och gymnasiesärskola. För att nå legitimerad behörighet för grundsärskolan krävs en omfattande fortbildningsinsats.

En ny stadieindelad timplan kommer att träda i kraft den 1 juli 2018. Timplanen kommer att innebära utmaningar bland annat genom att moderna språk ska läggas ut från och med åk 6. Utöver det kommer antalet timmar i ämnet idrott och hälsa utökas.

En skyldighet att erbjuda 50 timmar lovskola för elever som går i åk 8 respektive åk 9 och är i behov av lovskola har införts och får full effekt under 2018.

Förskola
Projekteringen av ny förskola i Herrljunga tätort ingår i en samlad lösning vid Horsby där totalt åtta avdelningar förskoleverksamhet har planlagts med byggstart i början av 2019. En modulförskola med två avdelningar i Herrljunga tätort är under beredning och beräknas vara i drift i januari 2018.

Barnomsorg på obekväm tid finns för vårdnadshavare som är i behov av insatsen under tidiga vardagsmorgnar från 05.30 och vardagkvällar fram till kl. 20.30. Vid behov lämnas en ansökan till förvaltningen som prövar om riktlinjerna för att beviljas barnomsorg på obekväm tid är uppfyllt.

I Ytterby förskoleområde har den nya utökade förskolan i Molla tagits i bruk. Därigenom prognostiseras för att tillgång och efterfrågan är i fas i södra delen av kommunen. I Ytterby förskoleområde kommer det att vara en fortsatt brist på förskoleplatser i Eggvena och Hudene och här kommer platser att anvisas vid förskolor i Herrljunga tätort.

Förskoleverksamheten fortsätter med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet under 2018.

Grundskola, grundsärskola
Det systematiska kvalitetsarbetet resulterar i en förbättring av uppföljningar och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen består bland annat av trivselenkäter kring ”mjuka” frågor och sammanställningar och analyser av dessa samt av motsvarande för elevernas måluppfyllelse. I analyserna av resultaten identifieras utvecklingsområden med insatser både på förvaltnings- och skolnivå.

Under ett antal år har grundskola, grundsärskola liksom övriga verksamheter arbetat med att utveckla tillgängligheten i förskola och skola för att göra den mer inkluderande för alla barn och elever. Planeringen av detta arbete har delvis skett i samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utvecklingsarbetet har haft som mål att öka kunskapen hos personalen kring elever i behov av stöd samt förse personalen med användbara strategier, metoder och redskap att i det vardagliga arbetet möta alla elever.

Under 2018 kommer fokus inriktas på ett språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen och hur elever med svenska som andraspråk ska kunna mötas kvalitativt i undervisningen.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet utvecklas vidare under de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra tillverkningsindustrin och det lokala näringslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasieskolan. Altorpskolan har en väl strukturerad verksamhet för detta och arbetar också med att eleverna får vara ute på PRAO.

Gymnasieskolan
Kunskapskällan arbetar vidare med att utveckla verksamheten och några prioriterade områden har arbetats fram och gemensamt valts ut i det systematiska kvalitetsarbetet.

Kunskapskällan vidareutvecklar sin profilering kring de fyra ledorden; Internationellt fokus, Miljö och Hållbarhet, Entreprenörskap och Retorik. Ledorden knyter samman utbildningen vid samtliga program och förbereder ungdomarna för ett vuxenliv där de kan förverkliga sina framtidsdrömmar.

Samverkan mellan företagande och näringsliv och Kunskapskällan vidareutvecklas, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin.

Komvux
Ett samverkansavtal har tecknats för den gemensamma vuxenutbildningsorganisationen med Vårgårda som huvudman. Bildningsnämndens presidium ingår i samrådsgruppen som träffas ett par gånger om året och fungerar som samrådande organ för hantering av vuxenutbildningsfrågor.

Musikskola
Musikskolan kommer under 2018 att tydliggöra mål och riktlinjer och göra musikskolans verksamhet allt mer tillgänglig. Musikskolan ska bidra till att stärka det lokala kulturlivet och bidra till kommunens attraktivitet och utveckling. Ett område att utveckla är hur musikskolans olika musikkurser kan integreras och samverka på ett målinriktat sätt med kommunens olika skolverksamheter under skoltid.

Bibliotek
Fokus ligger på mångspråkig biblioteksverksamhet, förankrat i Sjuhäradsprojektet "Gränslösa bibliotek".
I samarbete med Västarvet, Vårgårda kommun och föreningar arbetar vi med natur, kultur och landskap, vilket utmynnar i en så kallad Arena-vecka i oktober 2018, med fokus på aktiviteter kopplade till vårt kulturarv.

Fritidsgård
Fritidsgården har som mål att erbjuda en verksamhet som är attraktiv för tjejer och killar. Fritidsgården strävar efter att ha en bred verksamhet som gör den attraktiv så att många ungdomar deltar. Fritidsgårdens övergripande mål är att bidra till att ungdomar känner sig välkomna och ges en kompletterande och meningsfull fritid.

Ekonomiska förutsättningar

Bildningsnämndens budgetram för 2018 är 244 159 tkr vilket är en ökad tilldelning med 6743 tkr jämfört med föregående år. Budgetens förändring mot föregående år kan härledas till följande områden:

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2017	4 242	
Politiska prioriteringar	1 000	
Prisuppräkning	1 468	
Nationella beslut	623	
Volymförändringar	-553	Demografimodell
Ramväxlingar	-37	Föreningsarkivet
Totalt	**6 743**	

Bildningsnämndens budget ökar med 4 242 tkr för löneökningar under 2017. Summan baseras på utfallet av årets löneöversyn.

Bildningsnämndens budget ökar med 1 468 tkr för prisuppräkning. Summan har tilldelats enligt ekvationen budget minus löner multiplicerat med 1,9 procent. KPI-uppräkningen ska kompensera för 2018 års prisökningar.

Bildningsnämndens budget ökar med 623 tkr i och med de nationella besluten. I de nationella besluten ingår betygsättning i moderna språk, Lovskola, läsa skriva räkna garanti, nationella prov, rätt till Komvux samt Ny gymnasiesär.

Bildningsnämndens budget minskar med 553 tkr efter avräkning mot demografimodellen. Minskningen baseras på att volymutfallet för 2016 var lägre än volymtilldelningen 2016, avvikelsen räknas i sin tur av för budget 2018.

En ramväxling om 37 tkr görs från bildningsnämnden till kommunstyrelse med avseende på föreningsarkivet. Tidigare låg detta ansvar under biblioteket, men är flyttat under 2017.

Barn-/elevpeng

Bildningsnämnden höjer barn/elevpengen samt landsbygdsstödet med 2,6 procent. Höjningen ligger i linje med 2017 års lönerevision. Landsbygdsstöd utgår till de minsta enheterna och kompenserar för ett elevantal som är lägre än 50 elever i årskurs 1-6. Stödet utgår med 25,4 tkr för de elever som saknas för att komma upp till 50 elever. Exempel: En skola har 47 elever i årskurs 1-6. Landsbygdsstöd utgår enligt 50-47=3. 3x25,4=76,2.

Fritidshemspengen delas upp i en peng för elever med lov- och garantiplats och i en peng för elever med behov plats under hela året. Avsikten är att fördela fritidshempengen mer rättvist utifrån hur många timmar eleverna är där. Fritidshemspengen för lov/garanti och heltid höjs med 2,6 procent.

Programpeng

Programpeng används för att fördela resurser till gymnasiet. Programpengen skiljer sig från barn-/elevpeng eftersom programpengen ska täcka samtliga kostnader på gymnasiet. Medan barn-/elevpeng består av två delar, undervisning och läromedel, består programpengen av sex delar, undervisning, läromedel, elevhälsa, måltider, lokalkostnader och administration.

- Undervisning, administration och elevhälsa har räknats upp med den faktiska löneökningen för 2017 med 2,6 procent.
- Måltider, beräknas utifrån det faktiska priset per/portion multiplicerat med det totala elevantalet minus 10 procent som räknas som generellt bortfall.
- Lokalvård samt hyra beräknas utifrån det faktiska priset som debiteras av tekniska förvaltningen 2018. Detta görs genom interndebiteringar.

En översyn på programpriserna görs årligen inför fastställandet av det nya budgetåret. Mer information om barn, -elev, -och programpeng finns i dokumentet resursfördelningsprinciper 2018 som antogs av bildningsnämnden i augusti.

Budgetfördelning

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Nämnd	395	525	525	**450**
Förvaltningsledning	7 018	9 529	8 656	**8 569**
Elevhälsa inkl familjecentral	4 973	6 005	6 005	**6 163**
Förskolan	54 193	57 265	56 965	**60 281**
Fritids	15 416	15 603	15 603	**18 306**
Grundsärskolan	3 260	3 632	3 632	**4 233**
Grundskolan	89 477	93 703	94 203	**93 859**
Gymnasiesärskolan	2 178	1 861	2 161	**2 370**
Gymnasieskolan internt	27 485	27 760	27 760	**26 440**
Gymnasieskolan externt	12 895	12 214	12 214	**10 956**
Vuxenutbildning	5 080	5 071	5 261	**5 373**
Fritidsgård	645	599	599	**599**
Musikskola	2 139	2 113	2 113	**2 122**
Bibliotek	4 232	4 312	4 312	**4 178**
Allmän kulturverk	257	405	263	**260**
Summa	**230 290**	**240 596**	**240 201**	**244 159**
Kommunbidrag	233 762	240 596	240 596	**244 159**
Resultat	**3 472**	**0**	**395**	0
Intäkter	*-39 878*	*-34 324*	*-34 234*	*-30 698*
Kostnader	*270 168*	*274 920*	*274 435*	*274 857*
Nettokostnad	**230 290**	**240 596**	**240 201**	**244 159**

Kommentar till budgetfördelning

Stora delar av bildningsnämndens budget fördelas genom barn-, elev- och programpeng multiplicerat med den aktuella volymen. Förändringar i barn-, elev- och programpeng och volymer får därmed en stor påverkan på budgettilldelningen. Verksamheter och kostnader som inte omfattas av barn-, elev- och programpeng har fått kompensation för den faktiska löneökningen och inflation (PKV). Undantag är kapitalkostnader, skolskjutsar, interkommunala kostnader/intäkter och dylikt där prognos ligger till grund för budgettilldelning.

Budgeterade volymer 2018

Ålder/årskurs	Budget 2017	Budget 2018	Förändring
Förskolan 1-3 inkl. kooperativ	190	235,5	45,5
Förskolan 4-5 inkl. kooperativ	274	258	-16
Pedagogisk omsorg 1-3	8,5	8	-0,5
Pedagogisk omsorg 4-5	17	10	-7
Fritidshem inkl lov/garanti	535	539	4
Barn Förskoleklass	120	127	7
Elever årskurs 1-3	292	311	19
Elever årskurs 4-6	326	332	6
Elever årskurs 7-9	314	314	0
Elever kunskapskällan	243	247	4
Totalt	**2319,5**	**2381,5**	**62**

Socialnämnd

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning. Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning - utredning och beslut om insatser för enskilda individer inom äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning samt inom individ- och familjeomsorg. Socialnämnden arbetar också med förebyggande verksamhet och deltar i samhällsplaneringen i kommunen. Insatserna utförs med stöd av en omfattande lagstiftning som till exempel Socialtjänstlagen, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, Hälso- och sjukvårdslagen, Färdtjänstlagen och Alkohollagen.

Samhällets socialtjänst ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors
- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser.
Verksamheten ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledning
Uppdraget för förvaltningsledningen är att leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas.

Myndighet
Verksamhetens uppdrag är att utreda, fatta beslut och följa upp:

- Hjälp och stöd till äldre personer och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen
- Insatser för särskilt stöd och särskild service till vissa funktionsnedsatta enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Ärenden gällande barn, unga, vuxna och familjer enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Föräldrabalken (FB) , Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS), Lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT).
- Försörjningsstöd enligt gällande riktlinjer.
- Familjerätt innefattande ärenden som faderskap, umgänge och vårdnad om barn

Centralt stöd
Staben är en stödfunktion till de olika verksamheterna inom socialförvaltningen och förser nämnden med information och beslutsunderlag. Stabens huvuduppgifter är att omvärldsbevaka samt på uppdrag av förvaltningsledning utreda och bereda ärenden. Från 1 september 2016 är stab en egen enhet och ansvarar också för avgiftshantering, skuldsanering, bemanningsenheten samt att utreda, fatta beslut och följa upp behov av att använda särskilt anordnade transporter för personer med funktionsnedsättning enligt Lag om färdtjänst samt Lag om riksfärdtjänst.

Vård och omsorg
Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så att de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt

liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterskeinsats, rehabinsats och hjälpmedel) dagverksamhet, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behoven inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om vård och omsorgsboende. Det är Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i fyra enhetschefsområden; Sysselsättning, Funktionhinder, EKB HVB samt Verkställighet IFO.

Kommuninvånare med funktionsnedsättning kan efter individuell behovsbedömning få stöd och insatser enligt LSS. Insatserna ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor. Enheten har en gruppbostad enligt LSS, en servicebostad enligt LSS samt ett antal ärenden gällande personlig assistans enligt LSS.

Kommunens HVB-hem för ensamkommande barn är samlade under HVB-EKB. Enheten är inne i ett krympande skede; tre hem ska bli ett. Hemmen rymmer flertalet av de till Herrljunga anvisade ensamkommande barnen.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet. Den förstnämnde syftar till att främja enskildas möjligheter till egen försörjning och den sistnämnda erbjuder sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS.

Inom enheten Verkställighet IFO har förvaltningen samlat flera olika öppenvårdsinsatser enligt Socialtjänstlagen, såsom missbruksbehandling, introduktion för nyanlända, boendestöd, familjebehandling samt en öppen verksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning. Här finns också social beredskap, familjerådgivning, ungdomsmottagning, familjecentral samt grupper för kvinnor, män och barn som bedrivs i samarbete med andra kommuner.

Verksamhetsmått och nyckeltal

	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Snitt i riket 2016
Särskilt boende					
Antal platser Särskilt boende:	**81**	**81**	**78,4**	**91**	
Varav somatiska platser	28	28	25,4	29	
Varav demensplatser	53	53	53	62	
Inv 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	3,4				4
Kostnad särskilt boende, äldreomsorg, kr/inv 65+	28 905				34 770
Ordinärt boende					
Kostnad hemtjänst, äldreomsorg, kr/inv 65+	20 687				19 693
Korttidsboende					
Korttidsvård, antal platser	9,8	8	9	8	
Funktionsnedsättning					
Kostnad insatser enl. LSS och SFB, kr/inv	4 133				6 060
Individ- och familjeomsorg					
Barn & Familj					
Nettokostnad Barn & ungdomsvård kr/inv	1 100				1 670
Vuxen					
Nettokostnad missbruksvård vuxen kr/inv	588				557
Nettokostnad Ekonomiskt bistånd kr/inv	943				999

Verksamheten under 2018

Nämnd och förvaltningsledning
Socialförvaltningen yrkade inför budgetåret på en ramförstärkning på ca 14,2 miljoner för att kunna genomföra nödvändiga insatser och åtgärder i form av personalförtätning, utifrån det faktum att verksamheten idag har samma bemanning som för ca 5 år sedan. Kraven och komplexiteten på våra brukare/boende samt verksamheten i stort har ökat. Utifrån den idag tilldelade budgeten för 2018 kommer förvaltningen även fortsättningsvis inta en stram budgethållning, vissa små utrymmen kommer att finnas för förstärkningar i form av specialkompetens och lite bredare satsningar i form av projektinsatser. Just projektinsatser är det sätt att använda tilldelade medel på så länge nämnden inte får nödvändig ramförstärkning – verksamheten kan inte dra på sig löpande kostnader då det är osäkert om det finns täckning för det året därpå. Förvaltningen får under inga omständigheter hamna i en situation där den förbrukar mer pengar än budgetramen tillåter. Förvaltningen kommer vidare att satsa på målet en välmående verksamhet, arbeta mer aktivt med åtgärder över tid samt korta åtgärder i form av samlade punktinsatser, sjukskrivningarna är kostsamma och tar kraft och ork från personalgrupperna. Vidare måste förvaltningen i enlighet med fattade beslut börja planera utbyggnaden av Hagen som demenscenter med en utökning av antalet demensplatser, demensdagvård och korttidsverksamhet.
Kvalitet ska det satsas ytterligare på under 2018, ambitionen och målet är att bli betydligt mer gröna i enlighet med öppna jämförelser. Idag finns en förhållandevis stabil situation när det gäller budget, med möjlighet att ta ut svängarna och genomföra vissa riktade insatser utifrån ett kvalitetsperspektiv, men absolut nödvändiga investeringar för att bygga en hållbar och god socialförvaltning skjuts på framtiden ytterligare. Detta kan innebära ett tapp av nyckelfunktioner, att inte lyckas vara så attraktiva på arbetsmarknaden, att lokaler inte håller måttet samt att inte kunna göra nödvändiga investeringar i välfärdsteknologi och e- tjänster.

Myndighet
Med den nya organisationen med en samlad myndighetsutövning går förvaltningen mot en tydlig process-baserad förvaltning, det vill sägaen beställare- och utförare-organisation utformas. Att lägga all myndighetsutövning under en verksamhetschef har positiv verkan både på individ- och organisatorisk nivå.

- En väg in – medborgarna har en enda väg in där de kan slussas för att få rätt hjälp
- Enklare handläggning av komplexa ärenden som berör flera olika myndighetsområden
- Den enskilda behöver inte ha så många olika kontakter med olika myndighetsavdelningar
- Samlad och bredare kompetens inom verksamhetsområdet
- Bättre ekonomisk översikt och uppdelning av resurser
- Rättssäkert arbete
- Vid arbetstoppar blir det enklare att fördela arbetet och fler kan hjälpas åt

Fortsätta med att genomföra rättssäkra och snabba utredningar samt att ytterligare öka samarbetet med utförarledet.

Centralt stöd
Förutom ordinarie arbete kommer den nya dataskyddsförordningen som börjar gälla i maj 2018 innebära mycket arbete för centralt stöd – såväl i form av stöd till andra enheter som i form av förändringar i de interna processerna och dokumenthanteringen för att följa förordningen. En bemanningspool kommer starta under hösten 2017. Poolen är en försöksverksamhet som ska utvärderas under hösten 2018 för beslut om fortsättningen. Dokumentationen kring färdtjänsthandläggningen och avgiftshandläggningen behöver ses över och förbättras.

Vård och omsorg
En tredje enhetschef för hemtjänst tillträder. En ny avdelning på Hagen öppnas och antal demensplatser inom särskilt boende ökar med nio stycken. Anhörigstöd finns tillgängligt för de som har behov av detta. Beslutet att införa trygghetskamera verkställs.

Socialt stöd
HvB ensamkommande fortsätter sin avveckling av vissa boenden. Detta ska vara klart till maj 2018. Den nya organisationen medför att en enhetschefstjänst avvecklas.

Verksamhetsförändringar till följd av tilldelad budgetram

Nämnd och förvaltningsledning
Den nya tilldelningen kommer inte att påverka nämnd och förvaltningsledning.

Myndighet
Enheterna som flyttas tar med sig sina budgetmedel till den nya enheten och den nya tilldelningen kommer därför inte att medföra några förändringar. En enhetschef inom socialt stöd minskas och därmed finns utrymme att tillsätta ytterligare en 1:e socialsekreterare som kommer att vara placerad inom myndighet.

Centralt stöd
En 75% tjänst tillsätts för att stärka upp IT/System. Tilldelad budgetram tillåter också att en bemanningspool startas upp.

Vård och omsorg
I och med en ramförstärkning kan en tredje enhetschef för hemtjänsten tillsättas. En ny avdelning på Hagen kan öppnas och på så sätt skapas nio ytterligare demensplatser i kommunen.

Socialt stöd
I och med den nya organisationen försvinner en hel del av 2017 års verksamhet. Kvarvarande verksamhet kommer att kunna bedrivas i oförändrat skick. Den pågående partiella avvecklingen av Ensamkommande fortsätter enligt plan och påverkas inte av tilldelade budgetmedel.

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2017	4 672	Varav 3 505 ingår i rev budget 2017
Politiska prioriteringar	2 100	Statsbidrag för ökad bemanning upphör
	1 500	KF-beslut § 71
Nationella beslut	-70	Höjt takbelopp högkostnadsskydd äo
Prisuppräkning	654	1,9 % KF beslut
Volymförändringar	740	Prognos demografiförändring
Ramväxlingar	0	
Totalt	**9 596**	

Drift
I budgetförslaget från KS/KF finns ingen ramtilldelning gällande åren 2019-2020. Dessa finns därför inte med här.

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Nämnd	453	630	630	630
Förvaltningsledning	4 521	5 902	5 452	7 911
Myndighet*	8 970	43 068	9 939	43 425
Centralt stöd	4 911	7 727	7 527	8 085
Vård och omsorg	105 799	114 851	113 251	118 315
Socialt stöd*	52 593	25 007	55 886	24 910
Summa	**177 246**	**197 185**	**192 685**	**203 276**
Kommunbidrag	186 855	197 185	197 185	203 276
Resultat	**9 609**	**0**	**4 500**	**0**
Intäkter	*-68 066*	*-69 644*	*-69 040*	*-62 513*
Kostnader	*245 312*	*266 829*	*261 725*	*265 789*
Nettokostnad	***177 246***	***197 185***	***192 685***	***203 276***

* Fördelning i bokslut 2016 samt prognos 2017 redovisas enligt nuvarande organisation där Myndighet = Bistånd

Fördelning per verksamhet
Fördelning per verksamhet kommer ske under hösten när detaljbudgetarna läggs

Kommentar till fördelning av kommunbidrag
Socialnämnden är tilldelad totalt 203 276 tkr. Uppräkning har skett av nettokostnad förutom löner med 1,9 procent. EKB och introduktionsenheten är undantagen från uppräkning då de ska finansieras till 100 procent av ersättningar från Migrationsverket. Avdrag har gjorts av intäkter och kostnader i resultaträkningen med 7 000 tkr för minskad verksamhet inom EKB. Tilldelning av kommunbidrag har skett för kompensation för lönerevisionen, det vill säga den så kallade lönepotten är utfördelad och syns både i budget 2017 och i budget 2018.

<u>Övriga förändringar:</u>
Förvaltningsledning: buffert om 1 procent har tillskapats genom att minska ramen per ansvarsområde – totalt 2 025 tkr
Myndighet: +730 tkr extra tilldelning , – 1 procent till buffert
Centralt stöd: +1 360 tkr extra tilldelning , – 1 procent till buffert
Vård och omsorg: + 3 650 tkr extra tilldelning , – 1 procent till buffert
Socialt stöd: -600 tkr , – 1 procent till buffert

Teknisk nämnd

Ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden har uppdraget och ansvaret för:

- Kommunens väghållning av gatunät samt ansvar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorering av allmänna platser.
- Bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete
- Projektering, upphandling och genomförande av fastigheter och anläggningar i samband med beslutade investeringar.
- Tillhandahållning av måltider till kommunens förvaltningar samt vaktmästeri, lokalvård, fordons- och tvättservice.
- Kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.
- Handläggning av ärenden gällande statligt och kommunalt bostadsstöd.
- Handläggning av ärenden gällande försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvaret för den kommunala tomtkön.
- Handläggning av ärenden gällande marknadsverksamheten och torghandeln i Herrljunga.
- Handläggning och genomförandet av mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.
- Verka för att utvecklandet av renhållningskollektivet och ansvaret för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.
- Kommunens fritidsverksamhet och handläggningen av ärenden gällande kommunalt bidrag till föreningar.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning
Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning, skog, bostadsanpassning och fastighetsreglering ingår.

Fastighet
Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 68 000 m2 BTA lokalyta. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd.

Gata och park
Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, handläggning av bidrag till enskilda vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår.

Internservice
Kommunens internservice syftar till att stödja andra förvaltningar och möjliggöra för dem att fokusera på sitt huvudsakliga uppdrag. Arbetet ska genomföras med stort kundfokus. Centraliserad internservice säkerställer en enhetlig service för kommunens samtliga användare samt effektiv resursanvändning för kommunen som helhet.

Lokalvård
Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar. Lokalvården utförs på uppdrag av respektive förvaltning.

Måltider
Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av hög kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider. Måltiderna uppfyller livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.
Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår även att följa och implementera detkostpolicy med handlingsprogram. Då Måltidsservice står för kommunens livsmedelsinköp ska enheten verka för att öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel.

Tvätt
I kommunens tvätteri tvättas all tvätt som kommunen genererar så som lakan, handdukar och arbetskläder. Även kläder från de som bor på särskilt boende tvättas.

Fritid
Nämnden handlägger bidrag till föreningar och har ett strategiskt ansvar för utveckling av fritidsverksamheten i kommunen samt kontakten med föreningar.

Sim och idrottshallen bedriver aktiviteter för alla kommunens innevånare, har öppet 7 dagar i veckan under september-april och under maj-augusti med begränsat öppethållande. Det bedrivs simundervisning för alla elever i kommunen från förskoleklass till åk6. Det bedrivs simskola, babysimkurser och vattengympa. Simhallen hyrs ut till simföreningar, konstsim och privatpersoner samt till lägerverksamhet. I huset finns även ett gym med gruppträning ”Sportlife” som drivs av simhallen.

Idrottshallen och Mörlandahallen hyrs ut på dagtid till skolan och på kvällstid och helger hyrs den ut till föreningar, evenemang med mycket publik och privatpersoner samt till lägerverksamhet.

Renhållning
Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljöriktigt omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av kärlavfall och slam sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt med Vårgårda kommun. På anläggningen finns en avslutad deponidel som ska sluttäckas innan 2025.

Verksamheten under 2018

Nämnd och förvaltningsledning
Försäljningen av tomter förväntas fortsätta under 2018. Eftersom planeringsprocesserna är långa behöver nästa större bostadsområde påbörjas redan nu. Detaljplaneringen av Södra Horsby Etapp 2 har påbörjats och tekniska nämnden bevakar så att området planeras på ett sätt som möjliggör framtida tomtförsäljning.

Fastighet
Under 2018 fortsätter arbetet med att få in fakta och underlag i det nya fastighetssystemet. I detta fastighetssystem kommer nya underhållsplaner och driftinstruktioner att ta form. Energioptimeringen av fastigheterna är ett pågående och konstant arbete, som även kommer att prägla 2018, och har sitt syfte i att sänka

energianvändningen i kommunens lokaler. Till- och nybyggnationen av Horsbyskolan/förskolan kommer att ske i etapper och ombyggnad av avdelning på Hagen kommer färdigställas. Fastighet har också ett antal utmaningar att ta sig igenom under 2018 då ett generationsskifte bland personalen är oundvikligt och underhållsskulden är hög.

Lokalresursplanen ska revideras i början på 2018. Grunden för planen är kommunens prognos för befolkningsutveckling i olika åldersgrupper. Lokalresursplanen kommer att ligger till grund för kommunens kommande investeringsplanering.

Gata och park
Med stöd av den asfaltsunderhållsutredning som har genomförts av oberoende part så har framtida behov av gatuunderhållet vad gäller asfaltering identifierats. Med förbättrad kontroll och information kan underhåll av kommunens gatunät planeras bättre över lång tid. År 2018 planeras för en större satsning på asfaltering, dubbelt så stor som på senare år.

Två projekt som planerades att påbörjas eller genomföras under 2017 men som flyttas framåt är ny väg till Orraholmen och förbättringsåtgärder utanför stationshuset i Herrljunga. Ett mindre arbete för att förbättra tillgängligheten för rörelsehindrade och äldre i gatumiljön - på trottoarer och i gångpassagestråk i korsningar - kommer att slutföras.

Kompletterande gatubelysning för trafiksäkerhet och trygghet kommer att genomföras i Grude. Förstudie fortsätter tillsammans med Herrljunga Elektriska om ny belysningsstyrning baserad på modern, digital teknik med planeratgenomförande år 2019.

För driften av gator och parker fortsätter utvecklingsarbetet som syftar till att säkerställa en god kvalitet och en effektiv verksamhet, tillsammans med kommunens entreprenörer. Kommunen planerar för plantering av en större mängd blomsterlökar under 2018.

Trafikverket genomför och planerar flera projekt som berör Herrljunga.
- Byggnationer av GC-vägar väster och söderut från Herrljunga, slutföres under första halvåret 2018 och kommer även att ställa krav på information till allmänheten.
- Förbigångsspår i Remmene och Fåglavik fortsätter.
- Ny signalanläggning järnväg som påverkar övergångar och stationen i Ljung.

Sammantaget görs många satsningar som kommer förbättra infrastrukturen i kommunen och möjliggöra för medborgare att röra sig både mer effektivt och säkrare.

Internservice

Lokalvård
Lokalvårdsorganisationen har ett stort kommande rekryteringsbehov beroende på pensionsavgångar de närmaste åren. Under 2018 behöver lokalvårdsorganisationen arbeta fram strategier för att kunna möta det framtida rekryteringsbehovet.

Arbetet med att färdigställa interna avtal som båda parter är nöjda med fortsätter. Arbetet syftar till att förtydliga innehållet i lokalvårdstjänsten.

Kommunen har flera större byggprojekt framför sig vilket kommer att ställa höga krav på samordning. Det krävs en hög flexibilitet under byggprocesserna när allt ska samordnas med byggstäd, införskaffa ny utrustning, och upprätta nya städförråd i samband med igångsättandet av verksamheterna i lokalerna.

I samband med att nya städytor tillkommer uppkommer ett stort behov av nya arbetsbeskrivningar och personal för dessa ytor. I dagsläget går mycket tid åt till att samordna arbetet i byggprocessen. I framtiden behöver lokalvårdsorganisationen samarbeta än mer med övriga delar av kommunen för att kunna planera verksamheten, kopplad till byggprocesser, på ett än bättre sätt.

Måltider
Under 2018 behöver Måltidsservice arbeta fram strategier för att kunna möta det framtida rekryteringsbehovet då det är stor brist på utbildade kockar.

Man bör se över framtida behov av utbyggnad av köket i Hudene och framtida renoveringsbehov av befintliga kök. Byggnation av nya köket och matsalen på Horsby.

Tvätt
En konsekvensutredning av tvätten har påbörjats under 2017, vilken kommer att fortsätta under 2018. Konsekvensutredningen kommer att se över om det är möjligt att lägga ut tvätten på entreprenad.

Fritid
I samband med fastighetsöversyn av simhallens ytskikt kommer det att köpas in en ny vattenrutschkana med en eventuell ny placering i simhallen.

Uppstart av dialogforum för föreningarna/ intressenter i Herrljunga gällande ny konstgräsplan kommer att startas upp, vad och var ska vi bygga?

Utredning gällande Säms camping kommer att göras med fokus på tillgänglighet samt möjlighet till utveckling av anläggningen.

Översyn av befintliga föreningsavtal där målsättningen är en samsyn för alla med lika villkor.

Byggnation av utegym i Herrljunga och Annelund.

Renhållning
Renhållningsavdelningen kommer att färdigställa en avfallsplan. Chaufförernas felrapportering samt genomförda plockanalyser ska bidra till riktade informationsinsatser med start under 2018.
På Tumbergs avfallsanläggning kommer stora arbeten genomföras gällande sluttäckningen av etapp 1.

Ekonomi

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Nämnd	299	231	263	263	265
Gemensamt	1 398	352	1 532	1 832	1 545
Fastighet	-2 467	-1397	-2400	-2375	-1 571
Gata & Park	9 631	11 545	11 467	11 167	11 565
Internservice	-372	228	0	250	0
Fritidsverksamhet	7 085	7 303	7 893	7 793	7 961
Summa	**15 574**	**18 262**	**18 755**	**18 930**	**19 765**
Kommunbidrag	18 870	19 090	18 755	18 755	19 765
Resultat	**3 296**	**828**	**0**	**-175**	**0**

Kommunbidraget är fördelat enligt 2017 års fördelning. I kolumnen för 2017 års budget ligger årets lönerevidering med, samt en tilläggsbudget för att täcka de kapitalkostnaderna för konstgräsplanen som belastade fritidsverksamheten i början av året.

Område	Summa (tkr)
Lönerevidering 2017	84
Politiska prioriteringar	0
Prisuppräkning	215
Kapitalförändring	829
Ramväxlingar	75
Totalt	**1 203**

Lönerevideringen är på 84 tkr och är uppräknad med 2,6 procent. Kapitalförändringen på 829 tkr reducerar överskottskravet på fastighet från 2017 års nivå. Utöver detta är uppräkningen av nettokostnaden, exklusive personalkostnader och kapitalkostnader, tillagd med 215 tkr. Dessa 215 tkr motsvarar en kostnadsuppräkning med beslutat PKV på 1,9 procent.

Taxefinansierad verksamhet, Renhållning.

DRIFT	Bokslut	Budget	Prognos	Budget
Belopp netto (tkr)	**2016**	**2017**	**2017**	**2018**
Renhållningsverksamhet	288	300	-2 000	900
Summa	**288**	**300**	**-2 000**	900
Nettokostnad	288	300	-2 000	900
Kommunbidrag	0	300	0	0
Resultat	**288**	**300**	**-2 000**	900

Renhållningen budgeteras för att på tre års sikt nollställa det positiva egna kapitalet.

Bygg och miljönämnd

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, energirådgivning och för GIS (geografiskt informationssystem).

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Nämnden har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen men även andra lagar. Detta ansvar omfattar delområdena miljöskydd, hälsoskydd, livsmedel och naturvård. Förutom tillsynsansvaret har nämnden också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänheten.

Miljöskydd
Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess förordning sker inom t ex lantbruk, industriföretag, bensinstationer, avloppsreningsverk, tandläkare, små avlopp m fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Nämnden handlägger också anmälningar och ansökningar av de verksamheter som har anmälnings eller tillståndsplikt samt handlägger eventuella klagomål riktade mot företag och privatpersoner inom detta område.

Hälsoskydd
Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken och dess förordning sker inom till exempelskolor, förskolor, daghem, simhallar, verksamheter med risk för blodsmitta, solarier, hyresbostäder med flera. Nämnden handlägger också ansökningar av de verksamheter som har anmälningsplikt samt handlägger eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Livsmedel
Kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen sker inom restauranger, skolkök, dagligvaruhandeln m fl. Nämnden handlägger också registreringar och godkännanden av livsmedelsverksamheter samt handlägger eventuella klagomål riktade mot verksamheter inom detta område.

Naturvård
Tillsyn av efterlevnad av miljöbalken sker inom eventuella kommunala naturreservat. Enheten tar prover på badvattenkvalitén i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i flera sjöar.
Avverkningsanmälningar granskas och besvaras vid behov.

Informationsansvaret
Information till företag och allmänhet. Det kan till exempel handla om vägledning i ärenden, information om hur ansökningar eller anmälningar går till samt sakkunskap. Nämnden får dock aldrig arbeta konsultativt och ta fram lösningar på problem eller göra undersökningar som nämnden sedan själva ska godkänna eller granska.

Plan- och byggenheten
Nämndens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor, som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Planverksamhet
Bygg- och miljöförvaltningen verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen.
En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglov, Bygganmälan
Denna verksamhet är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år.

Tillsyn
Förutom byggande omfattar nämndens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

MBK-verksamhet
Inom nämndens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Rådgivning och Service
Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning.
Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

GIS
Ansvaret för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på nämnden.

Räddningstjänsten
Nämnden ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Nämnden ansvarar även för frågor om tillstånd till hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Räddningschefen har även delegerats ansvaret för kommunens krisberedskapsarbete. Ansvaret ligger under kommunchefen och kommunstyrelsen. På grund av ansvaret har en säkerhetsamordnare anställts.
Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande och dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

<u>Förebyggande</u>
En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där Räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. Den viktigaste delen i det förebyggande arbetet är vår skyldighet att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lagen. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

<u>Operativt</u>
Stor arbetsinsats där vi dygnet runt årets alla dagar upprätthåller en beredskap för invånarna i kommunen. En beredskap som ska finnas tillhands om något händer den enskilde i samhället. En annan stor del av det operativa arbetet är att hålla kvalitén och säkerheten uppe på materiel och fordon. Internutbildningsverksamheten tar även mycket arbetstid. Antalet insatser varierar från år till år men målet är att de ska minska. Samarbete med sjukvården vid IVPA-uppdrag gör att vi breddar vårt uppdrag och kompetensområde. Räddningstjänsten har gränslös samverkan (närmaste station blir larmad) med Alingsås-Vårgårdas Räddningstjänstförbund (Alivar), Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (Särf) och Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm.
Man har även en teknisk beredskap för fastighetsavdelningen på tekniska förvaltningen. Beredskapen omfattar ett ansvar för brandlarmanläggningarna samt åtgärder för inbrottslarm. Man har även en chefberedskap för socialförvaltningen där det kan handla om att ta chefs beslut som exempelvis beordra in personal.

Efterföljande åtgärder
Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man är ute på och i skälig omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Det är även viktigt ur arbetsmiljösynpunkt att personalen bearbetar traumatiska upplevelser samt att de drabbade ges rimligt stöd.

Övrig verksamhet
Räddningstjänsten tar sedan 2016 hand om larmmottagning på kommunens samtliga brand- och inbrottslarm. Avtal finns även gällande prov av brandlarmanläggningar. Räddningstjänsten brandutbildar även all kommunens personal samt även näringslivet i kommunen.

Verksamheten under 2018

Miljöenheten
Miljöenheten fortsätter med tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan. Efter 2021 förväntas intäkterna på enheten bli lägre eftersom antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp förväntas minska avsevärt. Från och med 2017 är en av miljöinspektörtjänsterna omvandlat till en miljöchefstjänst. Tjänsten kommer till största del bestå av operativt tillsynsarbete, så enhetens kostnader och intäkter tros inte få någon betydande påverkan. En höjning av miljötaxorna har utarbetats eftersom det inte tidigare skett i det intervall som rekommenderas från SKL.

Plan- och byggenheten
Arbetet med detaljplaner och aktiv planering för tillväxt i kommunen har prioriterats genom en 100 % tjänst som kommunarkitekt, detta för med sig en viss ökning av byggande om marknaden är gynnande. Då kan det innebära att kommunen får hitta nya lösningar framöver vad gäller administration på enheten. Det geografiska informationssystemet GIS utvecklas ständigt i samarbete mellan Vårgårda och Herrljunga kommuner och Herrljunga Elektriska AB. Systemet har en potential att vara ett bra hjälpmedel för kommunens beslut vid utredningar av olika slag. Tekniska förvaltningen har kommit så långt att de använder sig av GIS i det dagliga arbetet med gata-parkinventering.

Inom området energi- och klimatrådgivning är framtiden osäker, på grund av osäkerhet i stadsbidragsanslaget för 2018. Verksamheten är helt beroende av bidrag från Energimyndigheten.

Räddningstjänsten
Verksamheten som kallas drift fortsätter som tidigare det vill säga myndighetsutövning, råd och information, övningar, insatser, erfarenhetsåterkoppling samt externa tjänster/utbildningar.

Personalförsörjningen kommer att ha sina utmaningar både när det gäller personal på dagtid (föräldraledigheter) och rekryteringar av deltidspersonal. Behov av utbildning finns både för nuvarande och ny personal. Det finns även en viss osäkerhet om MSB:s nya grundutbildning för brandmän kan genomföras under 2018.
Risk- och sårbarhetsanalysarbetet kommer att starta under våren för att vara klar under året för att antas av kommunfullmäktige. Arbetet sker till stora delar under krisberedskapsverksamheten men omfattar även räddningstjänsten verksamhet.

Förebyggande arbete med färre bränder i flerfamiljshus avslutas under våren och ett nytt uppdrag kopplat till bättre brandskydd på landsbygden börjar under hösten.
När det gäller den operativa verksamheten så pågår ett tema där fokus finns på brand i byggnad och att bli bättre på att förstå miljökonsekvenserna vid bränder och olyckor. En ny släck- tankbil ska placeras på Annelundstationen.

Ekonomi

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018
Nämnden	205	208	208	209
Miljöenheten	997	1 401	1 351	1 411
Plan- och byggenheten	859	1 541	1 641	1 552
Räddningstjänsten	11 538	11 683	11 683	11 766
Summa	**13 599**	**14 833**	**14 883**	**14 938**
Kommunbidrag				
Resultat	**-13 599**	**-14 833**	**-14 883**	**-14 938**
Intäkter	*-5 199*	*-4 840*	*-4 840*	*-4 932*
Kostnader	*18 798*	*19 673*	*19 723*	*19 870*
Nettokostnad	**13 599**	**14 833**	**14 883**	**14 938**

Fördelningen av 2018 års tilldelade kommunbidrag är baserat på 2017 års fördelning. I kolumnen för 2017 års budget ligger årets lönerevidering med.

Område	Summa (tkr)
Lönerevidering 2017	389
Politiska prioriteringar	
Prisuppräkning	6
Volymförändringar	
Ramväxlingar	
Totalt	**395**

Lönerevideringen är på 389 tkr och är uppräknad med 2,6 procent. Utöver detta är även nettokostnaden, exklusive personalkostnader samt kapitalkostnader, uppräknad med 6 tkr. Uppräkningen är gjord med beslutat PKV på 1,9 procent.

KS § 181 DNR KS 284/2016 761

Revidering av integrationspolicy

Sammanfattning

I den nuvarande Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle, som antogs av kommunfullmäktige 2014-05-13, finns ett beslut att kommunstyrelsen ansvarar för att senast 2017 redovisa till kommunfullmäktige en uppföljning av handlingsplanen och ett förslag till reviderad policy.
Syften med policyn är att:

- utifrån politikens viljeinriktning föreslå konkreta åtgärder som främjar integrationen för den enskilde genom en bra samverkan med berörda part aktörer.
- nå systematisk kvalitetssäkring och uppföljning av integrationsarbetet hos förvaltningar och kommunala bolag.

De ändringar som gjorts i det reviderade dokumentet är:

- rubriksättningen har ändrats från Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle till Integrationspolicy. Anledningen till detta är att det tidigare dokumentet ofta benämns Integrationspolicy.
- ett nytt integrationspolitiskt mål; Varje nämnd ska för sin verksamhet ta fram 1-2 mål utifrån inriktningsmålet Herrljunga kommun har en tydlig VI-känsla! och det prioriterade målet "Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare".
- i den reviderade policyn är det inte kopplat en handlingsplan som i den gamla. Anledning; det nya integrationspolitiska målet samt det prioriterade målet ska ersätta handlingsplanen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-09-19
Reviderad version av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle (bilaga 1, KS § 181/2017-10-23)

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner reviderad version av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle och föreslår kommunfullmäktige att göra detsamma.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen godkänner reviderad version av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle och föreslår kommunfullmäktige att göra detsamma.

FASTSTÄLLD: åååå-mm-dd

VERSION: 2

SENAS T REVIDERAD:

GILTIG TILL:

DOKUMENTANSVAR: Folkhälsoutvecklaren

Ärende 5

Policy

Herrljunga kommun vill motverka främlingsfientlighet och förbättra integrationen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Inledning

Herrljunga kommun vill motverka främlingsfientlighet och förbättra integrationen.
Denna reviderade policy redovisar den politiska viljeinriktningen. Den skall vara vägledande för nämnder och förvaltningar i verksamhetsplanering och utvecklingsarbete.

Syfte

- Att utifrån politikens viljeinriktning föreslå konkreta åtgärder som främjar integrationen för den enskilde genom en bra samverkan mellan berörda aktörer
- Att nå systematisk kvalitetsäkring och uppföljning av integrationsarbetet hos förvaltningarna och kommunala bolag.

Grundsyn

Alla människor har samma värde oavsett etnisk, kulturell eller religiös bakgrund. Invandrare ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som andra. Det är samhällets ansvar att på alla sätt medverka till att invandrare integreras i det svenska samhället, men den enskilde individen måste vara delaktig i processen. En av grundförutsättningarna för en framgångsrik integration är att var och en som är frisk och i yrkesför ålder, kan försörja sig själv och sin familj. För att uppnå detta behövs relevanta kunskaper i det svenska språket och kanske en kompletterande utbildning och insikter om hur det svenska samhället fungerar.
Det är viktigt att integrationsarbetet utgår från självbestämmande, inflytande och delaktighet på såväl individ-, grupp- som samhällsnivå.

Integration

Med integration[1] menas i denna policy att känna sig delaktig i samhället. Alla människor behöver en plats i samhällsgemenskapen. Integration förutsätter ömsesidig respekt och förståelse mellan människor samt kunskap om varandras kultur, synsätt och samhälle. Integration medför jämlikhet och bättre samförstånd. Ett samhälle med god integration måste ses som en tillgång för idérikedom, inspiration och tillväxt där alla medborgare ska ha lika möjligheter till delaktighet i samhällslivet.

Integrationspolitikens inriktning

- Ge förutsättningar för individens egen försörjning och delaktighet i samhället.
- Värna grundläggande demokratiska värden och verka för kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter.
- Förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

[1] Källa: Länsstyrelsen i Gotlands län

Integrationspolitikens mål

- Varje nämnd ska för sin verksamhet ta fram 1-2 mål utifrån inriktningsmålet Herrljunga kommun har en tydlig VI-känsla! och det prioriterade målet ”Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare”.
- Lika rättigheter och möjligheter för alla, oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- En samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund.
- En samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla, oavsett bakgrund, ska vara delaktiga och medansvariga för.

Genomförande

Kommunen ska verka som pådrivare och opinionsbildare i arbetet för att skapa ett integrerat samhälle. Personal som arbetar med barn och ungdomar spelar en särskild viktig roll i integrationsarbetet. Resurserna ska fördelas och användas så att de verkar i riktning för ökad integration. Kommunens roll som motor för samhällsutvecklingen innebär ett aktivt samarbete med omvärlden, att vara nyfiken på och öppen för andra lösningar.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Viveca Lundahl

Tjänsteskrivelse
2017-09-19
DNR KS 284/2016 761

Revidering av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle

Sammanfattning

I den nuvarande Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle, som antogs av KF 2014-05-13, finns ett beslut att KS ansvarar för att senast 2017 redovisa till KF en uppföljning av handlingsplanen och ett förslag till reviderad policy.

Syften med policyn är att:
– utifrån politikens viljeinriktning föreslå konkreta åtgärder som främjar integrationen för den enskilde genom en bra samverkan med berörda part aktörer.
– nå systematisk kvalitetsäkring och uppföljning av integrationsarbetet hos förvaltningar och kommunala bolag.

De ändringar som gjorts i det reviderade dokumentet är:
– rubriksättningen har ändrats från Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle till Integrationspolicy. Anledningen till detta är att det tidigare dokumentet ofta benämns Integrationspolicy.
– ett nytt integrationspolitiskt mål; Varje nämnd ska för sin verksamhet ta fram 1-2 mål utifrån inriktningsmålet Herrljunga kommun har en tydlig VI-känsla! och det prioriterade målet "Förbättra integrationsarbetet med positiva effekter på samhällsutveckling genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare".
– i den reviderade policyn är det inte kopplat en handlingsplan som i den gamla. Anledning; det nya integrationspolitiska målet samt det prioriterade målet ska ersätta handlingsplanen.

Beslutsunderlag

Tjänstskrivelse i ärendet daterad 2017-09-19
Reviderad version av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner reviderad version av Herrljunga kommuns Policy för ett integrerat samhälle och föreslår kommunfullmäktige att göra detsamma.

Viveca Lundahl
folkhälsoutvecklare

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Viveca Lundahl

Tjänsteskrivelse
2017-09-19
DNR KS 284/2016 761

Bakgrund

Med integration menas i denna policy att känna sig delaktig i samhället. Alla människor behöver en plats i samhällsgemenskapen. Integration förutsätter ömsesidig respekt och förståelse mellan människor samt kunskap om varandras kultur, synsätt och samhälle. Integration medför jämlikhet och bättre samförstånd. Ett samhälle med god integration måste ses som en tillgång för idérikedom, inspiration och tillväxt där alla medborgare ska ha lika möjligheter till delaktighet i samhällslivet.

Ekonomisk bedömning

Integrationspolicyn medför inga extra kostnader. Den ska vara vägledande för nämnder och förvaltningar i verksamhetsplanering och utvecklingsarbete.

Samverkan

Kommunens roll som motor för samhällsutveckling innebär ett aktivt samarbete med omvärlden, att vara nyfiken på och öppen för andra lösningar.

Expedieras till: Viveca Lundahl, folkhälsoutvecklare, kommunstyrelsens förvaltning
För kännedom till:

KS § 157 DNR KS 193/2017 901

Tillsättande av fullmäktigeberedningar

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.
Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande processen vid tillsättande av fullmäktigeberedningar.
Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18
Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Tillsättande av fullmäktigeberedningar

Förslag till beslut

Demokratiberedningens förslag:

- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagandet av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar.
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om *Tillsättande av fullmäktigeberedningar* sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Gunnar Andersson (M) föreslår att ärendet går vidare direkt till fullmäktige och går enligt demokratiberedningens förslag.

Ronnie Rexwall (KV) bifaller Gunnar Anderssons (M) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Gunnar Anderssons (M) förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet går vidare direkt till fullmäktige och går enligt demokratiberedningens förslag.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johnny Carlsson

Ordförandeskrivelse
2017-09-18
DNR KS 193/2017 901

Tillsättande av fullmäktigeberedningar

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.

Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande processen vid tillsättande av fullmäktigeberedningar. Demokratiberedning 2016-2017 föreslår att ansvaret för formulering av mandat och uppdragsbeskrivning läggs på fullmäktiges presidium. Därefter följer sedvanlig beredning av kommunstyrelsen innan slutgiltigt beslut i fullmäktige.

Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Tillsättande av fullmäktigeberedningar
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18

Förslag till beslut

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om *Tillsättande av fullmäktigeberedningar* sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Johnny Carlsson,
ordförande

Expedieras till: Samtliga partigrupper i Herrljunga kommun
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

DEMOKRATIBEREDNING
2016-2017

Tjänsteskrivelse
2017-08-09
DNR KS 192/2015

Förslag från Demokratiberedning 2016-2017 -Tillsättande av fullmäktigeberedningar

Sammanfattning

Beslutet om att tillsätta en fullmäktigeberedning fattas av fullmäktige med sedvanlig beslutsgång via kommunstyrelsen, detta regleras i kommunallagens 3 kap § 7. Demokratiberedningen har utrett och behandlat frågan om vem som ska ansvara för uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för en kommande fullmäktigeberedning. I utredningsarbetet har en omvärldsanalys genomförts bestående främst av kontakt med andra kommuner och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Av analysen framgår att olika kommuner hanterar tillsättandet av fullmäktigeberedningar på olika sätt. Demokratiberedning 2016-2017 önskar att ansvaret för formulering av mandat och uppdragsbeskrivning läggs på fullmäktiges presidium. Därefter följer sedvanlig beredning av kommunstyrelsen innan slutgiltigt beslut i fullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-08-09

Förslag till beslut

Demokratiberedning 2016-2017 föreslår fullmäktige besluta att:

- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagandet av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar.
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kent Johansson
Ordförande

Bakgrund

Fullmäktige beslutade 2015-12-08 om inrättande av Demokratiberedning 2016-2017 med uppdraget att *"utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag for Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur infor mandatperioden 2019-2022."*

Under hösten 2016 anordnade Demokratiberedning 2016-2017 ett seminarie där fullmäktiges ledamöter och ersättare diskuterade en alternativ styrorganisation för Herrljunga kommun. Därefter sände beredningen ut en remiss till partigrupperna angående beredningens framtida arbete, om arbetet skulle inriktas mot en organisationsförändring eller ej. Av remissvaren framgick att befintlig organisation ska bestå och eventuella förändringar ska ske i den. Vidare innehöll remissvaren en rad frågeställningar som partigrupperna önskat att beredningen ska arbeta vidare med. Däribland återfinns frågeställningen om Tillsättande av fullmäktigeberedningar.

Demokratiberedningen 2016-2017 ska leverera beredningens resultat i enlighet med uppdrag, senast före augusti månads utgång 2017.

Ekonomisk bedömning

Arvoden för respektive uppdrag har Demokratiberedning 2016-2017 inte tagit ställning till, en arvodesberedning föreslås hantera frågan.

KS § 187 DNR KS 193/2017 901

Utredning – tillsättande av fullmäktigeberedningar

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.
Demokratiberedningen föreslår tillsättande av fullmäktigeberedningar med följande delförslag;

- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagande av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade överlämna ärendet direkt till kommunfullmäktige för diskussion med demokratiberedningens förslag till grund. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva, kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av beslutet. Kommunledningsförvaltningen har genom kommunchef, genomfört uppdraget. Kompletteringen utgör bilaga till ärendet "Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-10-09
SKL, Fullmäktigeberedningar, Seminariedokumentation 2014-12-09.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i ärendet "Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende "Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
2017-10-09
DNR KS 193/2017 901

Kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – Tillsättande av fullmäktigeberedningar.

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen föreslår tillsättande av fullmäktigeberedningar med följande delförslag;

- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagande av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade överlämna ärendet direkt till kommunfullmäktige för diskussion med demokratiberedningens förslag till grund.

Demokratiberedningen har även behandlat frågan om inrättande av samarbetsråd. För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.
Ett samarbetsorgan kan ges speciella uppgifter vid exempelvis tillsättandet av utredningar och/eller beredningar, samt vara allmänt den kommunikationspunkt, som är ett måste mellan det beslutande och det verkställande organet i kommunen.
Förslaget är att Samarbetsrådet består av presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Samarbetsrådet ska enligt förslaget även vara ett formaliserat forum för samråd avseende förberedelser och avstämningar avseende eventuella fullmäktigeberedningars uppdrag, mandat och sammansättning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av tillsättandet av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun.

Kommunledningsförvaltningen har genom Kommunchef, genomfört förvaltningsberedning utifrån uppdraget; Exemplifiering – Konsekvensbeskrivning – Kostnadsberäkning – Förslag till finansiering.

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun”.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse
och

Bilaga:
Sveriges kommuner och landsting, Fullmäktigeberedningar, Seminariedokumentation 2014-12-09.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun” (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Niels Bredberg
Kommunchef

Expedieras till: Vem som ska ha beslutet för vidare handläggning eller beslut
För kännedom till: Vem som ska ha beslutet för kännedom

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Bakgrund

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen 2016-2017 har, bland andra ärenden, behandlat ärendet ”Alternativ styrmodell för den politiska organisationen för Herrljunga kommun”. Den ”Alternativa styrmodellen för den politiska organisationen för Herrljunga kommun” omfattade ett idéförslag, att avveckla befintlig facknämndstruktur och övergå till politisk styrande organisation med Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse. I idéförslaget beskrevs Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens olikartade ansvar och ledande respektive styrande roller. Redskapet och möjligheterna med ”Fullmäktigeberedningar” beskrevs i samband med idéförslaget. Demokratiberedningen skickade ut ärendet på remiss till partigrupperna. Beredningen beslutade, i enlighet med partigruppens yttranden, att inte arbeta vidare med en större organisationsförändring.

Demokratiberedningens övriga behandlade frågeställningar och ärenden redovisas i Demokratiberedningens slutrapport. En del av slutrapporten omfattar tillsättande av fullmäktigeberedningar.

Demokratiberedningen har behandlat frågan om tillsättandet av fullmäktigeberedningar. Beslutet om att tillsätta en fullmäktigeberedning fattas av fullmäktige med sedvanlig beslutsgång via kommunstyrelsen. Detta regleras i kommunallagens 3 kap § 7.
Beredningen har utrett och behandlat frågan vem som ska ansvara för uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för en fullmäktigeberedning. Beredningen föreslår att ansvaret för formulering av mandat och uppdragsbeskrivning läggs på fullmäktiges presidium. Därefter följer sedvanlig beredning av kommunstyrelsen innan slutgiltigt beslut i fullmäktige.

Demokratiberedningen föreslår tillsättande av fullmäktigeberedningar med följande delförslag;
- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagande av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Demokratiberedningen har även behandlat frågan om inrättande av samarbetsråd. För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.
Ett samarbetsorgan kan ges speciella uppgifter vid exempelvis tillsättandet av utredningar och/eller beredningar, samt vara allmänt den kommunikationspunkt, som är ett måste mellan det beslutande och det verkställande organet i kommunen.
Förslaget är att Samarbetsrådet består av presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Samarbetsrådet ska enligt förslaget även vara ett formaliserat forum för samråd avseende förberedelser och avstämningar avseende eventuella fullmäktigeberedningars uppdrag, mandat och sammansättning.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS

Kommunstyrelsen beslutade (2017-09-25) överlämna ärendet direkt till kommunfullmäktige för diskussion med demokratiberedningens förslag till grund.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av tillsättandet av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun”.

Exemplifiering
Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Demokratiberedningens förslag.
Exemplifieringen omfattar inrättande av 2 fullmäktigeberedningar, med 7 utsedda beredningsrepresentanter. Fullmäktigeberedningarna bedöms genomföra 8 protokollförda sammanträden per år á 4 timmar samt motsvarande beredning av fullmäktigeberedningarnas sammanträden.

Konsekvensbeskrivning
I Sveriges kommuner och Landstings seminariedokumentation (2014-12-09) finns styrkor och svagheter, risker och möjligheter beskrivna vid tillsättandet av fullmäktigeberedningar.

Herrljunga kommun har fastställt politisk styrande organisation med kommunfullmäktige, kommunstyrelse och 4 facknämnder samt Servicenämnder. Sammantaget genomförs ca 65 formella beslutssammanträden inom organisationen, tillkommer motsvarande antal beredningssammanträden, sammanlagt ca 130 sammanträden. Förvaltningsorganisationen är anpassad därefter.
Av kommunfullmäktiges fastställda reglementen till nämnderna framgår respektive nämnds ansvar avseende den pågående bedrivna verksamheten och planering för framtida verksamhet utifrån Vision 2020 med därtill hörande gemensamma inriktningsmål.
Kommunstyrelsens reglemente beskriver kommunstyrelsens totala ledningsansvar i enlighet med kommunallagen och ett tydligt övergripande ansvar avseende styrning, ledning, uppföljning och kontroll vari ingår kommunstyrelsens uppsiktsplikt över bolag och nämnder (Kommunstyrelsens reglemente).

Vid införande av redskapet fullmäktigeberedningar är det av stor vikt att risken för dubbelkommando för verksamhetsansvaret och framtidsplanering utifrån facknämndernas och kommunstyrelsens totala ansvar, elimineras.

Fullmäktigeberedningar tillsätts för mandatperiod och/eller tidsbegränsat för särskilda avgränsade uppdrag.
Till respektive fullmäktigeberedning ska väljas ordförande och vice ordförande.

Se även bilaga ”Sveriges kommuner och landsting, Fullmäktigeberedningar, Seminariedokumentation 2014-12-09”.

Vid tillsättande av fullmäktigeberedningar som ett aktivt redskap i den politiska styrningen är det av stor vikt att resurser ställs till förfogande för att säkerställa kvalitet i beredningarnas arbete med det erforderliga förvaltningsstöd, som därmed följer. Tillsättande av fullmäktigeberedningar kräver tillskott av resurser till den politiskt styrande organisationen.
Bemanningen på avdelning ”Administration och kommunikation” samt övrig verksamhet, är anpassad till nuvarande organisation och bedöms behöva förstärkas vid införande av redskapet fullmäktigeberedningar.

Kostnadsberäkning
Eventuella arvodesförändringar avseende nivåer för förtroendeuppdrag är ej medräknade då dessa inte går att förutse.

Beräkning kostnader för arvoden
Fullmäktigeberedning 1: 7 beredningsrepresentanter x 8 protokollförda sammanträden per år x 4 timmar = 224 arvodestimmar (56 ”första timmes arvodering” + 168 ”nästkommande-timmes-arvodering” =60 tkr inkl. PO-påslag och pensionskostnader.
Fullmäktigeberedning 2: 7 beredningsrepresentanter x 8 protokollförda sammanträden per år x 4 timmar = 224 arvodestimmar (56 ”första timmes arvodering” + 168 ”nästkommande-timmes-arvodering” = 60 tkr inkl. PO-påslag och pensionskostnader.

Tillkommer kostnader för ordförande och vice ordförande.
Tillkommer kostnader för förlorad arbetsförtjänst, ev reskostnadsersättningar, ev. förrättningsarvoden, vilket inte är beräknat.

Slutsats:
Med exemplifieringen som grund är den totala kostnaden avseende arvodesberäkning till minst 120 tkr (Brutto).

Beräkning kostnader för administration inkl. registratur, sekreterarskap, kommunikation samt verksamhetsexpertis och/eller verksamhetschefer
Fullmäktigeberedning 1 och 2:
Administration inkl. registratur, sekreterarskap samt kommunikation beräknas utifrån 2x8 protokollförda sammanträden och 2x8 protokollförda beredningssammanträden inför fullmäktigeberedningarnas sammanträden.

För facknämnd beräknas ca 35 % + 25 % tjänst av heltid för motsvarande ansvar och uppdrag inkl. sammanträdesberedning och registratur + del av kommunikatörstjänst + vid behov medverkan från verksamhetsspecialist resp. verksamhetschef/förvaltningschef/kommunchef. Facknämnd har ca 9-10 nämndsammanträden per år.

Beräkningen utgår sammantaget från 2 x 50% tjänst av heltid inkluderande samtliga bedömda berörda tjänster.

Total beräknad kostnad administration inkl. registratur, sekreterarskap, kommunikation samt vid

behov verksamhetsspecialister resp verksamhetschefer/förvaltningschefer:
100 % tjänst av heltid motsvarar bruttokostnad om 550 tkr (inkl Po-påslag och pensionsavgift).

Total beräknad utökad kostnad vid införande av fullmäktigeberedningar enligt exemplifiering:
Arvodesberäkning: 120 tkr/år
Administrationsberäkning: 550 tkr/år

Slutsats:
Med exemplifieringen som grund beräknas utökade kostnader för tillkommande arvodering och erforderligt utökat förvaltningsstöd till 670 tkr/år.

Förslag till finansiering
Nuvarande budgetförutsättningar täcker inte beräknade utökade kostnader.
- *Kommunfullmäktige bör erhålla tillskott vid budgetplanering 2019-2021 med motsvarande 120 tkr/år*
- *Avdelning avseende administration och kommunikation bör erhålla budgettillskott vid budgetplanering 2019-2021 med motsvarande 550 tkr/år.*

Ekonomisk bedömning

Den befintliga fastställda politiskt styrande organisationen för Herrljunga kommun erfordrar förvaltningsstöd bestående av olika kompetenser. Till dessa kompetenser hör administrativa delar, såsom registrator, sekreterarskap och kommunikationsinsatser samt verksamhetsexpertis och/eller verksamhetschefsinsatser. Vid påbyggnad av den politiskt styrande organisationen, utöver fastställda kommunfullmäktige, kommunstyrelse och facknämnder, tillkommer ytterligare kostnader för den politiskt styrande organisationen och erfordras ytterligare påbyggnad av förvaltningsstöd genom olika kompetenser.

Vid beslut om genomförande av påbyggnad av fullmäktigeberedningar är det av stor vikt att kvalitetssäkra fullmäktigeberedningarnas arbetsförutsättningar. Fullmäktigeberedningar ska erhålla motsvarande administrativt och kommunikativt stöd, som övriga delar av den politiskt styrande organisationen.

Tillsättande av fullmäktigeberedningar enligt exemplifiering innebär beräknade utökade kostnader motsvarande;
Fullmäktige: 120 tkr/år
Förvaltningsorganisation: 550 tkr/år
Totalt: 670 tkr/år

Tillkommer kostnader för fullmäktigeberedningarnas ordförande och vice ordförande liksom kostnader för förlorad arbetsförtjänst, ev. reskostnadsersättningar, ev. förrättningsarvoden, vilka inte är beräknade.
Eventuella nivåförändringar avseende arvoden är ej omhändertagna i beräkningen.

Kommunchefens bedömning:

Vid beslut om tillsättning av fullmäktigeberedningar enligt Demokratiberedningens förslag, beräknas behoven av utökad arvodesbudget och utökat förvaltningsstöd motsvara 670 tkr/år, vilket bör omhändertas i budgetbeslut 2019-2021.

Juridisk bedömning
I enlighet med gällande lagstiftning.

Miljökonsekvensbeskrivning
Försumbara miljökonsekvenser.

Jämställdhetsbeskrivning
Urval, nominering och fastställande av representation sker inom det politiska beslutsfattandet.

Samverkan
Ärendet i sig är inte föremål för samverkan, men har kommunicerats inom det ordinarie samverkanssystemet, CSG.

Motivering av förslag till beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar” i Herrljunga kommun samt lägga förslag till finansiering.

Ärendet omfattar kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun”.

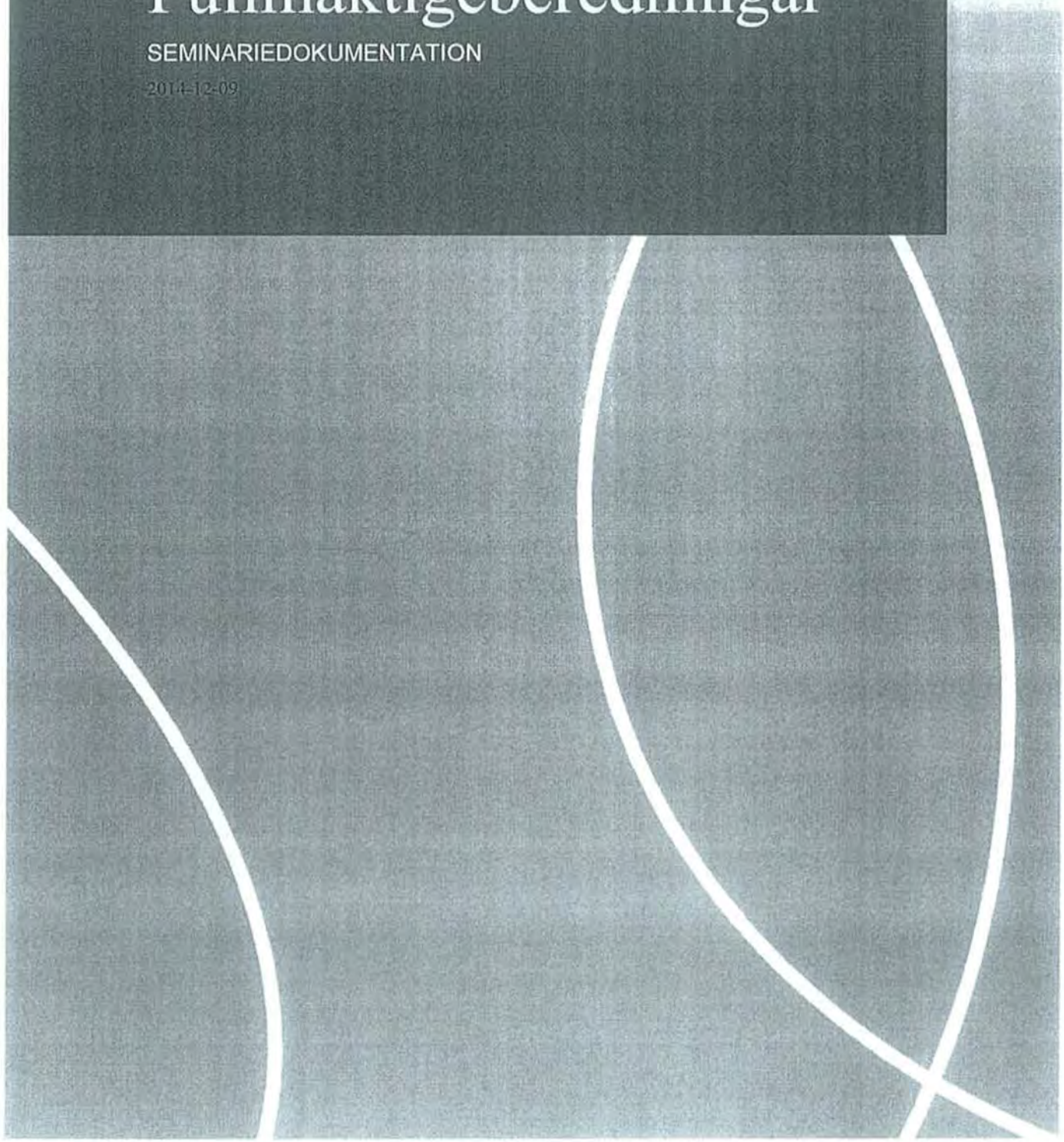
Till KF

Ärende 6

Fullmäktigeberedningar

SEMINARIEDOKUMENTATION

2014-12-09

Sveriges Kommuner och Landsting

Innehåll

Förord 3
Fullmäktige **4**
Att lämna gamla spår och hitta nya vägar 4
Fullmäktigeberedningar **7**
Kommunallagen 7
Fullmäktigeberedningarnas sammansättning 9
Från initiativ till valärende 9
Fullmäktiges arbetsordning **10**
Beredningsprocessen **13**
Ett uppdrag med nytt innehåll **14**
Erfarenheter **15**

Förord

Under de senaste mandatperioderna har allt fler kommuner, landsting och regioner beslutat inrätta fullmäktigeberedningar. Syftet har oftast varit att vitalisera fullmäktige men också uppdraget som förtroendevald. Den här dokumentationen är från ett seminarium som genomfördes i december 2014.

Ett stort tack till de kommuner och landsting som bidragit till kunskapsutvecklingen!

Stockholm i december 2014

Kjell-Åke Eriksson
Anna Lindström
Avdelningen för Ekonomi och styrning

KAPITEL 1

Fullmäktige

I kommunallagen finns bestämmelsen om att det i varje kommun och landsting ska finnas en beslutande församling - fullmäktige. I många fall beskrivs fullmäktige som "den högsta beslutande församlingen". I fullmäktige är ledamöterna valda av folket vid de allmänna valen. Övriga uppdrag tillsätts av fullmäktige. Kommunallagen fastställer vilka beslut som fullmäktige inte får delegera till styrelse eller nämnd. Dessa är av principiell beskaffenhet eller av annan större vikt för kommunen eller landstinget. Kommunallagen ger också fullmäktige möjlighet att själv bereda vissa frågor samt att ställa krav på återredovisning från nämnder och styrelse.

Fullmäktiges uppdrag skulle också kunna beskrivas som:

1. Uppdraget som demokratisk arena där politiken synliggörs och där besluten fattas.
2. Uppdraget att fatta beslut i valärenden bl a utse nämnder och styrelser.
3. Uppdraget att fatta beslut om förutsättningar för verkställighet t ex mål, budget mm
4. Uppdraget att fatta beslut om principiella frågor av mer innehållsmässig karaktär t ex strategiska planer
5. Uppdraget att pröva ansvar

I realiteten har fullmäktige allt mer kommit att ses som en församling som i praktiken legitimerar beslut som redan är fattade i styrelse/ nämnder. Detta har bland annat fått konsekvensen att fullmäktige beskrivs som ett "transportkompani" och att delar av fullmäktiges ledamöter upplever att uppdraget är oviktigt och ointressant.

Om man kritiskt granskar den utveckling som skett ser man att fullmäktige inte utnyttjat de möjligheter som finns för att vara en aktiv part i styrningen. Vill man vitalisera fullmäktige bör man först och främst lyfta fram de verktyg som faktiskt finns och att utveckla kunskap och erfarenheter utifrån dessa.

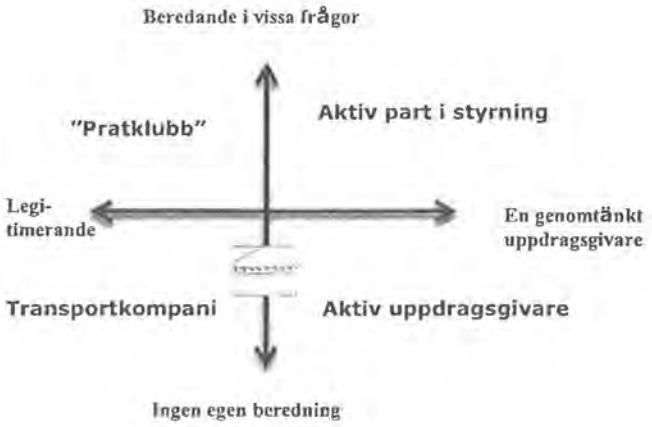
Att lämna gamla spår och hitta nya vägar

Vilken funktion bör fullmäktige ha, beredande och beslutande eller enbart legitimerande? Vad finns det för alternativa vägar?

Oavsett organisationsmodell har diskussionen om att stärka fullmäktige länge funnits på agendan för demokratiutveckling i landets kommuner och landsting. Många olika projekt och förbättringsförslag har sjösatts men få konkreta resultat har uppnåtts. Utvecklingsarbetet har framförallt fokuserat på frågor som talartider, möblering, ljussättning och till viss del vilka arbetsformer som skulle kunna komplettera de formella beslutsmötena.

Om utgångspunkten är att diskutera vad det i praktiken betyder att fullmäktige är den beslutande församlingen kommer diskussionen mera att handla om fullmäktige som beslutsfattare, uppdragsgivare och ansvarsprövare kombinerat med kommunallagens möjligheter att fullmäktige själv bereder vissa frågor.

Bilden nedan visar fyra fullt möjliga scenarier för fullmäktiges funktionssätt. Alla fyra är juridiskt rätt men skillnader är att de förtroendevalda har olika aktörskap. Konsekvensen blir att även övriga politiska institutioner som styrelse, nämnder m fl får förändrade uppdrag beroende på vilken position fullmäktige intar.

Den bild som ofta förknippas med fullmäktige är som ett "transportkompani" där uppdraget framförallt är att legitimera andras förslag till beslut, formalisera besluten och att göra beslutsprocessen transparent. Fullmäktigesammanträden upplevs som välregisserade föreställningar där de ledande partiföreträdarna debatterar sina ståndpunkter. Att debatten leder fram till nya alternativ och ställningstaganden är sällsynt.

Ett vanligt försök att stärka fullmäktige och uppdraget som förtroendevald blir att tillsätta fullmäktigeberedningar. Om beredningarna inte får reella uppdrag och resurser samt om deras arbete inte påverkar fullmäktiges dagordning och beslut upplevs dessa beredningar som "pratklubbar". Ledamöterna får nya ibland spännande uppdrag men som tenderar till att bli meningslösa eftersom det inte påverkar beslutsprocesserna och fullmäktige som beslutande församling.

Att röra sig i en utvecklingsriktning som också innebär att fullmäktige ska vara en genomtänkt uppdragsgivare kräver att inte bara nya organisatoriska enheter skapas utan att ledarskap, organisationskultur mm förändras. Ett fullmäktige som en "aktiv uppdragsgivare" lämnar tydliga uppdrag för beredningen av ett

ärende, ställer krav på att bli involverad under beredningsprocessen och på att utifrån fattade beslut få återredovisning från nämnder och styrelse. Däremot bereder inte fullmäktige själv några frågor.

Att vara en "aktiv part i styrning" innebär att fullmäktige dessutom själv bereder vissa frågor. Det kan vara frågor av mera långsiktig och strategisk karaktär som en översiktsplan, skolplan eller liknande. Arbetssättet betyder att styrelse och nämnder utifrån kommunallagens krav ges möjlighet att yttra sig över de förslag som beredningarna arbetat fram. Att se fullmäktige som en aktiv part i styrning innebär att de direkt valda förtroendevalda blir involverade i flera steg än själva beslutsfattandet nämligen att: ta initiativ, problemformuleringen, bereda ärendet, skapa förslag men också att följa upp vad som skett.

KAPITEL 2

Fullmäktigeberedningar

Allt fler kommuner, landsting och regioner ser ett behov av att stärka fullmäktiges roll i styrningen. I praktiken innebär det att allt fler inrättar fullmäktigeberedningar. Ibland i kombination med att samtliga verksamhetsnämnder avvecklas. Beredningarna tillsätts för en mandatperiod men kan också tillsättas för en mandatperiod men kan också tillsättas för ett visst uppdrag dvs att de är tillfälliga. En tillfällig beredning avslutar sitt uppdrag när beredningen fullgjort uppdraget de fått av fullmäktige. I uppdragen ingår ofta att genomföra medborgardialoger under beredningsprocessen men också att följa upp fattade beslut för återredovisning till fullmäktige.

Beredningarna får i huvudsak två olika uppdrag:

Ta fram kunskapsunderlag inför fullmäktiges budget- och planeringsprocess.

Bereda fullmäktiges långsiktiga program och policies.

En fullmäktigeberedning kan, till skillnad från en nämnd, endast ha beredningsuppdrag. Att ansvara för förvaltning och verkställigheten av fullmäktiges beslut kan således inte läggas på en beredning.

Utvärderingar visar att uppdraget som beredningsledamot å ena sidan kan upplevas frustrerande eftersom man inte ansvarar för verkställigheten. Å andra sidan upplever andra att de äntligen kan lämna sammanträdesbordet för att utveckla ett medborgarföreträdarskap på riktigt.

Kommunallagen

Kommunallagen (KL) innehåller ett beredningstvång. Av 5 kap. 26-28 §§ KL följer att ett ärende ska beredas av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning. I de fall ärendet beretts av en fullmäktigeberedning ska en nämnd vars verksamhetsområde berörs alltid ges tillfälle att yttra sig. Styrelsen ska *alltid* ges till- fälle att yttra sig i ett ärende som beretts av en nämnd eller fullmäktigeberedning. Har styrelsen en annan syn på ärendet än det organ som berett det ska det framgå då ären- det läggs fram för fullmäktige. Fullmäktige har dock viss frihet att bestämma om for- merna för beredningen av sina ärenden och kan enligt förarbetena på sakliga grunder bestämma om beredningens omfattning.

I kommunallagen finns ett antal paragrafer som reglerar förutsättningarna och uppdrag för fullmäktigeberedningarna.

Fullmäktigeberedningar KL 3 KAP.7 §

För beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som skall avgöras av fullmäktige får fullmäktige inrätta fullmäktigeberedningar.

En fullmäktigeberednings sammanträden skall hållas inom stängda dörrar. En sådan beredning får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om fullmäktige har medgett det.

Proportionella val KL 5 KAP 46§

Under de förutsättningar som anges i 2§ i lagen om proportionellt valsätt skall följande val vara proportionella:

1. Val till ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar
2. .....
3. .....
4. .....

Ärenden i fullmäktige KL 5 KAP 23 §
Ärenden i fullmäktige får väckas av
4. En fullmäktigeberedning, om fullmäktige har föreskrivit det

Hur ärenden bereds KL 5 KAP 26 §- 28 §

26 §

Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning

27 §

Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges möjlighet att yttra sig.

28 §
Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det

Anmärkning från revisorerna KL 9 KAP 17§

Om anmärkning framställs, skall anledningen till denna anges i revisinsberättelsen.

Anmärkning får riktas mot

- Nämnder och fullmäktigeberedningar, samt
- De enskilda förtroendevalda i sådana organ

Berättelsen skall innehålla också ett särskilt uttalande huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller ej.

Fullmäktiges arbetsordning

I fullmäktiges arbetsordning fastställer fullmäktige vad som ska gälla för de egna beredningarnas uppdrag.

I fullmäktiges arbetsordning kan bl a följande var angivet:

- Antal ordinarie fullmäktigeberedningar, deras namn samt när val till beredningarna ska hållas.
- Antal ledamöter och ersättare. Att man bland dessa ska välja en ordf och v ordf.
- Om beredningen får väcka ärenden inom sitt uppgiftsområde.
- Att fullmäktige får tillsätta en eller flera särskilda fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller en viss fråga. Fullmäktige beslutar för varje särskild beredning hur många ledamöter och ersättare det ska finnas samt den särskilda beredningens mandattid.
- Om beredningens möten ska vara offentliga.

Fullmäktigeberedningarnas sammansättning

Ledamöter i beredningarna ska utses på samma sätt som övriga förtroendevalda. Lagen om proportionellt valsätt ska tillämpas men kan frångås om enighet råder.

Valbar till ledamot eller ersättare är den som vid tidpunkten uppfyller de krav som ställs i 4kap 3§§ KL. Det är möjligt att till fullmäktigeberedningar välja även personer som inte redan är förtroendevalda. Den person som fullmäktige väljer till ledamot i en beredning och som inte redan är förtroendevald kommer därför att bli förtroendevald i och med detta.

Det strider mot KL att i arbetsordningen föreskriva att ledamöter och ersättare i en beredning måste vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige. En sådan bestämmelse innebär att man ställt ett lokalt valbarhetskrav, vilket inte är tillåtet.

Det behöver inte finnas ersättare till beredningens ledamöter.

Från initiativ till valärende

Att tillsätta en beredning kräver en förberedelse innan arbetet väl kan starta

1. Initiativet att tillsätta en beredning kan tas av alla med initiativrätt.
2. Styrelsen bereder ärendet och föreslår fullmäktige tillsätta en beredning för en särskild fråga eller grupp av frågor. Beredningens uppdrag fastställs. Fullmäktige beslutar om antalet ledamöter, ersättare och beredningens mandattid.
3. Val av ledamöter till beredningen är ett särskilt ärende.
4. Fullmäktige utser bland beredningens ledamöter en ordf och v ordf.

KAPITEL 3

Fullmäktiges arbetsordning

I SKL:s cirkulär 11:45 "Underlag för normalarbetsordning för lokala bedömningar" finns ett avsnitt särskilt om fullmäktigeberedningar.

Kompletterande bestämmelser om fullmäktigeberedningar
I 3 kap. KL finns reglerna om kommunernas och landstingens organisation. Där stad-gas bl.a. (3 kap. 7 § KL) att fullmäktige får inrätta fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. I det följande ges exempel på bestämmelser om fullmäktigeberedningar som kan tas in i arbetsordningen. Detta motiveras bl.a. med att fullmäktiges roll kan behöva stärkas om antalet nämnder reduceras. Vilka bestämmelser som behövs och hur de ska vara utformade beror givetvis på den organisation som ska finnas.

1 § De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige för den löpande mandatperioden ... (antalet) ordinarie fullmäktigeberedningar.
Valen förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december.
Alt. Valen förrättas på det sammanträde vid vilket fullmäktige väljer styrelsen och övriga nämnder.

2 § Fullmäktige bestämmer före valen antalet ledamöter och ersättare i beredningarna.
Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts till ledamöter.

3 § De ordinarie fullmäktigeberedningarna är ... (finansberedningen, allmänna beredningen, socialberedningen, miljöberedningen).

4 § En fullmäktigeberedning bereder de ärenden inom sitt uppgiftsområde som fullmäktige ska avgöra.
En fullmäktigeberedning får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.
Alt. En fullmäktigeberedning bereder de ärenden som fullmäktige beslutar att överlämna till beredningen.

5 § En fullmäktigeberedning ska följa den verksamhet inom kommunen/landstinget som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som fullmäktigeberedningen finner påkallade.

6 § En fullmäktigeberedning får från kommunens/landstingets nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

7 § Fullmäktige får tillsätta ett eller flera särskilda fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.

8 § Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i en särskild beredning samt mandattiden för denna.

9 § För fullmäktigeberedningar ska i tillämpliga delar gälla vad som i kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutförhet och protokoll.

Fullmäktigeberedningar kan bestå av en eller flera personer. Det är även möjligt att till ledamot eller ersättare i en fullmäktigberedning välja en person som inte redan är för troendevald. Ledamöter i fullmäktigeberedningarna ska utses på samma sätt som övriga förtroendevalda. Valbar till ledamot och ersättare i fullmäktigeberedningarna är den som vid tidpunkten för sådant val uppfyller de villkor som ställs enligt 4 kap. 2 och 3 §§ KL. Den person som fullmäktige väljer till ledamot i en fullmäktigeberedning och som inte redan är förtroendevald kommer därför att bli förtroendevald i och med detta.

Den som är vald till revisor är inom den kommunen eller det landstinget inte valbar som ledamot eller ersättare i en fullmäktigeberedning.

Det får bedömas som stridande mot KL att i arbetsordningen föreskriva att ledamöterna och ersättarna i en fullmäktigeberedning ska vara ledamöter eller ersättare i full-mäktige. En sådan bestämmelse skulle innebära att ett lokalt valbarhetsvillkor ställdes upp, vilket inte är tillåtet. En annan sak är att man kan vara överens om detta och att i praktiken hålla sig till fullmäktigekretsen, när fullmäktigeberedningarna väljs.

En fullmäktigeberedning kan - till skillnad från en nämnd - endast ha beredningsuppgifter. Att ansvara för förvaltningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut kan således inte anförtros den. Eftersom en i lagen angiven uppgift för nämnderna är att bereda fullmäktiges ärenden är en fullmäktigeberedning från KL:s synpunkt att se som kompletterande beredningsorgan till styrelsen och de övriga nämnderna. Fullmäktige får således inte delegera beslutanderätt till en fullmäktigeberedning.

Av 5 kap. 27 § KL framgår även att en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende be-rör alltid ska ges tillfälle att yttra sig, om ett ärende har beretts bara av en fullmäktige-beredning. Det går således inte att förbigå nämnderna

vid beredningen av fullmäktige-ärenden och överlämna till fullmäktigeberedningar att helt sköta den.

En fullmäktigeberedning kan ges i uppgift att bereda ärendena inom ett visst verksam-hetsområde och att för fullmäktiges räkning följa verksamhetens utveckling. Eftersom fullmäktige får ge en fullmäktigeberedning rätt att väcka ärenden i fullmäktige (5 kap. 23 § första stycket p 4 KL) kan uppgiften att följa en eller flera verksamheter förenas med en befogenhet att också ta de initiativ som beredningen finner påkallade.

I ett målstyrt system kan det vara till fördel att låta beredningen ta emot rapporter från nämnderna om verksamhetens utveckling, ekonomiska prognoser etc. Det kan ske inom ramen för fullmäktiges frihet att besluta om omfattningen och formerna för den redovisning som nämnderna ska lämna för hur de har fullgjort sina uppdrag att genom-föra verksamheterna (3 kap. 15 § KL). I förarbetena sägs att fullmäktigeberedningarna kan ha "vissa funktioner som förberedelser för fullmäktiges uppföljning av nämnd-verksamheten" (prop. 1990/91:117 s. 157). Något lagligt hinder mot en sådan ordning finns alltså inte.

Om nämnderna ska rapportera till fullmäktigeberedningarna om hur de fullgör sina uppdrag att sköta den målstyrda verksamheten, bör de åläggas detta genom bestämmelser i reglementena. Arbetsordningen bör dock kompletteras med regler om hur fullmäktigeberedningarna rapporterar vidare till fullmäktige och vad som i övrigt åligger dem i det sammanhanget.

En fråga som man har att ta ställning till är om fullmäktigeberedningarna ska ha rätt att väcka ärenden i fullmäktige och i så fall i vilken omfattning de ska få göra det.

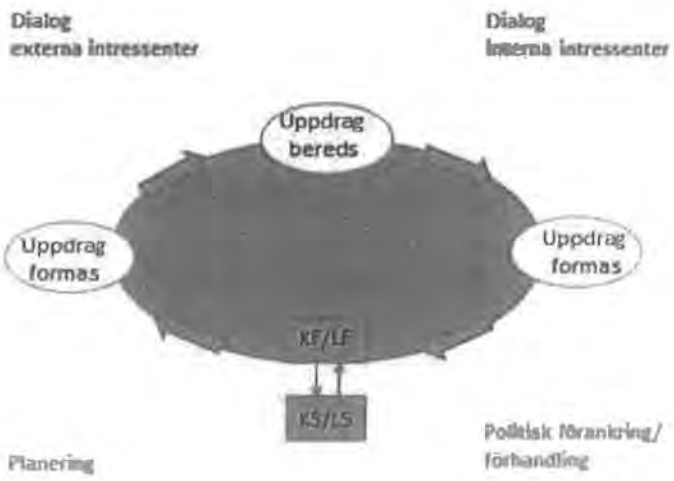
Fullmäktige kan medge att sammanträden med en fullmäktigeberedning helt eller del-vis ska vara offentliga. Det är sedan fullmäktigeberedningen själv som avgör vid vilka sammanträden allmänheten ska tillåtas närvara.

Utöver exemplen behövs en närmare bestämning av varje fullmäktige-beredning uppgiftsområde. De kan t.ex. vara knutna till en eller flera nämnders verksamhetsområden eller till huvudtitlarna i kommunens/landstingets budget.

KAPITEL 4

Beredningsprocessen

En beredningsprocess har flera naturliga steg där olika aktörer behöver involveras på olika sätt under processens gång. Har fullmäktigeberedningen fått uppdraget att lämna förslag, belysa frågor om ekonomi och juridiska krav blir styrelsens del i beredningen ofta av en helt annan karaktär än idag.

KAPITEL 5

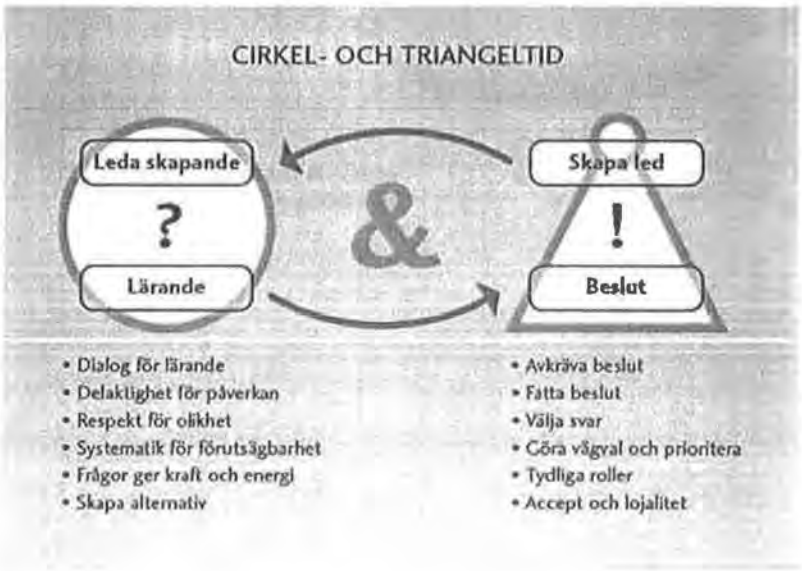
Ett uppdrag med nytt innehåll

I de flesta fall syftar fullmäktigeberedningarna till att stärka medborgarperspektivet i styrning och ledning. Det innebär att beredningarna i sitt uppdrag genomför olika typer av medborgardialoger.

Uppdraget som förtroendevald förändras och inriktas i högre grad på att utforska, ställa frågor och att omvärldsbevaka. Förändringen i uppdrag kan upplevas både frustrerande och vitaliserande.

För att skapa genomslag för beredningarna krävs det att innehållet i de nya uppdragen för ledamöterna kommuniceras väl. Ett sätt att visa på skillnaderna i nämn- respektive beredningsuppdragen visas i bilden om cirkel- och triangeltid. Det traditionella nämnduppdraget symboliseras här med en triangel och beredningsuppdraget med cirkeln.

Förutom att skilja på de olika uppdragens karaktär är det viktigt att skapa broar mellan beredningen och styrelse/ nämnder. Här spelar partigrupperna en viktig roll.

Cirkel- och triangeltid är framtaget av Preera

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Post: 118 82 Stockholm
Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00
www.skl.se

KAPITEL 6

Erfarenheter

Kort kan man säga att trenden med ett ökande antal fullmäktigeberedningar håller i sig. Framförallt är det en trend för kommuner. Om fullmäktigeberedningarna ska kunna stärka fullmäktige som beslutande församling och ledamöternas uppdrag som medborgarföreträdare krävs ett långsiktigt utvecklingsarbete som inte bara sätter frågan om organisation i fokus utan även frågan om uppdrag och samspel mellan olika arenor. Framförallt är det frågan om samspelet mellan beredningsprocessen och beslutsprocessen som måste säkerställas. Här spelar partigrupperna en avgörande roll. Om inte partigrupperna involveras under beredningsarbetet riskerar kommande underlag och slutsatser att läggas åt sidan.

Ur samtal med beredningar och fullmäktigepresidier kan några framgångsfaktorer lyftas:

- Se till att beredningarna har tydliga uppdrag
- Klargör relationen mellan fullmäktigeberedningens och styrelsens beredningsuppdrag
- Kommunicera vad uppdraget som beredningsledamot innebär
- Säkerställ att beredningarna har tillgång till både process- och expertkompetens
- Involvera fullmäktigegrupperna under beredningsarbetet
- Lyft in frågorna i form av vägvals- eller allmänpolitiska debatter i fullmäktige
- Pröva möjligheten att nominera och välja intresserade medborgare som ledamöter

KS § 159 DNR KS 192/2017 901

Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.
Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande inrättande av ett samarbetsråd i Herrljunga kommun, bestående av fullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium. Med syftet att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.

Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2017-09-18
Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Demokratiberedningens förslag till beslut:
Demokratiberedning 2016-2017 föreslår fullmäktige besluta att:

- Samarbetsråd inrättas bestående av fullmäktiges och kommunstyrelsens presidium.
- Kommunfullmäktiges ordförande är tillika Samarbetsrådets ordförande.
- Kommunfullmäktiges bägge vice ordföranden är tillika Samarbetsrådet vice ordföranden.
- Samarbetsrådets sammanträden ingår i den kommunala mötesplaneringen, däl iill träffas rådet när så rådet anser nödvändigt.
- Fullmäktiges arbetsordning och styrelsens reglemente, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om *Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun* sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Fortsättning KS § 159

Ronnie Rexwall (KV) föreslår att demokratiberedningens förslag ska ligga till grund för beslutet.

Gunnar Andersson (M) bifaller Ronnie Rexwalls (KV) förslag.

Björn Wilhelmsson (S) föreslår att bägge förslagen avslås.

Elin Alavik (L) bifaller Björn Wilhelmssons (S) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Björn Wilhelmssons (S) förslag.

Omröstning.

Ordföranden ställer följande förslagsordning:
Ja – bifall för Björn Wilhelmssons (S) förslag
Nej – avslag för Björn Wilhelmssons (S) förslag

Med 7 ja-röster mot 4 nej-röster beslutar kommunstyrelsen att avslå demokrati-Beredningens och kommunstyrelsens ordförandes förslag (röstningsbilaga 1, KS §159/2017-09-25).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Demokratiberedningens och kommunstyrelsens ordförandes förslag avslås.

Expedieras till: Samtliga partigrupper i Herrljunga kommun
För kännedom till:

Röstningsbilaga 1 KS § 159 /2017-09-25	Tjänstgörande	§ 159/2017 Björn Wilhelmssons (S) avslagsförslag		
		JA	NEJ	Avstår
Johnny Carlsson (C), ordf.	X	X		
Christina Abrahamsson (M), vice ordf.	X		X	
Andreas Molin (C)				
Ronnie Rexvall (KV)	X		X	
Gunnar Andersson (M)	X		X	
Elin Hegg (MP)	X	X		
Elin Alavik (L)	X	X		
Anette Rundström (S)	X	X		
Björn Wilhelmsson (S)	X	X		
Kari Hellstadius (S)	X	X		
Marita Andersson (C)				
Jan-Olof Brorsson (L)				
Fredrik Svensson (KD)				
Christina Glad (KV)	X		X	
Göran Elfving (M)				
Alexander Rahm (S)				
Kerstin Johansson (S)				
Lise-Lotte Hellstadius (S)				
Kurt Hallberg (S)				
Simon Fredriksson (C)	X	X		
Tony Niva (-)				
Summa		**7**	**4**	**0**

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johnny Carlsson

Tjänsteskrivelse
2017-09-18
DNR KS 192/2017 901

Remiss - Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.

Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande inrättande av ett samarbetsråd i Herrljunga kommun, bestående av fullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium. Med syftet att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.

Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18

Förslag till beslut

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om *Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun* sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Johnny Carlsson,
ordförande

Expedieras till: Samtliga partigrupper i Herrljunga kommun
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

DEMOKRATIBEREDNING
2016-2017

Tjänsteskrivelse
2017-08-09
DNR KS 192/2015

Förslag från Demokratiberedning 2016-2017 -Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun

Sammanfattning

För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas. Ett samarbetsorgan kan ges speciella uppgifter vid exempelvis tillsättandet av utredningar och/eller beredningar samt vara allmänt den kommunikationspunkt, som är ett måste mellan det beslutande och det verkställande organet i kommunen. Förslaget är att Samarbetsrådet består av presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-08-09

Förslag till beslut

Demokratiberedning 2016-2017 föreslår fullmäktige besluta att:

- Samarbetsråd inrättas bestående av fullmäktiges och kommunstyrelsens presidium.
- Kommunfullmäktiges ordförande är tillika Samarbetsrådets ordförande. Kommunfullmäktiges bägge vice ordföranden är tillika Samarbetsrådet vice ordföranden.
- Samarbetsrådets sammanträden ingår i den kommunala mötesplaneringen, därtill träffas rådet när så rådet anser nödvändigt.
- Fullmäktiges arbetsordning och styrelsens reglemente, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kent Johansson
Ordförande

Bakgrund

Fullmäktige beslutade 2015-12-08 om inrättande av Demokratiberedning 2016-2017 med uppdraget att *"utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag for Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur infor mandatperioden 2019-2022."*

Under hösten 2016 anordnade Demokratiberedning 2016-2017 ett seminarie där fullmäktiges ledamöter och ersättare diskuterade en alternativ styrorganisation för Herrljunga kommun. Därefter sände beredningen ut en remiss till partigrupperna angående beredningens framtida arbete, om arbetet skulle inriktas mot en organisationsförändring eller ej. Av remissvaren framgick att befintlig organisation ska bestå och eventuella förändringar ska ske i den. Vidare innehöll remissvaren en rad frågeställningar som partigrupperna önskat att beredningen ska arbeta vidare med. Däribland återfinns frågeställningen om Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun.

Demokratiberedningen 2016-2017 ska leverera beredningens resultat i enlighet med uppdrag, senast före augusti månads utgång 2017.

Ekonomisk bedömning

Arvoden för respektive uppdrag har Demokratiberedning 2016-2017 inte tagit ställning till, en arvodesberedning föreslås hantera frågan.

KS § 189 DNR KS 192/2017 901

Utredning – inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.
Demokratiberedningen har behandlat frågan om inrättande av samarbetsråd. För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
Kommunstyrelsen beslutade 2017-09-25 att föreslå kommunfullmäktige avslå Demokratiberedningens förslag till Samarbetsråd.
Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva, kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av beslutet. Kommunledningsförvaltningen har genom kommunchef, genomfört uppdraget. Kompletteringen utgör bilaga till ärendet "Inrättande av samarbetsråd i Herrljunga kommun".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-10-09

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende "Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende "Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
2017-10-09
DNR KS 192/2017 901

Kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun.

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen har behandlat frågan om inrättande av samarbetsråd. För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.
Ett samarbetsorgan kan ges speciella uppgifter vid exempelvis tillsättandet av utredningar och/eller beredningar, samt vara allmänt den kommunikationspunkt, som är ett måste mellan det beslutande och det verkställande organet i kommunen.
Förslaget är att Samarbetsrådet består av presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

Kommunstyrelsen beslutade föreslå kommunfullmäktige avslå Demokratiberedningens förslag till Samarbetsråd.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun.

Kommunledningsförvaltningen har genom Kommunchef, genomfört förvaltningsberedning utifrån uppdraget; Exemplifiering – Konsekvensbeskrivning – Kostnadsberäkning – Förslag till finansiering.

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar i Herrljunga kommun”.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende ”Inrättande av Samarbetsråd i Herrljunga kommun” (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS

Niels Bredberg
Kommunchef

Expedieras till: Vem som ska ha beslutet för vidare handläggning eller beslut
För kännedom till: Vem som ska ha beslutet för kännedom

Bakgrund

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen 2016-2017 har, bland andra ärenden, behandlat ärendet ”Alternativ styrmodell för den politiska organisationen för Herrljunga kommun”. Den ”Alternativa styrmodellen för den politiska organisationen för Herrljunga kommun” omfattade ett idéförslag, att avveckla befintlig facknämndstruktur och övergå till politisk styrande organisation med Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse. I idéförslaget beskrevs Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens olikartade ansvar och ledande respektive styrande roller. Redskapet och möjligheterna med ”Fullmäktigeberedningar” beskrevs i samband med idéförslaget.
Demokratiberedningen skickade ut ärendet på remiss till partigrupperna. Beredningen beslutade, i enlighet med partigruppens yttranden, att inte arbeta vidare med en större organisationsförändring.

Demokratiberedningens övriga behandlade frågeställningar och ärenden redovisas i Demokratiberedningens slutrapport. En del av slutrapporten omfattar tillsättande av fullmäktigeberedningar.
Demokratiberedningen föreslår tillsättande av fullmäktigeberedningar med följande delförslag;

- Fullmäktiges presidium ansvarar, efter behandling i Samarbetsrådet, för framtagande av uppdragsbeskrivning och formulering av mandat för fullmäktigeberedningar
- Fullmäktiges arbetsordning, samt övriga dokument som påverkas förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Vidare har Demokratiberedningen behandlat frågan om inrättande av Samarbetsråd.
För att öka kontaktytorna mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelse föreslår beredningen en formalisering av kontakterna mellan presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
I en tid av ökade krav på följsamhet och förändringar i samhället, är det nödvändigt att kommunens politiska ledning samverkar och söker lösningar där de kan finnas.
Ett samarbetsorgan kan ges speciella uppgifter vid exempelvis tillsättandet av utredningar och/eller beredningar, samt vara allmänt den kommunikationspunkt, som är ett måste mellan det beslutande och det verkställande organet i kommunen.
Förslaget är att Samarbetsrådet består av presidierna för kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

Förslaget omfattar följande beslutspunkter;

- Samarbetsråd inrättas bestående av fullmäktiges och kommunstyrelsens presidium
- Kommunfullmäktiges ordförande är tillika Samarbetsrådets ordförande
- Kommunfullmäktiges bägge vice ordföranden, är tillika Samarbetsrådets vice ordförande
- Samarbetsrådets sammanträden ingår i den kommunala mötesplaneringen, därtill träffas rådet när så rådet anser nödvändigt.
- Fullmäktiges arbetsordning och styrelsens reglemente, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag.

- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade (2017-09-25) föreslå kommunfullmäktige avslå Demokratiberedningens förslag avseende inrättande av Samarbetsråd.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av ”Inrättande av Samarbetsråd” i Herrljunga kommun

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Inrättande av Samarbetsråd” i Herrljunga kommun”.

<u>Exemplifiering</u>
Samarbetsrådet består enligt förslaget av fullmäktiges presidium och kommunstyrelsens presidium. Uppdraget och ansvaret är ett utökat formellt uppdrag för resp. presidium.

Exemplifieringen omfattar 6 protokollförda formella sammanträden för Samarbetsrådet á ca. 3 timmar, varav 3 sammanträden på våren och 3 sammanträden på hösten.
Bedömningen är att representanternas årsarvoden inkluderar uppdraget i Samarbetsrådet. En förändring av nivåerna för årsarvoden är inte omhändertaget i nedanstående beräkning av utökade kostnader.

Samarbetsrådets arbetsförutsättningar ska kvalitetssäkras och rättssäkerheten ska garanteras, vilket kräver förvaltningsstöd i olika former.
Kommunchef medverkar i sammanträden för Samarbetsrådet.
Sammanträdena ska protokollföras och Samverkansrådet kräver beredning före genomförande av Samarbetsrådets sammanträde, med därtill hörande administrativa insatser, före, under och efter beredningen av Samarbetsrådet och före, under och efter sammanträdet med Samarbetsrådet.
Erforderligt förvaltningsstöd bedöms omfatta 6 + 8 timmar = 14 timmar per genomförande av sammanträde med Samarbetsrådet.
Samarbetsrådets 6 sammanträden/år kräver förvaltningsstöd omfattande ca 6x14 timmar = 84 timmar.

<u>Konsekvensbeskrivning</u>
Att kvalitetssäkra kommunikationen mellan Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen genom dess presidier, kan ske i olika former. Ett alternativ är att skapa formella protokollförda sammanträden med tydliga mandat avseende styrning av Samarbetsrådet. Formellt kan fastställas i vilken omfattning Samarbetsrådet ska sammanträda med tillfredställande frekvens och efter behov.

I praktiken sker kommunikationen mellan de personer, vilka givits olika förtroendeuppdrag, i den politiskt styrande organisationen för Herrljunga kommun. I förtroendeuppdraget ligger ett stort mått av personligt ansvar för hur kommunikationen mellan personerna och funktionerna hanteras.
Överläggningar mellan partiers företrädare och förtroendevalda kan även ske under mer

informella former. Det är av stor vikt att skilja på, vanligen förekommande informella överläggningar och formella protokollförda samarbetsformer.
Det är vidare viktigt att rättssäkerheten är garanterad vid genomförande av olikartade sammanträdesformer respektive överläggningar samt att rollernas mandat och ansvarsfrågan alltid är tydlig och klarlagd för samtliga parter.
Kommunstyrelsens ansvar och roll är tydligt beskriven i Kommunallagen.

Sammantaget genomförs ca 65 formella beslutssammanträden inom organisationen, tillkommer motsvarande antal beredningssammanträden, sammanlagt ca 130 sammanträden.
Förvaltningsorganisationen är anpassad därefter.
Förslaget om påbyggnad med formellt Samarbetsråd i den politiskt styrande organisationen är noggrant beskrivet i Demokratiberedningens förslag. Samarbetsrådets sammanträden ska ingå i den kommunala mötesplaneringen. Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet åläggs enligt förslaget, kommunfullmäktiges ordförande resp. vice ordföranden.

<u>Kostnadsberäkning</u>
Kostnadsberäkningen är grundad på beskrivningen i exemplifieringen ovan.

<u>Arvodesberäkning</u>
Arvoden avseende representanterna i Samarbetsrådet bedöms ingå i respektives ansvar som ordförande resp. vice ordförande.
Nivåförändringar på årsarvoden med anledning av förändrade uppdragsinnehåll är ej medräknade i kostnadsberäkningen.
<u>Slutsats:</u> Ökade kostnader beräknas vid eventuella nivåförändringar på årsarvoden.

<u>Administrationsberäkning</u>
Förvaltningsstöd avseende beräknade 84 arbetstimmar motsvarar ca 5% av heltidsanställning (inkl semester).
5% av en heltidsanställning motsvarar brutto ca 30 tkr/år.
<u>Slutsats:</u> Ökade kostnader beräknas till brutto 30 tkr/år.

<u>Förslag till finansiering</u>
Nuvarande budgetförutsättningar täcker inte beräknade utökade kostnader.
- *Ej beräknade kostnadsökningar avseende eventuella nivåförändringar för årsarvoden bör omhändertas i budgetbeslut 2019-2021*
- *Ökade kostnader avseende förvaltningsstöd med 30 tkr/år bör omhändertas i budgetbeslut 2019-2021.*

Ekonomisk bedömning
Beroende på eventuella förändringar avseende nivåer för årsarvoden bör kostnaderna beräknas i samband med budgetbeslut 2019-2021.
Beräknade tillkommande kostnader avseende förvaltningsstöd bör omhändertas i budgetbeslut 2019-2021.

Juridisk bedömning
I enlighet med gällande lagstiftning.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Miljökonsekvensbeskrivning
Försumbara miljökonsekvenser.

Jämställdhetsbeskrivning
Urval, nominering och fastställande av representation sker inom det politiska beslutsfattandet.

Samverkan
Ärendet i sig är inte föremål för samverkan, men har kommunicerats inom det ordinarie samverkanssystemet, CSG.

Motivering av förslag till beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna ”Inrättande av Samarbetsråd” i Herrljunga kommun samt lägga förslag till finansiering.

Ärendet omfattar kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – ”Inrättande av Samarbetsråd” i Herrljunga kommun”.

KS § 155 DNR KS 194/2017 901

Inrättande av arvodesberedning

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.
Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande inrättande av en arvodesberedning. Beredningen har inte tagit ställning till hur beredningens förslag påverkar den politiska arvoderingen utan anser att en Arvodesberedning bör tillsättas. Förutom arvoderingen i kommunstyrelsen bör även övriga presidiers arvoden ses över och eventuellt justeras med tonvikt på arbetsinsats och förändring som föranleds av den nya kommunallagen.
Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18
Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av arvodesberedning

Förslag till beslut

Demokratiberedningens förslag:

- Tillsätta en arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
- Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
- Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om inrättande av arvodesberedning sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Gunnar Andersson (M) föreslår att ärendet från demokratiberedningen överlämnas till kommunfullmäktige för vidare diskussion i fullmäktige.

Ronnie Rexwall (KV) och Elin Hegg (MP) bifaller Gunnar Anderssons (M) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsens bifaller Gunnar Anderssons (M) förslag.

Fortsättning KS § 155

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Demokratiberedningens förslag (nedan) överlämnas för diskussion i fullmäktige;
- Tillsätta en arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
- Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
- Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johnny Carlsson

Ordförandeskrivelse
2017-09-18
DNR KS 194/2017 901

Inrättande av Arvodesberedning

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.

Demokratiberedning 2016-2017 har arbetat fram ett förslag gällande inrättande av en arvodesberedning. Beredningen har inte tagit ställning till hur beredningens förslag påverkar den politiska arvoderingen utan anser att en Arvodesberedning bör tillsättas. Förutom arvoderingen i kommunstyrelsen bör även övriga presidiers arvoden ses över och eventuellt justeras med tonvikt på arbetsinsats och förändring som föranleds av den nya kommunallagen.

Förslaget föreslås remitteras ut till partigrupperna för inhämtning av ytterligare tankar.

Beslutsunderlag

Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av Arvodesberedning
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18

Förslag till beslut

- Demokratiberedning 2016-2017 förslag om Inrättande av Arvodesberedning sänds ut på remiss till samtliga partigrupper i Herrljunga kommun.
- Remissvar avges senast 2017-11-30.

Johnny Carlsson,
ordförande

Expedieras till: Samtliga partigrupper i Herrljunga kommun
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

DEMOKRATIBEREDNING
2016-2017

Tjänsteskrivelse
2017-08-09
DNR KS 192/2015

Förslag från Demokratiberedning 2016-2017 -Tillsättande av Arvodesberedning

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har inte tagit ställning till hur beredningens förslag påverkar den politiska arvoderingen utan anser att en Arvodesberedning bör tillsättas. Förutom arvoderingen i kommunstyrelsen bör även övriga presidiers arvoden ses över och eventuellt justeras med tonvikt på arbetsinsats och förändring som föranleds av den nya kommunallagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-08-09

Förslag till beslut

Demokratiberedning 2016-2017 föreslår fullmäktige besluta att:

- Tillsätta en Arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
- Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
- Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018.

Kent Johansson
Ordförande

Bakgrund

Fullmäktige beslutade 2015-12-08 om inrättande av Demokratiberedning 2016-2017 med uppdraget att *"utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag for Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur infor mandatperioden 2019-2022."*

Under hösten 2016 anordnade Demokratiberedning 2016-2017 ett seminarie där fullmäktiges ledamöter och ersättare diskuterade en alternativ styrorganisation för Herrljunga kommun. Därefter sände beredningen ut en remiss till partigrupperna angående beredningens framtida arbete, om arbetet skulle inriktas mot en organisationsförändring eller ej. Av remissvaren framgick att befintlig organisation ska bestå och eventuella förändringar ska ske i den. Vidare innehöll remissvaren en rad frågeställningar som partigrupperna önskat att beredningen ska arbeta vidare med.

Demokratiberedningen 2016-2017 ska leverera beredningens resultat i enlighet med uppdrag, senast före augusti månads utgång 2017.

KS § 188 DNR KS 194/2017 901

Utredning – inrättande av arvodesberedning

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 "Demokratiberedning 2016-2017". Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Demokratiberedningen har inte tagit ställning till hur beredningens förslag påverkar den politiska arvoderingen utan anser att en Arvodesberedning bör tillsättas. Förutom arvoderingen i kommunstyrelsen bör även övriga presidiers arvoden ses över och eventuellt justeras med tonvikt på arbetsinsats och förändring som föranleds av den nya kommunallagen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:
Demokratiberedningens förslag (nedan) överlämnas för diskussion i fullmäktige;

- Tillsätta en arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
- Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
- Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva, kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av beslutet. Kommunledningsförvaltningen har genom kommunchef, genomfört uppdraget. Kompletteringen utgör bilaga till ärendet "Tillsättande av arvodesberedning i Herrljunga kommun".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-10-09

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende "Tillsättande av Arvodesberedning" i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende "Tillsättande av Arvodesberedning" i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
2017-10-09
DNR KS 194/2017 901

Kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – Inrättande av Arvodesberedning.

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen har inte tagit ställning till hur beredningens förslag påverkar den politiska arvoderingen utan anser att en Arvodesberedning bör tillsättas. Förutom arvoderingen i kommunstyrelsen bör även övriga presidiers arvoden ses över och eventuellt justeras med tonvikt på arbetsinsats och förändring som föranleds av den nya kommunallagen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Demokratiberedningens förslag (nedan) överlämnas för diskussion i fullmäktige;
• Tillsätta en arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
• Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
• Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018..

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av tillsättandet av arvodesberedning i Herrljunga kommun.

Kommunledningsförvaltningen har genom Kommunchef, genomfört förvaltningsberedning utifrån uppdraget; Exemplifiering – Konsekvensbeskrivning – Kostnadsberäkning – Förslag till finansiering.

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Tillsättande av arvodesberedning i Herrljunga kommun”.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärende ”Tillsättande av Arvodesberedning” i Herrljunga kommun” (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Niels Bredberg
Kommunchef

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS

Expedieras till: Vem som ska ha beslutet för vidare handläggning eller beslut
För kännedom till: Vem som ska ha beslutet för kännedom

Bakgrund

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen 2016-2017 har, bland andra ärenden, behandlat ärendet ”Alternativ styrmodell för den politiska organisationen för Herrljunga kommun”. Den ”Alternativa styrmodellen för den politiska organisationen för Herrljunga kommun” omfattade ett idéförslag, att avveckla befintlig facknämndstruktur och övergå till politisk styrande organisation med Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse. I idéförslaget beskrevs Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens olikartade ansvar och ledande respektive styrande roller. Redskapet och möjligheterna med ”Fullmäktigeberedningar” beskrevs i samband med idéförslaget. Demokratiberedningen skickade ut ärendet på remiss till partigrupperna. Beredningen beslutade, i enlighet med partigruppens yttranden, att inte arbeta vidare med en större organisationsförändring.

Demokratiberedningens övriga behandlade frågeställningar och ärenden redovisas i Demokratiberedningens slutrapport. En del av slutrapporten omfattar tillsättande av Arvodesberedning.

Kommunstyrelsens beslutade lämna över Demokratiberedningens förslag till kommunfullmäktige för vidare diskussion enligt följande;
Demokratiberedningens förslag (nedan) överlämnas för diskussion i fullmäktige;
• Tillsätta en arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.
• Arvodesberedningen ska genomföra en översyn av arvodesreglementet för förtroendevalda.
• Förslag till beslut om arvodesreglementet lämnas till fullmäktige senast februari 2018.

Kommunfullmäktige, 2014-09-30, beslutade fastställa ny beräkningsmodell för arvodering av förtroendevalda politiker för mandatperioden 2015-2018
De föreslagna arvodesbestämmelserna blev kopplade till Riksdagens grundarvode för ledamöter (2013-11-01 =59 800 kronor i månaden, vilket ger 717.600 kronor per år, och är skattepliktigt). Arvodets storlek beslutas av Riksdagens arvodesnämnd som är en myndighet under riksdagen. I konsekvens med detta blir arvoden för politiskt förtroendevalda i Herrljunga kommun, uppräknade varje år när arvoden får riksdagens ledamöter justeras.
Riksdagens grundarvode utgör grunden får beräkning av arvodet till ordförande och vice ordförande i kommunens nämnder och styrelser. Det utgör även grunden får beräkning av mötesersättning/tim.
Riksdagens grundarvode, 2013-11-0 l, utgör basen for beräkning av arvoden till förtroendevalda politiker i Herrljunga kommun for budgetåret 2015. Arvodering räknas upp varje nytt budgetår.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att

exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av tillsättandet av arvodesberedning i Herrljunga kommun

Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Tillsättande av arvodesberedning i Herrljunga kommun”.

Exemplifiering *Kommunstyrelsen beslutade överlämna ärendet från Demokratiberedningen till kommunfullmäktige för vidare diskussion.* *Exemplifieringen omfattar inrättande av Arvodesberedning bestående av 5 ledamöter.* *Beräkningen utgår från 6 sammanträden i Arvodesberedningen á 4 timmar.*
Konsekvensbeskrivning *Beroende på kommunfullmäktiges ställningstagande avseende ”Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen”, ”Tillsättande av fullmäktigeberedningar” och ”Inrättande av Samarbetsråd” i Herrljunga kommun påverkas omfattningen på den föreslagna Arvodesberedningens arbetsinsats.* *Själva beslutet att inrätta en arvodesberedning kan bedömas ske enligt praxis inför ny mandatperiod.*
Kostnadsberäkning *Inrättande av arvodesberedning medför kostnader avseende arvoden till Arvodesberedningens representanter.* *Arvodesberäkning* *Arvodesberedning beräknas omfatta 5x6x4 arvodestimmar = 120 arvodestimmar.* *120 arvodestimmar beräknas till kostnad motsvarande ca 30 tkr (brutto inkl PO-påslag och pensionsavgift). Ev. reseersättningar och ersättning för förlorad arbetsförtjänst kan tillkomma.* *Administrationsberäkning* *Arvodesberedningen bedöms verka under begränsad tid under 2017, 2018 och ska hanteras inom ordinarie budgetram och bemanning.*
Förslag till finansiering *Fullmäktiges ordinarie budget för 2017, 2018 bedöms finansiera Arvodesberedningen inom budgetram.*

Ekonomisk bedömning

Arvodesberedning beräknas omfatta 5x6x4 arvodestimmar = 120 arvodestimmar.
120 arvodestimmar beräknas till kostnad motsvarande ca 30 tkr (brutto inkl PO-påslag och pensionsavgift). Ev. reseersättningar och ersättning för förlorad arbetsförtjänst kan tillkomma.

Administrationsberäkning

Arvodesberedningen bedöms verka under begränsad tid under 2017, 2018 och ska hanteras inom ordinarie budgetram och bemanning.

Förslag till finansiering
Fullmäktiges ordinarie budget för 2017, 2018 bedöms finansiera Arvodesberedningen inom budgetram
Erforderligt förvaltningsstöd bedöms inrymmas inom ordinarie budget och bemanning 2017, 2018.

Juridisk bedömning
I enlighet med gällande lagstiftning.

Miljökonsekvensbeskrivning
Försumbara miljökonsekvenser.

Jämställdhetsbeskrivning
Urval, nominering och fastställande av representation sker inom det politiska beslutsfattandet.

Samverkan
Ärendet i sig är inte föremål för samverkan, men har kommunicerats inom det ordinarie samverkanssystemet, CSG.

Motivering av förslag till beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna föreslaget inrättande av Arvodesberedning samt lägga förslag till finansiering.

Ärendet omfattar kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – ”Inrättande av Arvodesberedning” i Herrljunga kommun”.

KS § 158 DNR KS 191/2017 901

Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.
Under nuvarande mandatperiod har önskemål om att ändra i organisationen av kommunstyrelsen med syfte att säkerställa ökad insyn från oppositionen framkommit. Nuvarande situation med både ordförande och vice ordförande från samma politiska block stoppar den insyn som deltagande i presidiet ger. För att underlätta för oppositionspartierna att få ökad insyn i ärenden och kunna påverka vid beredningar inrättade kommunstyrelsen ett beredande AU där, förutom presidiet, även oppositionen är representerad. Önskemål om en permanent lösning bestående av ordförande och 2 vice ordförande har framförts.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2017-09-18
Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Demokratiberedningens och kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en första vice ordförande och en andra vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande skall vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10% av heltid. Styrelsens andra vice ordförande skall vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Elin Alavik (L) bifaller förslaget med följande ändring;

- Andra vice skall vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 60% av heltid.

Elin Hegg (MP) och Björn Wilhelmsson (S) bifaller Elin Alaviks (L) förslag.

Fortsättning KS § 158

Anette Rundström bifaller förslaget tillsammans med Elin Alaviks (L) förslag men föreslår följande ändring; Organisationsförändringen träder ikraft 2019-01-01.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut antas och finner att så sker.
Ordföranden frågar om Elin Alaviks (L) förslag antas eller avslås och finner att det avslås.

Omröstning.

Ordföranden ställer följande förslagsordning:
Ja – avslag för Elin Alaviks (L) förslag
Nej – bifall för Elin Alaviks (L) förslag

Med 6-ja röster mot 5 nej-röster beslutar kommunstyrelsen att avslå Elin Alaviks (L) förslag (röstningsbilaga 1, KS §158/2017-09-25).

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Anette Rundströms (S) förslag och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en första vice ordförande och en andra vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande skall vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10% av heltid. Styrelsens andra vice ordförande skall vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
2. Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsändring.
3. Beslutet gäller från 2019-01-01.

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till:

Röstningsbilaga 1 KS § 158/2017-09-25	Tjänstgörande	§ 158/2017 Elin Alaviks (L) förslag om oppositionsråd		
		JA	NEJ	Avstår
Johnny Carlsson (C), ordf.	X	X		
Christina Abrahamsson (M), vice ordf.	X	X		
Andreas Molin (C)				
Ronnie Rexvall (KV)	X	X		
Gunnar Andersson (M)	X	X		
Elin Hegg (MP)	X		X	
Elin Alavik (L)	X		X	
Anette Rundström (S)	X		X	
Björn Wilhelmsson (S)	X		X	
Kari Hellstadius (S)	X		X	
Marita Andersson (C)				
Jan-Olof Brorsson (L)				
Fredrik Svensson (KD)				
Christina Glad (KV)	X	X		
Göran Elfving (M)				
Alexander Rahm (S)				
Kerstin Johansson (S)				
Lise-Lotte Hellstadius (S)				
Kurt Hallberg (S)				
Simon Fredriksson (C)	X	X		
Tony Niva (-)				
Summa		**6**	**5**	**0**

GP

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Johnnys Carlsson

Ordförandeskrivelse
2017-09-18
DNR KS 191/2017 901

Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Demokratiberedning 2016-2017 har fullgjort sitt uppdrag, att utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022. Beredningens arbete har resulterat i ett antal förslag vilka nu är föremål för sedvanlig politisk behandling.

Under nuvarande mandatperiod har önskemål om att ändra i organisationen av kommunstyrelsen med syfte att säkerställa ökad insyn från oppositionen framkommit. Nuvarande situation med både ordförande och vice ordförande från samma politiska block stoppar den insyn som deltagande i presidiet ger. För att underlätta för oppositionspartierna att få ökad insyn i ärenden och kunna påverka vid beredningar inrättade kommunstyrelsen ett beredande AU där, förutom presidiet, även oppositionen är representerad. Önskemål om en permanent lösning bestående av ordförande och 2 vice ordförande har framförts.

Beslutsunderlag

Demokratiberedning 2016-2017 förslag; Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad, 2017-09-18

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en första vice ordförande och en andra vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande skall vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10% av heltid. Styrelsens andra vice ordförande skall vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Johnny Carlsson,
Ordförande

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

DEMOKRATIBEREDNING
2016-2017

Tjänsteskrivelse
2017-08-09
DNR KS 192/2015

Förslag från Demokratiberedning 2016-2017 -Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Under nuvarande mandatperiod har önskemål om att ändra i organisationen av kommunstyrelsen med syfte att säkerställa ökad insyn från oppositionen framkommit. Nuvarande situation med både ordförande och vice ordförande från samma politiska block stoppar den insyn som deltagande i presidiet ger. För att underlätta för oppositionspartierna att få ökad insyn i ärenden och kunna påverka vid beredningar inrättade kommunstyrelsen ett beredande AU där, förutom presidiet, även oppositionen är representerad. Önskemål om en permanent lösning bestående av ordförande och 2 vice ordförande har framförts. Sittande Demokratiberedning 2016 - 2017 har därför beslutat att lägga ett förslag med den intentionen som ledamöterna i beredningen framfört. Arvoden för respektive uppdrag har inte beredningen tagit ställning till. En lösning är att arvodet för de två vice ordförande delar nuvarande arvode för vice ordförande på samma sätt som uppdragstiden, 10% respektive 50%.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-08-09

Förslag till beslut

Demokratiberedning 2016-2017 föreslår fullmäktige besluta att:

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en första vice ordförande och en andra vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande skall vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10% av heltid. Styrelsens andra vice ordförande skall vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning, samt övriga dokument som påverkas av förändringen, ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kent Johansson
Ordförande

Bakgrund

Fullmäktige beslutade 2015-12-08 om inrättande av Demokratiberedning 2016-2017 med uppdraget att *"utifrån den nya kommunallagen "En kommunallag for Framtiden", SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur infor mandatperioden 2019-2022."*

Under hösten 2016 anordnade Demokratiberedning 2016-2017 ett seminarie där fullmäktiges ledamöter och ersättare diskuterade en alternativ styrorganisation för Herrljunga kommun. Därefter sände beredningen ut en remiss till partigrupperna angående beredningens framtida arbete, om arbetet skulle inriktas mot en organisationsförändring eller ej. Av remissvaren framgick att befintlig organisation ska bestå och eventuella förändringar ska ske i den. Vidare innehöll remissvaren en rad frågeställningar som partigrupperna önskat att beredningen ska arbeta vidare med. Däribland återfinns frågeställningen om Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun.

Demokratiberedningen 2016-2017 ska leverera beredningens resultat i enlighet med uppdrag, senast före augusti månads utgång 2017.

Ekonomisk bedömning

Arvoden för respektive uppdrag har Demokratiberedning 2016-2017 inte tagit ställning till, en arvodesberedning föreslås hantera frågan.

KS § 190 DNR KS 191/2017 901

Utredning - inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen "En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen föreslår;

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en förste vice ordförande och en andre vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande ska vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10 % av heltid. Styrelsens andre vice ordförande ska vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning samt övriga dokument som påverkas av förändringen ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsförändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med demokratiberedningens förslag och överlämnar ärendet till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva, kostnadsberäkna samt lägga förslag till finansiering av beslutet. Uppdraget är genomfört och utgör bilaga till ärendet "Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun".

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2017-10-09

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärendet "Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Fortsättning KS §190

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärendet "Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun" (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
2017-10-09
DNR KS 191/2017 901

Kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun.

Sammanfattning

Herrljunga kommuns fullmäktige tillsatte 2015-12-08 Demokratiberedning 2016-2017. Beredningen fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen föreslår

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en förste vice ordförande och en andre vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande ska vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10 % av heltid. Styrelsens andre vice ordförande ska vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning samt övriga dokument som påverkas av förändringen ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsförändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med demokratiberedningens förslag och överlämnar ärendet till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna föreslagen ny organisation för kommunstyrelsen samt lägga förslag till finansiering.

Kommunledningsförvaltningen har genom Kommunchef, genomfört förvaltningsberedning utifrån uppdraget; Exemplifiering – Konsekvensbeskrivning – Kostnadsberäkning – Förslag till finansiering. Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun”.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner kompletterande information avseende exemplifiering, konsekvensbeskrivning, kostnadsberäkning samt förslag till finansiering i KS-ärendet ”Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun” (KS 2017-09-25) och översänder ärendet till kommunfullmäktige.

Niels Bredberg
Kommunchef

Expedieras till: Kommunfullmäktige

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS 191/2017 901

Bakgrund

Demokratiberedning 2016-2017 fick i uppdrag att utifrån nya kommunallagen ”En kommunallag för Framtiden, SOU 2015:24, föreslå kommunfullmäktige erforderliga förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur inför mandatperioden 2019-2022.

Demokratiberedningen föreslår

- Kommunstyrelsen ska bestå av 11 ledamöter och 11 ersättare. Av ledamöterna väljs ordförande och en förste vice ordförande och en andre vice ordförande tillika oppositionsråd. Ordförande och förste vice ordförande väljs ur majoriteten medan andre vice ordförande väljs ur oppositionen. Kommunstyrelsens ordförande är kommunalråd på heltid. Förste vice ordförande ska vara kommunalråd med uppdrag motsvarande 10 % av heltid. Styrelsens andre vice ordförande ska vara oppositionsråd med uppdrag motsvarande 50% av heltid.
- Reglementet för kommunstyrelsen, styrelsens arbetsutskott, styrelsens delegationsordning samt övriga dokument som påverkas av förändringen ses över för att anpassas till demokratiberedningens förslag om organisationsförändring.
- Beslutet gäller från 2018-11-01.

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med demokratiberedningens förslag och överlämnar ärendet till kommunfullmäktige för diskussion med demokratiberedningens förslag till grund.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har till uppgift att ansvara för beredning av ärenden till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna föreslagen ny organisation för kommunstyrelsen samt lägga förslag till finansiering. Kompletteringen utgör bilaga till KF-ärende ”Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun”.

Exemplifiering *Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Demokratiberedningens förslag. Alternativ procentuell fördelning diskuterades på kommunstyrelsens sammanträde.* *Konsekvensbeskrivningen i detta ärende utgår från kommunstyrelsens beslut.*
Konsekvensbeskrivning *Nuvarande organisation avseende Kommunstyrelsens presidium med KSau-beredning, utgörs av 2 kommunalråd motsvarande 160 % av heltid samt timarvodering av oppositionsföreträdare motsvarande 4-6 timmar per månad, 10 månader per år.* *Vid införandet av KSau som beredande organ, beräknades oppositionsföreträdare i KSau motsvara ca 10% av kostnaden för kommunalråd heltid. Dvs. nuvarande organisation omfattar 160% av heltid plus 10% av heltid för oppositionsråd.* *Demokratiberedningens förslag till procentuell fördelning ligger inom nuvarande procentuell sammansättning och fördelning;* *Kommunstyrelsens ordförande: Kommunalråd 100%* *Kommunstyrelsens 1. Vice ordförande; Kommunalråd 10%* *Kommunstyrelsens 2. Vice ordförande; Kommunalråd 50%* *Varje 10%-ig förändring, utöver nuvarande sammansättning och fördelning, motsvarar kostnadsförändringar motsvarande arvoden brutto 85000:- /år.(inkl Po och pension)*
Kostnadsberäkning *Nuvarande förslag ligger inom befintlig budgetram, uppräknas enligt plan inför 2019.*
Förslag till finansiering *Nuvarande förslag ligger inom befintlig budgetram, uppräknas enligt plan inför 2019.*

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
20171009
DNR KS 191/2017 901

Ekonomisk bedömning
Nuvarande förslag ligger inom befintlig budgetram, uppräknas enligt plan inför 2019.

Juridisk bedömning
I enlighet med gällande lagstiftning

Miljökonsekvensbeskrivning
Försumbara miljökonsekvenser

Jämställdhetsbeskrivning
Urval, nominering och fastställande av representation sker inom det politiska beslutsfattandet

Samverkan
Ärendet i sig är inte föremål för samverkan, men har kommunicerats inom det ordinarie samverkanssystemet, CSG.

Motivering av förslag till beslut
Kommunstyrelsens arbetsutskott har givit kommunchefen i uppdrag att exemplifiera, konsekvensbeskriva och kostnadsberäkna föreslagen ny organisation för kommunstyrelsen samt lägga förslag till finansiering.

Ärendet omfattar kompletterande information i beredning av förslag från Demokratiberedning 2016-2017 – Inrättande av ny organisation av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun.

Cykel & gångväg från Eggvena via Fölene till Herrljunga tätort

Som Eggvenabo så vill jag också kunna ta mig fram på cykel på ett säkert sätt, precis som de i Hudene, Remmenedal.
Landsväg 1927 används inte enbart av boende i Eggvena eller Fölene.
Utan att det är många som använder den för att komma till E20.
Samt att det är många fordon som kommer ifrån E20 som skall till arbetsplatser i Herrljunga tätort.

Eggvena uppfyller kriterierna som nämns i Cykelstrategin.
Eggvena växer, allt mer personer har ett miljötänk
Vi vill kunna ta oss till Herrljunga tätort gående/cyklande på ett säkert sätt året runt.

Så mitt förslag är följande:

Att en cykelväg från Eggvena Skola – till befintlig cykel/gångväg vid väg 1921 byggs utefter den redan befintliga landsväg 1927.
Förslag till finansiering är att Tekniska nämnden budgeterar i 2018 års Investeringsbudget samt söker pengar från Trafikverket o VGR.

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2017 -10- 16
Dnr 220/2017 Beteckning 351

Ronny Norrman
[redacted]
[redacted] Herrljunga
[redacted]

15/10-17 Ronny Norrman Eggvena

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Missiv
2017-09-26

Direktionen i Sjuhärads kommunalförbund
Samtliga medlemskommuner i Sjuhärads kommunalförbund

PROJEKTSTYRNING I SJUHÄRADS KOMMUNALFÖRBUND

De förtroendevalda revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund har granskat kommunalförbundets projekrstyrning.

Bedömningen är att projektstyrningen i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund inte är helt ändamålsenlig. Direktionen behöver förtydliga vad de vill uppnå i Sjuhärad, och sätta upp mätbara mål utifrån målbilden. Det är också utifrån av Direktionen utfärdade mätbara mål som sökra projekt bör utvärderas och beviljas medel. Revideringar av målsättningar i projekt bör godkännas av Direktionen.

Svar på rapporten från Direktionen emotses senast den 28 februari 2018.

Revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund

Roger Fogelström Ingrid Isaksson Boris Preijde

Weine Eriksson Ulf Tranefors-Gustavsson

Borås Stads revisionskontor

Postadress	Besöksadress	Webbplats	E-Post	Tel	Fax
501 80 Borås	Sturegatan 42	boras.se/revisionskontoret	revisionskontoret@boras.se	033-35 71 54	033-35 71 57

Meddelande 1

Projektstyrning i Sjuhärads kommunalförbund

Revisionskontoret. Borås

Rapportsammandrag

2017-09-21

2017

Sjuhärads kommunalförbund (Boråsregionen) utlyser årligen tillväxtmedel för samverkansprojekt som syftar till att bidra till utveckling och tillväxt i Sjuhärad, och som ligger i linje med Boråsregionens tillväxt- och utvecklingsstrategi 2014-2020. Tillväxtmedlen syftar i ett vidare perspektiv till att nå målen i Västra Götalandsregionens regionala strategi (VG2020).

Revisionskontoret i Borås Stad har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund granskat om beviljade projekt lever upp till intentionerna i Boråsregionens tillväxt- och utvecklingsstrategi 2014-2020, och om Boråsregionen har ändamålsenliga rutiner för utöva kontroll över projekten.

Bedömningar

Avseende 2016 delades inte samtliga projektmedel ut, avseende 2017 har hittills inte samtliga projektmedel delats ut. Valet att inte dela ut samtliga projektmedel innebär hushållning med förbundets medel, men innebär också att medfinansiering från Västra Götalandsregionen uteblir.

I granskningen konstateras att inget av de prioriterade målområdena är nedbrutna på Sjuhäradsnivå, därmed är de inte heller mätbara, vilket försvårar möjligheten att ställa krav på projektansökningars målbilder. Enligt intervjuer pågår en översyn avseende målarbetet, i detta arbete bedöms det från revisionens sida som viktigt att målen görs mätbara, så att det går att följa utvecklingen över tid. Genom att ha tydliga lokala målbilder underlättas beslutet om vilka projekt som utifrån målområdena är lämpliga att ge medel till.

Då annonsering av projektmedel endast sker genom Boråsregionens hemsida och genom medlemskommunernas närverk är sannolikheten stor att organisationer med projektidéer inte får reda på möjligheten att söka projektmedel. Därför bör Boråsregionen överväga ytterligare kanaler för att annonsera ut projektmedel. I nuläget beviljas endast organisationer som tidigare fått driftsbidrag medel. Inga nya ansökningar om driftsbidrag prövas av Direktionen. Revisionen gör bedömningen att alla ansökningar utifrån Kommunallagens likabehandlingsprincip bör hanteras på samma sätt. Boråsregionen bör utreda huruvida driftsbidrag är förenliga med relevant lagstiftning.

Beviljade projekt får inte alltid de medel de ansöker om, de inkommer då med reviderade mål som godkänds i efterhand av Boråsregionens regionutvecklingschef. För att Direktionen ska fatta beslut på rätt underlag bör det redan i beslutsunderlaget till Direktionen framgå realistiska mål baserade på tilldelade medel. Fastställda mål bör utifrån beviljade medel godkännas av så väl projektägaren som Direktionen.

Även om de intervjuade menar att projekten haft effekt inom respektive målområde, görs bedömningen att det med dagens ofullständiga målformuleringar och otydlig måluppföljning från Boråsregionen är svårt om inte omöjligt att bedöma om, och i vilken grad, projekten bidragit till att förbättra måluppfyllelsen inom respektive målområde. Direktionen bör säkerställa att de löpande får rapportering av de olika projektens måluppfyllelse.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att projektstyrningen i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund inte är helt ändamålsenlig. Direktionen behöver förtydliga vad de vill uppnå i Sjuhärad, och sätta upp mätbara mål utifrån målbilden. Det är också utifrån av Direktionen utfärdade mätbara mål som sökta projekt bör utvärderas och beviljas medel.

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

BORÅS STAD

Stadsrevisionen
Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 54 **e-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/revisionskontoret

Meddelande 1

Från: Olof Fredholm <Olof.Fredholm@boras.se>
Till: "kommunen@bollebygd.se" <kommunen@bollebygd.se>, Borås Stad <boras.stad@...
Kopia: Diarium Stadsrevisionen <SRE.diarium@boras.se>
Datum: 2017-10-03 16:22
Ärende: Revisionsrapport avseende projektstyrning i Sjuhärads kommunalförbund
Bifogade filer: missiv underskrivet.pdf; rapport.pdf; rapportsammandrag.pdf

Hej

Bifogar på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund en revisionsrapport avseende Projektstyrning i Sjuhärads kommunalförbund. För vidare distribution till respektive Kommunfullmäktige.

Med vänlig hälsning

Olof Fredholm
Kommunal yrkesrevisor
Revisionskontoret
Borås Stad
Mobil: 0768-88 71 58

www.pwc.se

Meddelande 2

Granskning av intern kontroll i lönehanteringen

Vårgårda kommun och Herrljunga kommun

Juni 2017

Anna Lycke Börjesson
(Certifierad kommunal revisor)
Erik Sellergren
Amanda Elg

Juni 2017

pwc

Innehåll

1. Sammanfattning

2. Inledning

3. Resultat av granskningen

Appendix: Sammanställning avvikelser

1. Sammanfattning

Revisorerna i Vårgårda och Herrljunga kommun har gett PwC i uppdrag att genomföra en granskning av intern kontroll i lönehanteringen.

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunerna i huvudsak har ändamålsenliga kontroller på plats för att stödja verksamheten och ge tillräcklig intern kontroll. Vi har dock noterat ett antal områden där den interna kontrollen kan förstärkas ytterligare för att säkerställa att den lönerelaterade finansiella informationen är fullständig och riktig.

Nedan redovisar vi våra mest väsentliga rekommendationer som respektive kommunstyrelse bör tillse att den gemensamma nämnden - Servicenämnd Ekonomi och Personal beaktar och vidtar åtgärder på.

- *PwC rekommenderar att det tas fram en övergripande dokumenthanteringsplan samt en rutin för att följa upp och periodvis uppdatera sina styrande dokument. (M)*
- *PwC rekommenderar att det säkerställs att loggningsfunktionen fungerar som den ska. Därefter bör det analyseras vilka ändringar som är mest känsliga i Personec P och regelbundet följa upp loggar för dessa ändringar. (M)*
- *PwC rekommenderar att det införs en formell rutin för hantering av behörigheter där det framgår vilken behörighet användare ska ha i systemet, exempelvis med hjälp av en behörighetsblankett. Vi rekommenderar även att en formell rutin för uppföljning av behörigheter implementeras. (M)*
- *PwC rekommenderar Herrljunga kommunstyrelse att säkerställa att löneutbetalningen alltid blir attesterad av ansvarig chef. (H)*
- *PwC rekommenderar att det införs en kontroll för att säkerställa att överföringen från TimeCare till Personec P är fullständig. (M)*
- *PwC rekommenderar att undersöka möjligheten att säkerställa att överföringen från Personec P till Raindance har skett fullständigt och riktigt. (M)*
- *PwC rekommenderar att utreda vad differensen i semesterlöneskuld mellan PS Utdata och Raindance beror på och se till att detta åtgärdas. (M)*

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Kostnad för löner och lönebikostnader är en betydande del av den totala kostnaden för Vårgårda och Herrljunga kommun. Att lönehanteringsprocessen är korrekt och innehåller tillräcklig intern kontroll är därför väsentligt. Konsekvenserna av bristande rutiner och kontroller kan få både ekonomiska och förtroendemässiga följder.

2.2. Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att besvara följande övergripande revisionsfråga:

- Säkerställer respektive kommunstyrelse att det finns ändamålsenliga kontroller för att stödja verksamheten och ge tillräcklig intern kontroll med avseende på lönehanteringen?

2.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna för denna granskning har hämtats ur följande:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- God redovisningssed (rekommendationer utgivna av rådet för kommunal redovisning RKR)

2.4 Kontrollmål

Kontrollmålen och bedömningen av dessa möjliggör att revisionsfrågan kan besvaras. Kontrollmålen kan kopplas till något eller några av revisionskriterierna.

Inom ramen för denna granskning ska följande kontrollmål besvaras:

- Finns det policys, riktlinjer och regler inom området som är ändamålsenliga och aktuella?
- Finns det en god arbetsfördelning avseende processen gällande registrering av löneuppgifter, upplägg av fasta data, godkännande av lön samt utbetalning av lön?
- Säkerställs en god intern kontroll genom en ändamålsenlig arbetsfördelning och behörighetsstruktur i berörda system?
- Finns det dokumenterade manuella och automatiska rutiner för tillräcklig intern kontroll inom lönehanteringen som säkerställer att endast godkända och riktiga lönetransaktioner bokförs och betalas?
- Finns det kontroller på plats för att säkerställa att lönetransaktioner uppdaterar huvudboken fullständigt och riktigt?

2. Inledning

2.5 Metod och avgränsningar

Granskningen har genomförts genom intervjuer med företrädare från kommunerna. Vidare har en översiktlig genomgång av riktlinjer och regler kring processen för lönehantering skett. Analys av erhållet material och information från intervjuer har utgjort underlag för en samlad bedömning av den interna kontrollen.

Analys av information från intervjuer baseras på PwC:s tidigare erfarenhet av granskningar av liknande processer och rutiner. Följande personer har varit intervjuade i granskningen:

- Gun Rydetorp – Lönechef
- Agneta Sahlquist – Systemförvaltare Personec P
- Lena Martinsson – Systemförvaltare TimeCare
- Johanna Eliasson – Redovisningsansvarig, Herrljunga kommun
- Elin Stål-Tingbratt – Redovisningsansvarig, Vårgårda kommun

Granskningen har genomförts under juni 2017 av Anna Lycke Börjesson (projektledare), Erik Sellergren, Amanda Elg och Fredrik Carlsson (uppdragsledare), samtliga från PwC. Rapporten är faktaavstämd med berörd personal.

3. Resultat av granskningen

3.1 Finns det policys, riktlinjer och regler inom området som är ändamålsenliga och aktuella?

Iakttagelser

Vårgårda och Herrljunga kommun har en löneavdelning bestående av åtta medarbetare som hanterar löneprocessen inom de båda kommunerna. Löneavdelningen har tagit fram styrande dokument och riktlinjer, bl.a. bevakningslistor och rutinbeskrivning för hur lönekörning ska göras. Både Vårgårda kommun och Herrljunga kommun har ett eget intranät där anställda kan ta del av information om aktuella händelser och eventuella förändringar.

Det pågår ett arbete för att ta fram en personalhandbok och en dokumenthanteringsplan.

Se område 3.1. i appendix för mer information om iakttagelserna.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunerna har vissa styrande dokument som avser lönehanteringen. Vi noterar dock att det inte finns någon personalhandbok på plats i dagsläget, men att det pågår ett arbete för att ta fram detta. Det finns inte heller någon dokumenthanteringsplan med information om hur ofta styrande dokument ska revideras för att säkerställa att dessa är aktuella och ändamålsenliga.

PwC rekommenderar kommunstyrelserna att ta fram en övergripande dokumenthanteringsplan samt en rutin för att följa upp och periodvis uppdatera sina styrande dokument.

3. Resultat av granskningen

3.2 Finns det en god arbetsfördelning avseende processen gällande registrering av löneuppgifter, upplägg av fasta data, godkännande av lön samt utbetalning av lön?

Iakttagelser

I kommunerna ansvarar löneadministratörer för registrering av löneuppgifter i systemet, vilket baseras på anställningsavtal. Det är ingen ytterligare person som kontrollerar att de registrerade uppgifterna är korrekta. Tidigare har loggning av registrerade uppgifter funnits i Personec P, men i dagsläget fungerar inte loggningen.

Kostnadsersättningar hanteras också den av löneavdelningen. För att ersättning ska erhållas måste anställda lämna in kvitton som ska godkännas av ansvarig chef. Kvitton lämnas sedan till löneavdelningen som registrerar uppgifterna i Personec P. Uppgifterna kontrolleras sedan genom en analyslista över lönetransaktioner av chef. Chefen stämmer av analyslistan månadsvis.

Se område 3.2 i appendix för mer information om iakttagelserna.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunerna har en god arbetsfördelning utifrån kontrollmålet men att det finns visst utrymme för förbättringar. För att stärka den interna kontrollen ytterligare avseende registrering av löneuppgifter bör kommunerna tillämpa fyra ögons principen vid registrering av anställningsuppgifter och kostnadsersättningar. Utöver detta noterar vi att det i dagsläget inte finns någon loggning av ändringar i systemet som kan användas för uppföljning av registrerade uppgifter.

PwC rekommenderar att säkerställa att loggningsfunktionen fungerar som den ska. Därefter bör kommunen analysera vilka ändringar som är mest känsliga i Personec P och regelbundet följa upp loggar för dessa ändringar.

3. Resultat av granskningen

3.3 Säkerställs en god intern kontroll genom en ändamålsenlig arbetsfördelning och behörighetsstruktur i berörda system

Iakttagelser

Behörigheter i Personec P hanteras via behörighetssystemet Neptune. IT-avdelningen lägger upp nya användare i Neptune efter godkännande från ansvarig chef och därefter beviljar systemförvaltaren användaren och tilldelar relevanta behörigheter. Det är endast två personer (lönechef och systemförvaltare) som har den högsta behörigheten i Personec P.

Behörighetsprocessen är till viss del informell då systemförvaltaren inte erhåller något underlag med information om vilken behörighet nya användare ska ha i Personec P. Det finns inte heller någon rutin för hur ändring av behörigheter ska hanteras.

I samband med granskningen noterade vi att det inte görs någon genomgång av användare för att säkerställa att deras behörighet/roll i systemet stämmer överens med deras arbetsuppgifter.

Se område 3.3 i appendix för mer information om iakttagelserna.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunerna har en god behörighetsstruktur i systemet där endast ett fåtal personer har höga behörigheter. Däremot kan kontrollen vid tilldelning och ändring av behörigheter formaliseras för att säkerställa att användare får korrekt behörighet. För att ytterligare stärka den interna kontrollen i behörighetsprocessen anser vi att kommunerna bör införa ett kontrollmoment för att regelbundet gå igenom användares behörigheter i Personec P.

PwC rekommenderar att inför en formell rutin för hantering behörigheter där det framgår vilken behörighet användare ska ha i systemet, exempelvis med hjälp av en behörighetsblankett. Vi rekommenderar även att en formell rutin för uppföljning av behörigheter implementeras.

3. Resultat av granskningen

3.4 Finns det dokumenterade manuella och automatiska rutiner för tillräcklig intern kontroll inom lönehanteringen som säkerställer att endast godkända och riktiga lönetransaktioner bokförs och betalas?

Iakttagelser

Löneavdelningen bearbetar lönerna löpande och den definitiva lönekörningen görs runt den 20:e i varje månad. I samband med lönekörningen görs flera kontroller för att identifiera felaktigheter, bl.a. uppföljning av varningslistor och bevakningslistor. Identifierade felaktigheter rättas i Personec P. Dokumentation av de kontroller som utförs sparas inte.

Efter att lönen är bearbetad och färdigställd skapas en betalfil och en bokföringsfil. Betalfilen skickas via SUS (Swedbanks betalningslösning) till banken efter att löneadministratör har krypterat filen med sigillnyckel. Om en ändring görs i betalfilen bryts sigillet och utbetalningsfilen accepteras inte av banken. För Vårgårda kommun attesteras därefter löneutbetalningen av lönechef på underlag som inkluderar utbetalningsförslag från Personec P, kvittens från banken samt logglista från SUS. För Herrljunga kommun görs ingen attest av löneutbetalningen.

Se område 3.4 i appendix för mer information om iakttagelserna.

Bedömning

Vår bedömning är att Vårgårda kommun har en god nivå på den interna kontrollen inom lönehanteringen för att säkerställa att endast godkända och riktiga lönetransaktioner bokförs och betalas. För att stärka rutinen ytterligare bör dokumentation av de kontroller som utförs i samband med lönekörningen sparas för att öka spårbarheten i processen.

I Herrljunga kommun ser lönehanteringen ut på liknande sätt som i Vårgårda kommun och vi anser även här att kommunen bör stärka rutinen ytterligare genom att dokumentera de kontroller som utförs. Vi noterade dessutom att löneutbetalningen för Herrljunga kommun inte godkänns av lönechefen.

PwC rekommenderar Herrljunga kommunstyrelse att säkerställa att löneutbetalningen alltid blir attesterad av ansvarig chef.

3. Resultat av granskningen

3.5 Finns det kontroller på plats för att säkerställa att lönetransaktioner uppdaterar huvudboken fullständigt och riktigt?

Iakttagelser

Kommunerna använder systemet TimeCare för bemanningsplanering. Bokningarna i försystemet läses in till Personec P dagligen. I samband med granskningen noterade vi att det inte finns något kontrollmoment för att säkerställa fullständigheten och riktigheten i överföringen.

Uppdatering av huvudboken sker genom automatiskt filinläsning ifrån Personec P till kommunernas ekonomisystem Raindance. En filinläsning kan endast göras om det inte är några fel i filen. Vid fel måste uppgifterna rättas i Personec P och därefter görs en ny överföring. Det finns i dagsläget ingen möjlighet att kontrollera att filöverföringen är fullständig då Raindance inte visar antal inlästa rader eller inläst belopp som kan jämföras med extraherad fil från Personec P.

Ekonomiavdelningen tar varje månad ut rapporter och gör kontoavstämningar för att säkerställa fullständigheten och riktigheten i huvudboken. Semesterlöneskuld följs upp tre gånger per år av redovisningsekonomer. I samband med granskningen noterades det att det finns en större differens mellan semesterlöneskulden i PS Utdata (rapportmodul i Personec P) och Raindance.

Se område 3.5 i appendix för mer information om iakttagelserna.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunerna kan förbättra processen och stärka kontrollerna för att säkerställa att överföring från försystem och uppdatering av huvudboken görs fullständig och riktigt.

Vi anser vidare att kommunerna fortsätter utreda vad orsaken till differensen av semesterlöneskulden beror på och åtgärdar detta för att säkerställa korrekt rapportering.

PwC rekommenderar att införa en kontroll för att säkerställa att överföringen från TimeCare till Personec P är fullständig. Vi rekommenderar även att undersöka möjligheten att säkerställa att överföringen från Personec P till Raindance har skett fullständigt och riktigt.

Slutligen rekommenderar vi att utreda vad differensen i semesterlöneskuld mellan PS Utdata och Raindance beror på och se till att detta åtgärdas.

Datum:

Anna Lycke Börjesson
Projektledare

Fredrik Carlsson
Uppdragsledare

Appendix: Sammanställning avvikelser

På följande sidor redogör vi mer i detalj för de avvikelser och risker som vi har sett i vår granskning, kopplat till respektive kontrollmål. Vi ger även rekommendationer för noterade avvikelser.

Vi har gjort en prioritering av iakttagelserna där L står för låg prioritet, M för medel och H för hög. Definitionen av denna klassificering visas nedan:

Prioritet	Förklaring till prioritet
Hög	Syftar på en svaghet som har stor inverkan på system, processer och relaterade kontroller och som kan utsätta enheten för större förluster, ineffektivitet och/eller kan resultera i en väsentlig felaktighet i räkenskaperna.
Medel	Syftar på en situation eller arbetssätt som skiljer sig från vad PwC anser vara god praxis och som vi bedömer har en negativ inverkan på den interna kontrollen över den finansiella rapporteringen.
Låg	Syftar på en situation eller arbetssätt som enbart har en begränsad effekt på den interna kontrollen.

Sammanställning avvikelser

Område	Prio	Avvikelse	Risk	Rekommendation
3.1	M	Kommunerna har ingen övergripande dokument-hanteringsplan på plats. Kommunen har inte heller någon rutin att periodvis gå igenom de styrande dokument som finns och uppdatera dessa.	Avsaknad av formaliserade rutiner för revidering av styrande dokument ökar risken för att regler och lagkrav inte efterlevs. Därtill ökar risken för att det interna kontrollarbetet inte utförs eller inte utförs i tillräcklig omfattning eller på rätt sätt.	PwC rekommenderar att ta fram en övergripande dokumenthanteringsplan samt en rutin för att följa upp och periodvis uppdatera sina styrande dokument.
3.2	M	Loggningsfunktionen fungerar inte i Personec P och det finns därmed ingen rutin för uppföljning av loggar för att säkerställa att inga känsliga ändringar görs i systemet.	Utan uppföljning av loggar i systemet ökar risken för att felaktiga ändringar inte upptäcks i tid, eller inte upptäcks alls, vilket kan leda till felaktiga löneutbetalningar.	PwC rekommenderar att säkerställa att loggningsfunktionen fungerar som den ska. Därefter bör kommunen analysera vilka ändringar som är mest känsliga i Personec P och regelbundet följa upp loggar för dessa ändringar. Uppföljningen bör dokumenteras.

Sammanställning avvikelser

Område	Prio	Avvikelse	Risk	Rekommendation
3.3	M	Vid tilldelning och ändring av behörigheter i Personec P erhåller systemansvarig inget underlag där det framgår vilken behörighet användaren ska ha. Det saknas även en rutin för att regelbundet gå igenom befintliga behörigheter.	Avsaknad av formella rutiner avseende behörighetsadministration ökar risken för att användare har behörighet som ej är aktuell i relation till deras arbetsuppgifter.	PwC rekommenderar att införa en formell rutin för hantering behörigheter där det framgår vilken behörighet användare ska ha i systemet, exempelvis med hjälp av en behörighetsblankett. Vi rekommenderar även att en formell rutin för uppföljning av behörigheter implementeras.
3.4	L	Vid lönekörningen görs flera kontroller för att identifiera felaktigheter, bl.a. uppföljning av varningslistor och bevakningslistor. Dokumentationen av kontrollerna som utförs sparas inte.	Om utförda kontroller inte dokumenteras minskar spårbarheten i processen och det går inte heller att följa upp det interna kontrollarbetet, vilket ökar risken för att det interna kontrollarbetet inte utförs eller inte utförs i tillräcklig omfattning eller på rätt sätt.	PwC rekommenderar att dokumentera de kontroller som utförs i samband med lönekörning.
3.4	H	I Herrljunga kommun görs ingen attest av löneutbetalningen av ansvarig chef för att säkerställa att utbetalningsförslag från Personec P stämmer överens med kvittens från banken.	Avsaknad av attest av löneutbetalningen ökar risken för att felaktiga utbetalningar inte upptäcks i tid eller inte upptäcks alls.	PwC rekommenderar Herrljunga kommunstyrelse att säkerställa att löneutbetalningen alltid blir attesterad av ansvarig chef.

Sammanställning avvikelser

Område	Prio	Avvikelse	Risk	Rekommendation
3.5	M	Bokningar i försystemet TimeCare överförs till Personec P dagligen. I dagsläget görs ingen kontroll för att säkerställa fullständighet i överföringen.	Avsaknad av kontroll för att säkerställa att överföringen från TimeCare är fullständig ökar risken för att Personec P inte uppdateras korrekt, vilket kan leda till felaktiga löneutbetalningar.	PwC rekommenderar att införa en kontroll för att säkerställa att överföringen från TimeCare till Personec P är fullständig.
3.5	M	I filöverföringen från Personec P till ekonomisystemet Raindance görs ingen kontroll för att säkerställa fullständigheten i inläsningen genom att stämma av att antalet inlästa poster eller totalbeloppet mot den ursprungliga filen.	Avsaknad av kontroll för att säkerställa att samtliga poster kommer med i överföringen från Personec P till Raindance ökar risken för att huvudboken inte uppdateras korrekt, vilket kan leda till fel i den finansiella rapporteringen.	PwC rekommenderar att undersöka möjligheten att säkerställa att överföringen från Personec P till Raindance har skett fullständigt och riktigt.
3.5	M	Genom underlag ifrån PS Utdata stäms semesterlöneskulden av tre gånger per år. Det har under en längre tid funnits en större differens mellan semesterlöneskulden i PS Utdata (rapportmodul i Personec P) och Raindance.	Differenser i avstämning av semesterlöneskulden kan leda till felaktigheter i den finansiella rapporteringen.	PwC rekommenderar att utreda vad differensen i semesterlöneskuld mellan PS Utdata och Raindance beror på och se till att detta åtgärdas.